

GEODETSKI VESTNIK

izdaja zveza geodetov slovenije
published by the association of surveyors, slovenia, yugoslavia

1

, letnik 22, ljubljana, 1978

GEODETSKI VESTNIK

izdaja zveza geodetov slovenije
published by the association of surveyors, slovenia, yugoslavia

1

, letnik 22, str. 1 - 64, Ljubljana, marec 1978, udk528=863

Uredniški odbor: Predsednik uredniškega odbora - Stanko Majcen, glavni in odgovorni urednik - Vlado Kolman, urednik za znanstvene prispevke - dr. Florijan Vodopivec, urednik za strokovne prispevke - Boris Bregant, urednik za splošne prispevke, informacije in zanimivosti - Peter Svetik, član Božo Demšar, tehnični urednik - Marjan Smrekar

Izdajateljski svet: - delegati ljubljanskega geodetskega društva: Tomaž Banovec, Teobold Belec, Milan Naprudnik, Janez Obreza
- delegati mariborskega geodetskega društva: Ahmed Kalač, Zlatko Lavrenčič
- delegati celjskega geodetskega društva: Gojmir Mlakar, Srečko Naraks
- delegat dolenskega geodetskega društva: Franc Jenič
- delegati uredniškega odbora: Stanko Majcen, Vlado Kolman, Peter Svetik

Prevod v angleščino: Jurij Beseničar

Lektor: Božo Premrl

Izhaja: 4 številke na leto

Naročnina: Letna kolektivna naročnina za prvi izvod je 600 din, za nadaljnje izvode 300 din. Letna naročnina za nečlane Zveze geodetov Slovenije je 60 din. Naročnina za članke Zveze geodetov plača v članarini.

Naročnino lahko poravnate na naš žiro račun št.: 50100-678-000-0045062 - Zveza geodetov Slovenije, Ljubljana

Prispevke pošiljajte na naslov glavnega oziroma odgovornega urednika: Geodetska uprava SRS, Cankarjeva 5, 61000 Ljubljana, telefon 23-081 in 23-082. Prispevki naj bodo zaradi lektoriranja tiskani vsaj s srednjim razmikom vrstic.

Tiska Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FAGG v Ljubljani.

Naklada 700 izvodov.

Izdajo Geodetskega vestnika sofinancira Raziskovalna skupnost Slovenije.

Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo št. 4210-35/75 z dne 24.1.1975 je naše glasilo opravičeno temeljnega davka od prometa proizvodov.

- Uredništvo bralcem	3
- Geodetski dan v Murski Soboti (Stanko Majcen)	5
- Pozdravni govori na desetem jubilejnem geodetskem dnevu v Murski Soboti	7
- Nadaljnji razvoj geodetske službe v sistemu novih družbenoekonomskih odnosov (Milan Naprudnik)	12
- Geodetska prostorska dokumentacija (Anton Lesar)	17
- Razprava na geodetskem dnevu	21
- Transformacija načrtov zemljiškega katastra v merilu 1 : 2880 v načrte nove izmere (Ivan Čuček, Miroslav Črnivec)	24
- Položaj občinskega upravnega organa za geodetske zadeve v skupščinskem sistemu (Medobčinsko geodetsko društvo Celje)	33
- 25-letnica Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije in 30-letnica izhajanja Geodetskega lista (Boris Kren)	36
- V spomin Ignacu Fricu	39
- In Memoriam Jaki Avšiču	40
- Iz dela Zveze geodetov Slovenije in Zveze GIG Jugoslavije	41
- Izvlečki	59

CONTENT

- Editorial board to the readers	3
- Geodetic day in Murska Sobota (Stanko Majcen)	5
- Inauguration speeches at the 10 th geodetic day in Murska Sobota	7
- Further development of geodetic service in the system of new society - economic relations (Milan Naprudnik)	12
- Geodetic Spatial documentation (Lesar Anton)	17
- Geodetic day discussion	21
- Transformation of cadastral maps in scale 1 : 2880 into new maps (Ivan Čuček, Miroslav Črnivec)	24
- The status of community administration for geodetic activities in the parliament system	33
- 25 years of association of geodetic engineers and geometers of Yugoslavia and 30 years of Geodetic list (Boris Kren)	36
- In memoriam Ignac Fric	39
- In memoriam Jaka Avšič	40
- From the geodetic association of SRS and GIG Jugoslavia	41
- Abstracts	59

UREDNIŠTVO BRALCEM

V prejšnji številki - zadnji v preteklem letu - se je uredniški odbor poslavljajal od vas, dragi kolegi in bralci, ker mu je potekel dveletni mandat. Tokrat pa vam moramo povedati, vaše razočaranje ali pa tudi ne, da je ostal uredniški odbor še naprej nespremenjen. To pomeni, da bomo v isti zasedbi skušali še nadalje dve leti krmariti to naše glasilo mimo vseh čeri, ki jih, žal ni malo. Bojimo se, da smo že s to številko "nasedli" in dobili prvo negativno točko zaradi zamude. Naša želja je bila, da bi to številko, ki je posvečena zlasti geodetskemu dnevu v Murski Soboti ter delu Zveze geodetov Slovenije in njenih društev, izdali v začetku tega leta. Žal pa se je ponovno pokazalo, da so želje premnogokrat res samo želje. Menimo pa, da so prispevki z geodetskega dneva v Murski Soboti trajnejšega pomena in da bodo tudi še sedaj in v prihodnje aktualni. V majhno opravičilo naj povemo, da nam vseh prispevkov pač ni uspelo dobiti prej. Pa še to: pripravljamo že tudi naslednjo številko, ki bi naj izšla mesec ali dva po izidu te številke.

Zdi se nam tudi potrebno, da vam ob ponovnem prevzemu Geodetskega vestnika povemo kaj o našem programu za naslednji dve leti. Predvsem smo si zastavili nalogo, da bi ohranili sedanjo kvaliteto in obseg. Seveda pa želimo uvesti tudi nekaj novega. Morda nam bo uspelo vlititi življenje novi rubriki Geodetska pravosodna praksa. Želimo, da bi se krog sodelavcev povečal, posebno še izven Ljubljane; to naj bi predvsem dosegli s poverjeniki Vestnika v vseh geodetskih društvih. Izdati želimo štiri ločene številke Vestnika z naklado 700 izvodov, torej za 50 izvodov več od dosedanje naklade.

O programu izdajanja geodetskega vestnika je tudi razpravljalo predsedstvo Zveze geodetov Slovenije skupaj z izvršnim odborom na prvi skupni seji v okviru programa dela Zveze geodetov Slovenije v letu 1978. Sklenilo je, da se sprejme predloženi program dela Zveze geodetov Slovenije za leto 1978 kot predlog in se pošlje vsem geodetskim društvom, da bi dala pripombe o njem. Sklenilo je tudi naj društva pošljejo morebitne pripombe do 15.2.1978. Če pripomb ne bo, se predlog programa šteje za dokončni program. Ker ni bilo nobenih pripomb, je torej program Zveze geodetov Slovenije sprejet. Ta program je v celoti objavljen v poročilu o I. seji predsedstva v tej številki Vestnika v rubriki Iz dela Zveze geodetov Slovenije in Zveze GIG Jugoslavije.

V zvezi s programom izdajanja Geodetskega vestnika v letošnjem letu še nekaj besed o novi naročnini. Kolektivna naročnina se z letošnjim letom zvišuje, in sicer prvi izvod na 600 dinarjev, drugi izvod pa na 300 dinarjev. V opravičilo naj povemo, da je bila od 1976. leta naročnina nespremenjena in da so se v tem času znatno zvišali stroški izdajanja Geodetskega vestnika. Upamo, da zaradi podražitve ne bomo izgubili kolektivnih naročnikov. Želimo celo, da bi se število kolektivnih naročnikov še povečalo. Ali bo želja postala stvarnost, pa je predvsem odvisno od tebe, dragi kolega - bralec, ki si zaposlen v delovni organizaciji in drugi organizaciji ali upravnem organu, ki še ni kolektivni naročnik našega glasila. Pa tudi posamezna geodetska društva bi pri tem lahko mnogo storila - če ste pripravljeni, nam sporočite, da vam pošljemo seznam kolektivnih naročnikov.

Naj vas za konec ponovno pozovemo - to smo storili že večkrat, a žal z malo uspeha, k sodelovanju v obliki samostojnih prispevkov, pripomb, nasvetov ipd. Vsega bomo zelo veseli.

Za uredniški odbor
predsednik uredniškega odbora
Geodetskega vestnika
Stanko Majcen

GEODETSKI DAN V MURSKI SOBOTI

V Murski Soboti je bil v organizaciji Društva geodetov Maribor dne 9. in 10. decembra 1977 deseti jubilejni geodetski dan Zveze geodetov Slovenije. S tem jubilejnim geodetskim dnevom so se slovenski geodeti pridružili tudi praznovanjem 85. rojstnega dneva tovariša Tita ter njegovega 40. letnega vodstva Zveze komunistov Jugoslavije. Poleg tega pa smo s tem praznili tudi 30-letnico delovanja Zveze geodetov Slovenije. Vse te jubileje smo slovenski geodeti v Murski Soboti praznovali v prijaznem okolju in z rekordno udeležbo. Geodetskega dneva se je namreč udeležilo prek 200 geodetov iz vse Slovenije, kar je vsekakor nadvse zadovoljiva udeležba; če bi bilo ugodnejše vreme, pa bi bila še večja. To nas v prihodnje še bolj obvezuje, da damo geodetskemu dnevju ustrezno mesto, saj je postal daleč največje zborovanje slovenskih geodetov. Ni moj namen podrobneje analizirati dosedanje geodetske dneve, vsekakor pa je treba ob zadnjem rekordnem obisku ugotoviti in pribiti, da je geodetski dan postal priljubljen med slovenskimi geodeti. Najbrž mora obdržati značaj manifestativnega in informativnega srečanja. Prihodnji organizatorji geodetskih dnevov naj dajo na program aktualno problematiko, ki vse slovenske geodete združuje, ne pa razdvaja. Polemične razprave, ki zanimajo ožji krog, pa naj se razvnamejo ob drugih priložnostih.

Organizatorji so imeli pri določitvi kraja srečanja slovenskih geodetov zelo srečno roko, saj se je malokje v Sloveniji zbralo toliko geodetov kot ravno v Prekmurju. Kmalu po osvoboditvi se je v Prekmurju začela zemljiškokatastrska izmera. Tam je bila zaposlena vrsta kolegic in kolegov, ki so prišli v ta del Slovenije tudi za deseti geodetski dan obujat spomine na tiste prijetne, pa tudi težke dni, ki so jih prebili med prijaznimi prekmurskimi ljudmi. K uspešni organizacijski izvedbi geodetskega dneva ter prijetnemu bivanju oziroma domačemu razpoloženju v Prekmurju pa so odločilno prispevali organizatorji geodetskega dneva, to je geodetsko društvo Maribor, zlasti pa domačinka geodetskega dneva, načelnica občinske geodetske uprave Murska Sobota Rozika Sraka, in načelnik občinske geodetske uprave Lendava Alojz Kekec.

Geodetski dan je otvoril predsednik mariborskega geodetskega društva Rihard Robinšak, ki je posebej pozdravil številne goste geodetskega dneva, in sicer: predsednika Skupščine občine Murska Sobota Karla Sukiča, predsednika SZDL Murska Sobota Jana Rosa, predsednika Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota Janeza Kučana, predstavnika Izvršnega sveta Skupščine občine Lendava Jožeta Kozlarja, sekretarja komiteja občinske konference zveze komunistov Murske Sobote Martina Horvata, predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem ter člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije Jožeta Zakonjška in njegovega pomočnika Andreja Jermana-Blažiča, predsednika Zveze GIG Jugoslavije Roka Škegra in predsednika Društva gradbenih inženirjev in tehnikov Pomurja Aleksandra Mericarja.

Predsednik Zveze geodetov Slovenije je nato podelil priznanja Zveze GIG Jugoslavije in Zveze geodetov Slovenije. Tomaž Banovec je dobil listino zaslužnega člana Zveze GIG Jugoslavije; listine častnih članov Zveze geodetov Slovenije so prejeli: Teobald Belec, Miroslav Črnivec ml., Ignac Fric, Marjan Jenko in Branko Makarovič; priznanja zaslužnih članov Zveze geodetov Slovenije pa so prejeli: Ivan Golorej, Zlatko Lavrenčič, Stanko Majcen, Gojmir Mlakar in Peter Svetik.

* 61000 Ljubljana, Geodetska uprava SRS,
dipl.ing.geod., pomočnik direktorja
Prispelo v objavo 1978-01-06

Po podelitvi so se zvrstili pozdravni govori predsednika Skupščine občine Murska Sobota Karla Sukiča, predsednika SZDL Murska Sobota Jana Rosa, predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem ter člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije Jožeta Zakonjška, predsednika Zveze GIG Jugoslavije Roka Škegra, predsednika društva gradbenih inženirjev in tehnikov Pomurja Aleksandra Mericarja in predstavnika Zveze GIG Hrvatske Solariča. Pozdravni govori so v celoti objavljeni v tej številki Vestnika.

V strokovnem delu geodetskega dneva pa so bili podani naslednji prispevki:

- Milan Naprudnik: Nadaljnji razvoj geodetske dejavnosti v sistemu novih družbeno-ekonomskih odnosov,
- Peter Šivic: Prostorski del zemljiškega katastra,
- Anton Lesar: Geodetska prostorska dokumentacija.

Prispevka tovariša Naprudnika in tovariša Lesarja sta objavljena v tej številki Geodetskega vestnika, prispevek tovariša Šivica pa je bil objavljen že v prejšnji številki.

V razpravi so sodelovali Tomaž Banovec, Ahmed Kalač in prof. Ivan Čuček. V celoti so objavljene vse avtorizirane razprave, ki so nam jih poslali razpravljavci.

Geodetski dan so popestrili tudi dobro organizirani posamezni ogledi nekaterih organizacij združenega dela v Murski Soboti in Lendavi, in sicer: KIK Pomurka, AOP Mura in Petrokemijaska industrija.

Poročilo o geodetskem dnevu bi ne bilo popolno, če ne povem, da je bil organiziran družabni večer s programom v kavarni hotela Diana v Murski Soboti in prigrizek s prekmurskim bogračem v Lovskem domu v Lendavi, ki so še posebej pripomogli k domačnemu vzdušju na srečanju slovenskih geodetov.

Organizacijski odbor je izdal tudi posebno publikacijo ob desetem jubileju geodetskega dneva. V njej so objavljeni tudi reklamni oglasi organizacij združenega dela, ki so tudi finančno prispevali k uspešni izvedbi geodetskega dne.

Tudi slovensko časopisje, radio in televizija so prispevali svoj delež k uspešnosti geodetskega dne s tem, da je poročala o našem srečanju in o problematiki, ki smo jo obravnavali.

Naj za konec še ugotovim, da se je v Murski Soboti pogosto govorilo o tem, da datum geodetskega dne ni najbolj primeren ter da bi ga bilo treba organizirati vsaj en mesec prej. Tudi na skupščini Zveze geodetov v Murski Soboti je bilo ugotovljeno enako.

Karel SUKIČ predsednik Skupščine občine Murska Sobota

Tovarišice in tovariši!

Opravljam prijetno dolžnost, ko vas, slovenske geodete, lahko v imenu skupščine občine, družbenopolitičnih organizacij, delovnih ljudi in občanov pozdravim v Murski Soboti.

Zadovoljni smo, da ste sklenili deseti geodetski dan in 30-letnico delovanja Zveze geodetov Slovenije delovno in slovesno proslaviti v naši občini.

Soboška občina je po svojem obsegu in številu prebivalcev med največjimi v SR Sloveniji. Njena obmejna geografska lega, manj razvitost in pretežna agrarnost so že desetletja pogojevale močne emigracijske tokove ne le v razvitejše predele Slovenije in Jugoslavije, ampak tudi prek meja. Ti tokovi se v zadnjih letih umirjajo, tudi zato, ker so delovni ljudje in občani v novi Jugoslaviji vse bolj uspešni pri preseganju zgodovinskih posledic, izvirajočih iz odnosa predaprilske Jugoslavije do te nekdanje "slovenske Sibirije", pa tudi za to, ker delovni ljudje in občani v povojnem obdobju na razvojnih rezultatih, kakršnih Prekmurje v svoji zgodovini ne pomni, vztrajno gradimo družbenoekonomsko, kulturno in politično osnovo svoje socialistične samoupravne prihodnosti.

Četudi smo na repu razvitih v SR Sloveniji, smo čedalje manj območje, na katerem se poraja zdomstvo in od koder izvirajo močni migracijski tokovi v naš slovenski razvitejši prostor. Res, da nam primanjkuje predvsem dela za vse pridne roke doma, toda sami v združenem delu ali združeni z delavci in delovnimi ljudmi Slovenije prek dislociranih tozdov ali obratov, predvsem pa z razvojem lastnega gospodarstva, že krepko korakamo po načrtani poti hitrejšega razvoja. Šolamo se in ustvarjamo pogoje za izobraževanje, kulturo, zdravstveno in socialno varstvo, to lahko delamo tudi zaradi vse bolj zavestnega uresničevanja solidarnosti kot bistvenega elementa skladnejšega regionalnega razvoja celotne Slovenije. Odprli smo vrata in meje občine in združenega dela na stežaj, četudi ne zanikamo posamičnih primerov drugačne prakse. Vse bolj naletavamo na ustvarjalno odmevnost v širšem družbenem prostoru, kar nas ob lastnih prizadevanjih opogumlja pri snovanju prihodnih ciljev.

Zavedamo se pomembnosti kmetijskega značaja območja, na katerem živimo, v skupnih družbenih prizadevanjih za uspešno uresničitev ene izmed pomembnih slovenskih razvojnih prioritet - večje proizvodnje, cenejše in kakovostnejše hrane. Toda ta naloga ni le naša, je naša skupna stvar, zato menimo, da bo treba v celi družbi storiti še več in predvsem hitreje kot doslej.

V srednjeročnem planu smo se dogovorili, v praksi pa že uresničujemo, tudi enakomernejši razvoj občine kot celote. V Rogaševcih, Gradu in v Petrovcih bodo že prihodnje leto zrasle nove tovarne, ki jih tam gradijo LIV Postojna, Modni salon Velenje in Mura iz Murske Sobotice. V Puconcih, Prosenjakovcih in Beltincih pa lahko opazimo že močno industrijsko osnovo, ki bo v prihodnje vplivala na razvoj teh območij.

Prizadevanja, da bi se vrnilo v domovino čim več naših delavcev iz tujine, ne temeljijo le na socialnih motivih, kot tudi ne naše nasprotovanje prekmerni domači migraciji iz pokrajine drugam, pač pa na spoznanju, da razvojne cilje in interese, ki jih imamo kot delavci in delovni ljudje ter občani v mestu in v krajevnih skupnostih na podeželju, lahko hitreje uresničujemo z večjimi rezultati lastnega dela. Ko želimo doseči hitrejši splošni družbeni razvoj, torej povečevati predvsem materialno osnovo socialističnemu samoupravljanju v naši družbenopolitični skupnosti, in poudarjamo potrebo po hitrejši industrijski rasti, se ne odrekamo razvoju agro-živilskega kompleksa, za katerega imamo lepe naravne možnosti. Industrijski razvoj

v naši občini je pogoj za hitrejši ali počasnejši razvoj celotnega agrokompleska, pa tudi pogoj za dohitevanje standarda na področjih družbenih dejavnosti v celotni Sloveniji, saj trenutno raven teh dejavnosti v naši občini še vedno dosega le polovico slovenskega povprečja.

Tudi iz teh razlogov in predvsem zaradi ustvarjanja pogojev za hitrejši razvoj kmetijstva v naši občini pozdravljamo uresničevanje republiškega srednjeročnega programa geodetskih del.

Prva katastrska izmera na območju Prekmurja (sedanje občine Murska Sobota in Lendava) se je opravljala okrog leta 1860. Takrat izdelani načrti se niso dopolnjevali in se o njih ni vodila enotna evidenca.

Na podlagi takih nevzdrževanih načrtov ni bilo mogoče nastaviti zemljiškega katastra, zato se je bilo treba na območju občin Murska Sobota in Lendava lotiti nove geodetske izmere. Pri teh delih je sodelovalo veliko geodetskega tehničnega kadra iz vse Slovenije, ki je kljub skromnim tehničnim pripomočkom uspešno opravil zastavljeno nalogo. Prav pri teh meritvah je bila na območju naše republike prvič uporabljena tudi sodobna metoda izmere z aerofotogrametrijo. Do leta 1975 je bila opravljena nova katastrska izmera na večjem delu območja občine Murska Sobota in na celem območju občine Lendava. Tako je ostalo v SRS brez zemljiškega katastra samo območje, veliko 14.000 hektarov, prav v naši občini.

Republiški srednjeročni program geodetskih del za obdobje 1976-1980 predvideva izdelavo katastrske izmere na površini prek 10.000 hektarov po sodobni geodetski tehnologiji. V naslednjem srednjeročnem programu pa bo treba zagotoviti sredstva še za katastrsko izmero ostalih 4000 hektarov.

Katastrska izmera na teh 14.000 hektarih je za našo občino velikega pomena, saj brez osnovnih načrtov ni možna pravična odmera davkov in drugih prispevkov, onemogočeno pa je tudi vsakršno premoženjsko pravno urejanje zadev na tem območju. Perspektivni razvoj občine Murska Sobota temelji na razvoju kmetijstva, in sicer ne le na razvoju predelave, ampak predvsem primarne kmetijske proizvodnje. Za povečanje primarne kmetijske proizvodnje pa bo nujno treba zaradi ekonomsko učinkovitejše strojne obdelave, sedanja kmetijska posestva, razdeljena na veliko majhnih in ozkih parcel, komasirati in tako pripraviti komplekse, primerne za intenzivno kmetijstvo. Prav za potrebe komasacij in melioracij, ki jih prav tako predvidevamo v prihodnosti za pridobitev novih obdelovalnih površin, pa je nujno potrebna izdelava nove katastrske izmere in novega zemljiškega katastra.

Poleg tega čutimo tudi veliko potrebo po ostalih preglednih kartah v merilu od 1:5000 do 1:200.000. Posebej nujna je za naše območje izdelava temeljne topografske karte v merilu 1:5000, saj do danes na našem območju nimamo karte v ustreznem merilu, ki bi jo lahko uspešno uporabljali za potrebe prostorskega planiranja, izdelave kmetijskih prostorskih planov ter kot osnovo za tematsko obdelavo na področju turizma, vodnega gospodarstva, industrije, urbanizacije itd.

Naša občina kot manj razvita ne bi zmogla zbrati toliko sredstev, da bi krila izdelavo nove katastrske izmere in izdelavo navedenih preglednih kart, zato smo hvaležni vsem, ki so spoznali potrebo po izmeri in navedenih kartah ter po Zakonu o zemljiškem katastru in republiškem srednjeročnem programu geodetskih del omogočili iz republiških sredstev izdelavo nove izmere in temeljne topografske karte v merilu 1:5000.

Uresničitev teh nalog torej prispeva k reševanju vprašanj, ki so odločilna za hitrejši razvoj tako kmetijstva kot družbenopolitične skupnosti nasploh. Prepričani smo, da boste ob tej obširni nalogi slovenski geodeti, vaša zveza in društva storili, kar je v vaši moči, da bo zastavljena naloga opravljena.

Želim, da bi bila današnji geodetski dan in jutrišnja skupščina vaše zveze uspešna ter da bi bilo vaše bivanje v soboški občini prijetno.

Jan ROS, predsednik SZDL Murska Sobota

Spoštovano predsedstvo, spoštovane tovarišice in tovariši!

V posebno zadovoljstvo mi je, da lahko v imenu Občinskega komiteja SZDL in družbenopolitičnih organizacij občine Murska Sobota pozdravim vaš deseti, jubilejni geodetski dan. Istočasno vam izrekam čestitke ob 30-letnem delovanju Zveze geodetov Slovenije. Z delom ob svojih jubilejih se vključujete v proslavljanje zgodovinskih trenutkov, povezanih z revolucionarnim delom tovariša Tita, nas pa veseli, da vse to opravljate pri nas v Murski Soboti, v pokrajini ob Muri. Zaprošen sem bil, naj opravičim RK SZDL Slovenije, ki zaradi drugih neodložljivih nalog ni mogla poslati svojega predstavnika, in vam v njenem in v našem imenu poleg pozdravov in čestitk zaželim tudi uspešno izvedbo programa, ki ga imate na dnevnem redu; želimo pa tudi, da bi se v teh dveh dnevih, pri delu in v prostem času, ki ga bo, kot kaže, bolj malo, prijetno počutili v naši sredini.

Dovolite mi, da vam vzamem še malo časa in da spregovorim o nekaterih zadevah iz našega pomurskega prostora, ki so neposredno povezane z vsebino dela vašega jubilejnega geodetskega dneva, povezane z vašimi in našimi vsakodnevnimi nalogami, z nalogami tega in prihodnjega obdobja.

Predsednik skupščine občine vam je pri predstavitvi občine nanizal dejstva, ki so značilna za našo občino, naše stanje, nekatere poglede in potrebe. Izhajam iz tega, da smo še vedno pretežno kmetijska občina in da smo in lahko še bolj postanemo pomembno območje za pridobivanje hrane za potrebe vseh delovnih ljudi Slovenije in tudi širše, in je prav zato urejanje namembnosti kmetijskih zemljišč v okviru prostorskega plana za nas še posebej pomembno, obsežno in zahtevno delo. Naloge, ki jih bomo morali opraviti z teh vidikov, že zahtevajo in bodo še bolj zahtevale pritegnitev tudi vašega znanja k oblikovanju najustreznejših rešitev in konkretnih pristopov in zlasti še izvajanje strokovnih opravil, ki jih lahko opravite edino vi, geodeti. Urejanje vseh teh zadev na novih razmerjih in odnosih je namreč v naši občini in v Pomurju povezano z izvajanjem hidro- in agromelioracij ter komasacij. O planskih obveznostih, ki smo jih glede teh nalog zapisali v srednjeročni plan družbenoekonomskega razvoja do leta 1980, vam ne bi podrobneje govoril. Vaši kolegi, ki delajo v naši občini in Pomurju, jih poznajo, tudi vedo, do kod smo prišli, kaj je še pred nami, poznajo pa tudi težave, ki nas spremljajo. Gre za obširen poseg v kmetijski prostor, s katerim bi nerodovitne površine spremenili v rodovitne in razparcelirane površine združili v komplekse, kar vse bi omogočilo uporabo sodobne tehnologije, večjo racionalnost, večjo produktivnost in večje donose v primarni kmetijski proizvodnji.

Za ilustracijo le nekaj števil:

Do leta 1980 smo predvideli, da bi v občini meliorirali ca. 2.500 in komasirali ca. 5.000 hektarov zemljiških površin. Skoraj v celoti v zasebni posesti. Izvedenih, v izvajanju in projektno pripravljenih imamo le približno 1.000 hektarov, za vse ostale površine pa nam manjkajo izmere, vodnogospodarske zasnove in druge študije ter projektne rešitve. Kakšne naloge nas še čakajo glede komasacij, s katerimi bi želeli in bi morali oblikovati večje komplekse, pa kažejo podatki o trenutni razdrobljenosti neše zemlje.

V občini ima 12.500 kmetij, ki merijo povprečno po 2,5 hektara, svoje obdelovalne površine na 131.500 parcelah. In tudi če ne bi hoteli imeti prevelikih ambicij in bi se zadovoljili s površinami, ki bi merile vsaj en hektar in bi šele take vključevali v obdelovalne komplekse, bi morali odpraviti najmanj tri četrtine ali najmanj 100.000 sedanjih parcelic.

Danes pri nas ni pomembnih vprašanj, v katerih ne bi šlo za to zgodovinsko pogojenost z vsemi posledicami ekonomske in socialne narave. Vam jih ne pripovedujemo zato, ker mnogim to ni znano, temveč bolj zato, ker je ta problem tak, kakršen je v Sloveniji in z vidika hrane pomemben za Slovenijo in ker spreminjanje takega stanja - sicer postopoma - ne bo moglo uspešno potekati brez aktivne udeležbe širše družbene skupnosti in strokovnih služb - med njimi prav vam pripada najbolj obsežna, zahtevna in odgovorna naloga.

Povedati moramo še to, da obstaja za komasiranje pri zasebnih kmetih znatno večji interes, kot mu lahko trenutno zadostimo z delom, ki bi ga morale opraviti geodetske, zemljiško-pravne in knjižne službe. Naš velik interes je torej podpreti vsa vaša društvena prizadevanja pri reševanju vseh tistih vprašanj, ki neugodno vplivajo na vaše delo in na dotok novih kadrov v vaše vrste. Prav teh kadrov nam že sedaj, in to vrsto let, občutno primanjkuje povsod in ne le pri nas, v prihodnosti pa jih bomo rabili še znatno več, zlasti tam, kjer bodo morali biti posegi v prostor večji.

Še nekaj besed o vašem društvenem delu in življenju. Vemo, v katerih smereh poteka in kakšnim ciljem je namenjeno. Vsestransko usposabljanje z novimi dosežki znanosti in njihova uporaba v vsakodnevnem praktičnem delu je in ostaja vaš osnovni društveni smoter tudi vnaprej. Istočasno je to tudi družbeni interes. V sistemu, ki ga imamo, ki ga nadalje razvijamo, izpopolnjujemo in utrjujemo, pa dobiva vsako društveno in družbeno delo, vsako strokovno delo svojo celovito družbeno vrednost, če je dovolj odprto do celotne družbene strukture in zadostna opora za uspešno delo delegatskih skupščin v našem političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. V tej smeri morajo torej potekati vsa naša prizadevanja.

Vemo, da bo delo s tako vsebino zahtevalo od vas čas in dodatna osebna prizadevanja. Toda tako delo, bodimo prepričani lahko prinese znanje v procese samoupravno planiranega dela, daje takemu delu najustreznejšo vsebino in istočasno oblikuje spoznanja, ki jih je treba zagotavljati, da lahko postane vsak, tudi najmanjši del družbeno potrebnega dela enakopraven in tako tudi uspešen del celovitega družbenega prizadevanja. In vaš prispevek k takemu delu ni nepomemben.

Hvala tovarišice in tovariši za vašo pozornost.

Jože ZAKONJŠEK, predsednik Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem ter član Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije

Dovolite, da v imenu Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem ter republiškega Izvršnega sveta toplo pozdravim deseti jubilejni dan geodetov. Človek je vedno nekoliko v zadregi, ko pozdravlja neko skupščino in razmišlja o tem, kaj naj reče. Prepričan sem, da ste se dobro pripravili na pogovor o svojih strokovnih nalogah, o problemih v družbenem in društvenem življenju in o delu, ki ga opravljate in ga boste morali opravljati v prihodnje.

Morda kaže samo poudariti, da sovпада vaša skupščina z dokaj pomembnim obdobjem našega dela in razvoja. Smo sredi uresničevanja srednjeročnega družbenega plana, pogovarjamo se o prihodnjih nalogah, pred nami je naloga in zahteva, da preidemo k izdelavi dogovorov o temeljnih prostorskih planov in dogovora o dolgoročnem planu razvoja Slovenije in Jugoslavije do leta 2000. Vse to pomeni, da nam bodo poleg družbenih naporov, poleg naporov neposrednih proizvajalcev, delavcev, potrebni tudi izredno pomembni strokovni napor in osnove za nadaljnje delo. Če kdo, potem ste gotovo vi eden od elementov v tej družbi, ki je najbolj neposredno povezan z eno največjih dobrin, s katero v republiki razpolagamo, to je s prostorom. V ta prostor posegate s svojimi strokovnimi prijemi in dajete tako osnovo za oblikovanje politike, za razvoj, življenje in delo delovnih ljudi na sploh. Gotovo se zavedate te svoje velike odgovornosti in zato je tudi ta jubilejni dan povezan z razpravo o prihodnjih nalogah in organiziranosti geodetske dejavnosti. Želim, da bi bilo vaše delo pri reševanju problemov in nalog, s katerim se ukvarjate, uspešno in plodno.

Roko ŠKERGO, predsednik Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije

Tovarišice in tovariši, spoštovano predsedstvo, tovariš predsednik, dovolite mi, da vam čestitam ob vašem dvojnem jubileju, 30-letnici uspešnega delovanja in dela Zveze geodetov Slovenije in desetem dnevu geodetov Slovenije. Ta vaš jubilej je istočasno tudi jubilej vseh geodetov SFR Jugoslavije, saj smo pravkar, 17. in 18. novembra, v Zagrebu praznovali 25-letnico delovanja Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije in 30-letnico izhajanja Geodetskega lista. Dovolite mi, da vam sporočim tudi pozdrave dosedanjega predsednika Zveze GIG Jugoslavije tovariša Ivana Buderja, ki je službeno zadržan, saj je ravno sedaj v Zagrebu na posvetovanju Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, kjer obravnavajo vlogo te zveze v splošnem ljudskem odporu in družbeni samozaščiti z namenom, da bi krepili obrambne sposobnosti SFR Jugoslavije. Pri teh zadevah ima danes in bo imela tudi v prihodnosti Zveza GIG pomembno vlogo. Izkoriščam priložnost, da se zahvalim kolegom iz SR Slovenije za njihov velik prispevek ne samo k razvoju Zveze geodetov Slovenije, temveč tudi geodetov celotne Jugoslavije. Na tem vašem zborovanju moram povedati tudi to, da so tovariši iz SR Slovenije dali precejšen prispevek k razvoju jugoslovanske zveze v teh 25 letih njenega delovanja, in sicer tako doma kot tudi v tujini. Sedaj vas imam čast pozdraviti kot na novo izvoljeni predsednik z željo, da bi čim koristneje sodelovali. Istočasno vas obveščam, da bo prvo posvetovanje v organizaciji novega predsedstva v Prištini v SAP Kosovo v aprilu prihodnjega leta z naslovom Komasacija zemljišč zaradi intenziviranja kmetijske proizvodnje. Vabim vas k sodelovanju, da bi tudi vi dali svoj prispevek, ker ima hrana danes, posebno v neuvrčenih državah, strateško vlogo. V Jugoslaviji imamo mnogo sonca in vode in zato lahko tudi mi geodeti precej pripomoremo h krepitvi obrambne sposobnosti naše države. Da ne bi zavlačeval, vam, glede na vaš obširni program, želim mnogo uspehov pri delu.

Aleksander MERICAR, predsednik Društva gradbenih inženirjev in tehnikov Pomurja

Veseli me, da lahko v okviru medobčinskega društva gradbenih inženirjev in tehnikov Pomurja pozdravim tak zbor strokovnih ljudi, kot je ta zbor slovenskih geodetov. S svojim delom ste že dokazali, da sodobna družba brez vaše dejavnosti ne more obstajati. Poudarek na vašem delu je tudi v srednjeročnem razvojnem programu Slovenije. Čeprav vas je skupaj veliko število, je čutiti v praksi na našem območju pomanjkanje tega kadra. To je verjetno tudi posledica slabe dediščine. Za sedanjo generacijo, vsaj na našem območju, smo imeli, kot sami ugotavljate, slabo podlago. Kljub temu ste s skupnimi močmi uspešno rešili in še rešujete zastavljene naloge. Mislim, da je prav, da svoje delo predstavite širši javnosti tudi s tako manifestacijo, kakršna je geodetski dan. Dobro si je izmenjati mnenja in izkušnje na tak način, kot ste si zastavili, saj s skupnimi izkušnjami lahko uspešneje delate. V imenu našega društva vam čestitam k jubileju, želim, da bi bilo današnje srečanje plodno, prijetno počutje v našem Pomurju, pri nadaljnjem delu pa dosti uspehov.

Nikola SOLARIĆ, predstavnik Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Hrvatske

Imam prijetno dolžnost, da v imenu geodetskih inženirjev Hrvatske pozdravim to vaše jubilejno zborovanje, da v imenu vseh naših članov naše zveze in v imenu našega predsednika tovariša Dragotina Cara zaželim temu vašemu zboru vse najboljše in da vam zaželim vse najboljše tudi pri vašem prihodnjem delu. Čestitamo vam k vsem vašim uspehom, o katerih menimo, da zavzemajo zelo visoko mesto v okviru uspehov vseh jugoslovanskih geodetov.

NADALJNI RAZVOJ GEODETSKE SLUŽBE V SISTEMU NOVIH DRUŽBENOEKONOMSKIH ODNOSOV**

V želji, da bi zajeli celoto, moramo najprej spregovoriti o dosedanjem razvoju, posebej o naši ustavni preobrazbi, razčleniti širša izhodišča za nadaljnji razvoj in v tem okviru opredeliti odnose v geodetskem združenem delu ter zasnovati nadaljnjo vsebinsko usmeritev in konkretni pristop.

Dosedanji razvoj

Pri oceni dosedanjega razvoja ne gre za kompleksno bilanco, kot iztočnico pa je treba oceniti predvsem obdobje 1967-1977. Leto 1967 lahko imenujemo začetek naše idejne preobrazbe, to je obdobje, ko smo se odločili za zavestno usmeritev v vsebinsko dopolnjevanje naših načrtov in evidenc in za neposredno vključevanje v širše družbene tokove. Leta 1967 smo sprejeli prvo dolgoročno usmeritev in v okviru tega prvi srednjeročni plan; pri tem pa je treba poudariti, da je bila gospodarska reforma spodbuda za takratno našo pomlad. Gospodarska reforma je prerasla v družbeno in se zaključila z ustavnimi spremembami v letu 1974, zato moramo naš nadaljnji razvoj snovati na teh osnovah.

Bilanca napredka je očitna, gre za bilanco aktivnosti upravnih organov in tistih geodetskih delovnih organizacij, ki se s poveritvami in pooblastili družbenopolitičnih skupnosti izvajajo programske naloge. Ti organi in organizacije zaposlujejo približno 450 delavcev. Če prištejemo še zaposlene v drugih upravnih organih in organizacijah, gre za aktivnost 60 odstotkov vseh geodetskih strokovnjakov s srednjo, višjo in visoko izobrazbo naše republike, ki so neposredno odgovorni za gospodarjenje z znatnimi družbenimi sredstvi, ki jih v naši republici vlagamo v geodetska dela.

Ni treba utemeljevati, da aktivnosti delavcev, zaposlenih izven geodetske službe, v gradbeništvu, vodnem gospodarstvu, gozdarstvu itd. ne moremo obravnavati v tej bilanci in da so njihovi rezultati sestavni del gospodarjenja samoupravnih organizacij in skupnosti, v katerih delujejo.

Glede operativnih dosežkov je poudariti, da smo v tem obdobju praktično "pokrili" vso Slovenijo s temeljno topografsko karto v merilu 1:5000, s karto v merilu 25.000 pa tja do karte v merilu 1:750.000 in da zaključujemo mehanografsko obdelavo zemljiškega katastra. Ta bilanca je bolj ali manj znana, ne kaže je izražati v številkah, poiskati moramo kritične točke. Teh je več: zaostajamo pri izdelavi katastrskih elaboratov pri novih izmerah; tako smo uporabili znatna sredstva, ki se nam ne obračajo. V zemljiškem katastru smo kljub visoki tehniki in avtomatizaciji ostali brez enotnega sistema, gradimo več sistemov, povezovanje z drugimi sistemi, všteti republiškega, pa bo zahtevalo dodatne obdelave in tudi vsebinsko ga še nismo nadgradili s prostorskimi elementi. Vemo, da smo pri katastru komunalnih naprav šele na začetku, kataster zgradb in geodetska prostorska dokumentacija dobivata šele v letošnjem letu svoje prve raziskave in to velja tudi za vrednotenje zemljišč.

Kljub temu je bilanca operativnih dosežkov očitna, ni bilo realno, da bi zmogli več, bili bi tudi enostranski, če ne bi ob operativnih dosežkih ugotovili napredka na področju tehnike in opreme. Gre za izreden skok, ki uvršča slovenske delovne organizacije v vrh jugoslovanske pa tudi evropske geodezije. Na področju raziskav pred desetimi leti nismo imeli organizirane raziskovalne dejavnosti, danes smo priča izrednemu, vsebinsko širokemu napredku; v izobraže-

* 61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS, Cankarjeva 5, dipl.ing.geod., direktor

** Prispevek iz uvodnega referata na 10.jubilejnem geodetskem dnevu v Murski Soboti 9.decembra 1977

valnem procesu smo brez velikih razprav sprejeli nove smeri; v visokem šolstvu smo uvedli smeri informacijskega sistema in smer družbenega in v tem okviru prostorskega planiranja.

Čeprav so tudi na teh področjih slabosti, je bil vendarle odziv pred desetimi leti močan in nam je omogočil napredek, ki se zrcali tudi na zakonodajnem področju, pa tudi v osebnem in skupnem standardu geodetskih strokovnjakov in geodetskega združenega dela. Treba je ugotoviti, da smo pred leti skoraj na vseh področjih zaostajali za strokovnjaki iz drugih dejavnosti, od osebnega standarda do tehnike, tehnologije itd., danes pa ne le da ni nezaposlenih v naših vrstah - na vseh področjih gremo vsaj vstric z drugimi.

Ocena odnosov z vidika ustavne preobrazbe

Odkrito moramo spregovoriti, da smo ob vsem tehničnem vsebinskem, tehnološkem napredku premalo investirali v oblikovanje odnosov. To se kaže v oslabljenih odnosih znotraj geodetske službe in zaradi tega slabimo tudi "priključke" navzven. Zato je toliko bolj treba temeljito oceniti doseženo stopnjo preobrazbe, njeno učinkovitost in na tej osnovi načrtovati našo nadaljnjo aktivnost na področjih zakonodaje, programiranja in financiranja geodetskih del.

Izhodišče za tako oceno je lahko samo v presoji skupne učinkovitosti vseh dejavnikov, od proizvodnih, upravnih pa do raziskovalnih in izobraževalnih, na drugi strani pa je treba učinkovitost ocenjevati tudi z vidika celote v razmerju republika - občina, oboje pa skozi prizmo dosežene stopnje družbenoekonomskega razvoja v naši republiki in v Jugoslaviji. Treba je poudariti, da sovпада ocena z obdobjem, ko začnemo široko razpravo o smereh razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja kot osnovne teze v pripravah za XI. kongres ZKJ.

Če spregovorimo o razrahljanih odnosih, moramo najprej analizirati odnose med upravno in operativno dejavnostjo - geodetsko proizvodnjo - kjer smo priča polemikam o kvaliteti, ceni, rokih pa tudi konceptih. Polemika kot konfrontacija lahko vodi k razčiščevanju in je prav, da je javna, odkrita in v mejah samoupravnih kriterijev. Poznamo pa primere, ko se uprava dviguje nad operativno, na drugi strani pa del operative sodeluje le, ko gre za sklepanje pogodb, ko gre za sprejemanje skupne odgovornosti pri usmerjanju politike pa ne sodeluje. Drugo žarišče konfliktov se poraja v odnosih med občinami in republiko in se kaže tako v upravnih kot v operativni sferi s polemikami o zapiranju vase, o monopolih in o več politikah. Nekatere oblike tega razčiščevanja nam škodujejo, v razjasnjevanju notranjih odnosov se izčrpavamo, navzven pa slabimo povezave in družbeni tok gre mimo nas. Lahko naštejemo vrsto pomembnih gradiv, kot resolucijo za leto 1978, gradiva s področja okolja, urbanistične in zemljiške politike, družbenega informacijskega sistema, zakonodajo s področja družbenega planiranja itd., pri katerih nismo sodelovali ali pa vsaj ne toliko, kot smo bili dolžni, čeprav je šlo za dolžnost, da z vidika geodetske službe prispevamo ustvarjalen delež k oblikovanju teh gradiv oziroma dokumentov.

Tudi v medrepubliškem sodelovanju ugotavljamo, da republike in avtonomni pokrajini praktično še ne usklajujejo izvajanja nalog v skupnem interesu, da še ni končan prenos pristojnosti iz federacije in da prihajamo v položaj, ko geodetske podatke za potrebe federacije reproducirajo drugi zvezni organi. Vsi poznamo našo čvrsto usmerjenost v mednarodno povezovanje; v naših vrstah jo omejujemo na obiske posameznikov ali posameznih institucij, predvsem prek Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije, komaj pa vemo, da je bila leta 1976 v Vancouvru svetovna konferenca Združenih narodov o naseljih, da se je pod tem nazivom razpravljalo o problematiki svetovnega razvoja z vidikov socialnih, ekonomskih in fizičnih sestavin tega razvoja in da se je v tem okviru obravnavala problematika informacijskih sistemov, ki je obsegala tudi evidenco o zemljiščih in s tem geodezijo. Ena od resolucij je obravnavala vlogo topografskih in katastrskih izmer kot osnovo za upravljanje, ovrednotenje zemljišč, spremljanje sprememb na zemljiščih ter za izkoriščanje in planiranje. Med 109 članicami je Jugoslavija podpisala dokumente, o katerih bo v letu 1978 razpravljala generalna skupščina Združenih narodov. Geodeti nismo sodelovali v delegaciji Jugoslavije in smo zamudili priložnost, da bi uveljavili v mednarodnem povezovanju dosežke našega specifičnega samoupravnega razvoja

tudi v geodeziji. Ob robu pa lahko zapišemo, da smo stališče: "Učinkovitosti planiranja in kontrole ukrepov pri izkoriščanju zemljišč ne moremo zagotoviti, če vse stopnje in vsi dejavniki ne razpolagajo z informacijo o zemljiščih" v naših stališčih sprejeli že pred celim desetletjem.

Širša izhodišča za nadaljnji razvoj

Oceniti moramo položaj geodetske službe v celoti združenega dela in realizirati določila, ki nas usmerjajo: tu so ustava, zakon o združenem delu, pripravljamo sistemski zakon s področja menjave dela in sistemski zakon s področja državne uprave. S tem je širok krog izhodišč sklenjen.

Ne more biti dileme, da se uvrščamo med službe, potrebne za funkcioniranje družbenopolitičnih skupnosti na ravneh občin in republike, in da se v sicer enotni organizaciji členimo na upravno in operativno področje del.

Pri tej členitvi bo treba geodetsko operativno vključevati direktnije v sistem službe, kar zasledimo tudi na drugih področjih, ko je ta funkcija vezana na izvajanje del, ki zahtevajo specifično znanje, opremo in tehnologijo. Pri tem bo treba diferencirati naloge za proračun in trg in se dogovoriti za politiko regionalizacije v okviru medobčinskega sodelovanja, da bi tako bolj enakomerno prekrili Slovenijo z geodetsko operativno.

V tem trenutku je bistveno, da se odrečemo ožjim interesom in včasih demagoškemu sklicevanju na Zakon o združenem delu. Tudi državna uprava je sestavina združenega dela in dohodek v temeljni organizaciji združenega dela je rezultat skupnega dela delavcev v temeljni organizaciji združenega dela in tudi rezultat skupnega družbenega dela, ki izhaja tudi iz dejavnosti organov družbenopolitične skupnosti. Končno družbenopolitična skupnost prispeva v pridobivanju in razporejanju dohodka, prek zakonodaje, evidenčno-informacijske in drugih dejavnosti.

V tem okviru moramo poiskati našo konkretno lokacijo. Nedvomno je to za nas družbeni informacijski sistem; podrobneje tega še nismo opredelili, ker smo bili obremenjeni s sprejemanjem sistemskih zakonov na drugih področjih, v letu 1977 pa zavestno načenjamo tudi to področje. V preteklem obdobju je bilo tudi težje iskati direktne priključke, letos pa že imamo izhodišča, ki nam omogočajo in tudi nalagajo vključevanje v graditev informacijskega sistema. Tu je študija tovariša Kardelja, ki med drugim obravnava vključevanje strokovnih služb v politični sistem, s poudarkom na neposredni odgovornosti teh služb, in drugič, obravnava vključevanje informacijske dejavnosti v politični sistem s poudarki na avtonomnosti teh služb, organiziranih na vseh ravneh, na njihovi neposredni odgovornosti skupščinam družbenopolitičnih skupnosti in na njihovem medsebojnem povezovanju. Nadalje je Zvezni svet za vprašanja družbene ureditve že obravnaval prvo gradivo o temeljih informacijskega sistema in sprejel nekatera za nas pomembna stališča, predvsem, da v procesu upravljanja, samoupravljanja, planiranja in funkcioniranja družbenopolitičnih skupnosti potrebujemo neodvisno in objektivno informacijo, da moramo pri tem izhajati iz obstoječih organizacij - ena izmed njih je tudi geodetska služba - in da je treba preiti od zbiranja tudi k obdelavi podatkov.

Pred nami je še vrsta nerešenih vprašanj, ali takoj zakonska regulativa ali sporazumevanje in dogovarjanje, kar za nas ni bistveno. Bistveno je spoznanje, da je od nas odvisno, ali bomo opazovalci ali bomo ustvarjalci oziroma soustvarjalci skupaj z ostalimi informativnimi dejavniki.

Odnosi v geodetskem združenem delu

V tem zunanjem okviru moramo opredeliti notranje odnose v geodetskem združenem delu. Naziv Zakona o geodetski službi verjetno ne bomo spreminjali, smiselno pa gre za zakon o geodetskem združenem delu. Ne glede na zunanji okvir moramo naše notranje odnose zgraditi na načelih Zakona o združenem delu in po teh načelih opredeliti odnose med geodetsko material-

no proizvodnjo, katere nosilci so geodetske delovne organizacije, menjavo dela - pri nas je to sfera izobraževanja in raziskovanja - in upravo, razvejeno v upravnih organih. Vsi skupaj pa smo odgovorni za konceptne rešitve, za osnovno politiko, kjer gre za skupno odgovornost vseh subjektov, povezanih v združenem geodetskem delu, podrobneje pa se bomo morali dogovoriti o težiščih in nalogah v okviru teh treh kategorij. Na področju vzgoje in izobraževanja je delovno področje dovolj opredeljeno, pri upravi bi moralo biti težišče na regulativi, pravni in nadzorstveni funkciji, izvajanju zakonov, spremljanju razvoja, všteti usmerjanje politike skupščin družbenopolitičnih skupnosti, geodetska operativa pa bi morala dobiti ustrežnejše pravice in tudi dolžnosti na področju programiranja in izvajanja del in v tem kontekstu prevzeti resnično vlogo subjektov planiranja.

Pri tem se zastavlja občutljivo vprašanje, ki nas že nekaj časa teži, vprašanje povezovanja. Ločiti je treba povezovanje v okviru geodetskega združenega dela in povezovanje navzven. V okviru geodetskega združenega dela mora to povezovanje temeljiti na Zakonu o državni upravi in v tem okviru na Zakonu o geodetski službi. V preteklosti vprašanj pristojnosti pogosto nismo odpirali v pravi smeri. Vprašati bi se morali, ali so pristojnosti republike in občin še realne ali pa je treba narediti korak naprej v decentralizaciji in nekatere naloge iz republiške pristojnosti prenesti na občine. Seveda gre pri tem za prenos na področju programiranja, financiranja in izvajanja in najbrž tudi nekaterih nadzorstvenih opravil. To pa ne more krniti pravic družbenopolitičnih skupnosti, všteti republiko, da si ustrezno svoji odgovornosti organizira izvajanje nalog. Povezovanje pa bi morali usmerjati z vidika družbene racionalizacije, ki se praktično izraža v tehnološki racionalizaciji, kar je stvar neposrednega sporazumevanja geodetske operative. V anketi Republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, v zvezi z avtomatsko obdelavo podatkov je bil izražen interes večine občin, da bi se združevale obdelave na republiški ravni, in sicer zaradi racionalizacije. To pa ne omejuje samostojnosti delovnega kroga, kar se napačno tolmači v naših vrstah, niti samostojnosti in avtonomnosti občin, niti ne krni samoupravnih pravic.

Drugo so naše komunikacije navzven. Primarne so naše povezave z drugimi informacijskimi dejavniki, da zadostimo interesom občana in družbenopolitičnih skupnosti, ker v obeh primerih potrebujemo kompleksno informacijo, občan za uveljavljanje svojih pravic, družbenopolitična skupnost pa pri izvajanju svoje funkcije, predvsem ko gre za planiranje razvoja. Zaradi te celovitosti se moramo dogovarjati s sodejavniki v informacijskem sistemu, s statistično službo in drugimi za skupne obveznosti, predvsem na področju programiranja, tehnike, osnovnih metodologij itd., in sicer na ravni republike in na ravni občine.

Tudi druge povezave so pomembne; to so povezave z uporabniki, v prvi vrsti organizacijami s področja družbenega planiranja vseh sestavin. Na teh relacijah moramo poiskati ustrezne oblike povezovanja, pri tem pa razvijati tudi oblike sodelovanja z drugimi uporabniki, s kmetijstvom, pravosodjem itd. Ustava ponuja dovolj oblik povezovanja, današnje težnje po združevanju z nekaterimi izmed teh sfer, pa so škodljive. To tudi v osnovi nasprotuje političnim izhodiščem o avtonomnosti informacijskega sistema.

Področje izobraževanja

V okviru geodetskega združenega dela moramo posebej spregovoriti o izobraževanju, kar smo doslej zanemarjali. Na visoki šoli se soočamo z deficitarnostjo pedagoškega kadra, na srednji šoli s pomanjkljivo opremo. Bolj razveseljivo je, da je izdelan razvojni koncept študija na fakulteti, ki je zajel kompleks od izhodišč, novih učnih programov do samoupravne organiziranosti. Ko pa je dal oddelek gradivo v javno razpravo, je dobil le štiri odgovore. Zato se moramo dogovoriti o naših skupnih obveznostih, posebej pa o obveznostih, ki zadevajo področje izobraževanja.

Pri skupni obveznosti gre za oblikovanje posebne izobraževalne skupnosti, ki jo potrebujemo zaradi naše specifičnosti, samostojnosti in nadaljnjega razvoja. Ta skupnost mora povezovati izvajalca in uporabnika, zlasti takrat, ko gre za načrtovanje kadrov in načrtovanje pedagoških

zmogljivosti, za konkretnije pogoje svobodne menjave dela, za usklajevanje s potrebami občin in končno za načrtovanje naložb in združevanje sredstev. V teh nalogah mora priti do izraza skupni interes izobraževalnih organizacij, geodetskih delovnih organizacij in upravnih organov.

Druga tirnica pa zadeva izobraževalne organizacije same. Od vseh nerešenih problemov je treba poudariti predvsem dva: prvič, ne povezujemo se v sistemu izobraževanja po ravneh in načrtujemo ločeno področje srednjega, višjega in visokega šolstva. Ena od osnov reforme šolstva pa zahteva povezovanje v celotnem procesu izobraževanja; končno tudi geodetska operativna planira svojo proizvodno tehnologijo in organizacijo na profilih različnih izobraževalnih struktur. Drugič, pa smo še vse prešibko povezani z operativo pri organizaciji praktičnega pouka. Stališča 19. seje centralnega komiteja ZKS o temi Šola kot del združenega dela nas opozarjajo na bistvo prenosa vzgojno-izobraževalnega dela v delovno okolje, predvsem v tistem delu, ki je vezan na pridobivanje znanja z vidika celotne proizvodnje, in ko gre za pridobivanje praktičnega znanja.

Pritožujemo se, da smo v deficitu s kadri, sprejemamo honorarne učitelje in strokovnjake iz proizvodnje v delovno razmerje na fakulteti; reforma pa je v tem, da ostane strokovnjak v delovni organizaciji, da se pedagoški proces prenaša v proizvodno okolje in da postane usposabljanje kadrov programska sestavina strokovnjakove delovne in samoupravne funkcije v delovni organizaciji. Prav tako pa je treba gospodariti z uporabo opreme in instrumentarija.

Vsebinska usmeritev

Pri vsebinski usmeritvi ne gre za bistvene premike. Za potrditev naših že opredeljenih vsebinskih izhodišč pa lahko naštejemo nekatere dokumente, sprejete v naši republiki v letu 1977: to so gradiva s področja zakonodaje, družbenega planiranja, izdelave prostorskih planov za območje republike in občin, urbanistične zakonodaje in gradiva s področja zemljiške in urbanistične politike ter okolja - dobrin splošnega pomena. V okviru vsebinske usmeritve gre za kvalitativne premike - iz osnovnih inventarizacijskih gradiv, iz načrtov in kart moramo nadgraditi katastre in evidence kot analitično gradivo in na tej osnovi geodetsko prostorsko dokumentacijo kot sintezno gradivo.

Pri tem moramo ločiti naloge s področja geodetskega informacijskega sistema, ki sestoji iz vrste geodetskih evidenc, in zemljiškega sistema ali sistema vseh fizičnih struktur, kamor se vsebinsko vključujejo tudi geodetske evidence. Realno je, da začnemo z reprodukcijo podatkov iz naših evidenc, da pa v okviru graditve kompleksnega in integralnega informacijskega sistema iščemo lastno vlogo v sistemu vseh fizičnih struktur, s čimer se odpira naša nadaljnja perspektiva.

- - - -

Ob zaključku se moramo dogovoriti o pristopu; glede programskih usmeritev moramo v okviru nalog iz resolucije o politiki izvajanja družbenega plana za obdobje 1976-1980 v letu 1978 oblikovati naš dolgoročni program in na tej osnovi pripraviti program za naslednje srednjeročno obdobje.

Glede statusnih vprašanj organizacije pa moramo po dveh poteh: z vključevanjem v dopolnjevanje zakonskih okvirov, ki veljajo za državno upravo in za občinske statute, kot združeno geodetsko delo pa moramo oceniti Zakon o geodetski službi in konkretnije "zakoličiti" organizacijo in pristojnosti.

GEODETSKA PROSTORSKA DOKUMENTACIJA**

Uvod v referat

V geodetski strokovni javnosti se pojavlja termin "geodetska prostorska dokumentacija". Ta termin uvaja Zakon o geodetski službi, ni pa vsem popolnoma znano in zastavljajo se vprašanja, kaj naj bi ta dokumentacija bila, kaj je njena vsebina, njen namen in kakšne naloge v zvezi s tem ima geodetska služba. Nekateri odgovori, čeprav zaradi še ne dokončno izdelanih konceptov nepopolni, bodo podani s tem referatom.

1. Osnove

Družbene potrebe v občinah in republiki so pokazale, da so za boljše informiranje o nekaterih stanih in dogajanjih v prostoru, zlasti za potrebe na področju prostorskega planiranja, urejanja ter prostorsko informativnega in statističnega sistema, potrebni različni zbirniki podatkov v grafični in tudi numerični obliki. V te namene Zakon o geodetski službi uvaja kot eno izmed zadev geodetske službe vodenje "geodetske prostorske dokumentacije" (GPD).

Geodetsko prostorsko dokumentacijo sestavljajo generalizirani in namensko obdelani podatki temeljne geodetske izmere, zemljiškega katastra, katastra komunalnih naprav in podatki drugih evidenc geodetske službe. Med te druge evidence se štejejo tudi tiste, ki še niso izdelane, kot so kataster zgradb, prostorski katastrski operat.

Zakon določa, da se vodi GPD za območje republike in za območja občin. Glede na to so deljene tudi pristojnosti vodenja GPD. Osnovno vsebino GPD predpiše Geodetska uprava SRS v sodelovanju z Republiškim sekretariatom za urbanizem, občinske skupščine pa lahko za svoja območja z odlokom predpišejo dodatne elemente GPD.

2. Naloge geodetske službe pri vodenju GPD

Da bi se zastavljena naloga, to je vodenje GPD, izvajala je potrebno, da geodetski upravni organi GPD najprej nastavijo, nato pa stalno vzdržujejo, podobno, kot je to urejeno pri zemljiškem katastru. GPD je treba tudi ustrezno hraniti in izdajati podatke v obliki kopij ali izpisov vsem, ki jih potrebujejo za širše informiranje ali kot strokovno gradivo pri planskih obdelavah in so za to pristojni.

Geodetska uprava SRS je dolžna izdelati vse potrebne predpise glede vsebine in znakov GPD, ustreznih geodetskih osnov, nastavitve in vzdrževanja, hranjenja in izdajanja podatkov. Te predpise pa bo možno v dokončni obliki pripraviti šele takrat, ko bo določena tudi vsebina načrtov, kart in katastrov, katerih izdelava in vzdrževanje je v pristojnosti geodetske službe. Dokler tega ni, se bo treba zadovoljiti z začasnimi predpisi in z načinom postopne oziroma fazne izdelave GPD.

Da bi GPD čim bolje služila potrebam družbe, bo treba imeti velik posluh za povezovanje z drugimi službami v občini in republiki, ki prek planov vplivajo ali pa za svoje delo potrebujejo podatke GPD. Povezati se bo treba na ravni občin, regij in republike in zagotoviti krožne informacij oziroma podatkov GPD.

* 61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS, Kristanova 3, dipl.ing.geod., vodja skupine za geodetsko prostorsko dokumentacijo

** Ta prispevek je bil podan na Geodetskem dnevu v Murski Soboti dne 9.12.1977.

3. Organizacija GPD

Iz določb zakona je jasno razvidno, da je vodenje GPD v pristojnosti občinskih in republiške geodetske uprave. V operativnih fazah, kot so risanje, reprodukcija ipd., se lahko vključijo v delo tudi geodetske delovne organizacije, če geodetske uprave nimajo zadostne opreme ali kadra.

Z ozirom na še nedodelani koncept lahko samo predvidevamo prihodnjo organizacijo GPD. Predvsem je treba poudariti, da bo GPD pomenila zaokroženo strokovno področje v geodetski dejavnosti. V geodetskih upravah bo treba predvideti ustrezno število sistemiziranih delovnih mest, ki jih bodo zasedali strokovnjaki z ustrezno izobrazbo oziroma z ustrezno strokovno usposobljenostjo. Glede na kadrovske moči posameznih geodetskih uprav in obseg dela bo vodenje GPD potekalo v okviru posebne skupine za GPD ali pa v okviru drugih enot, ki so že formirane. Za delo pri GPD bodo lahko delavci zadolženi tudi samo občasno v sklopu svojega rednega dela.

Poseben problem bo pomenila oprema za nastavitve in vzdrževanje GPD, posebno pa za izdajanje podatkov, za kar so potrebni določeni reprodukcijski postopki in temu ustrezna tehnična oprema.

4. Izdelava GPD

GPD bo imela dva bistvena dela: grafični in numerični del.

Grafični del GPD se bo vodil oleatno (sistem prozornih folij). Z ozirom na reprodukcijske možnosti bo treba težiti za tem, da bi bilo število folij čim manjše, folije same pa sistematsko urejene po vsebini. Geodetska osnova (načrt, karta) naj bi bila že sama na sebi folija in naj bi prikazovala določeno tematiko na prozornem materialu.

GPD se bo vodila praviloma na osnovi topografskih načrtov in kart, osnovni merili pa bosta 1:5000 in 1:25.000. Glede na to se bodo za osnovo občinske GPD uporabljali temeljni topografski načrti (TTN 5 oziroma TTN 10); izjemno se bodo za tista območja, za katera še niso izdelani topografski načrti kot osnova začasno uporabili tudi pregledni katastrski načrti. Za republiško GPD se bodo kot osnova uporabljale topografske karte (TK 25/G). Poleg osnovnih meril bo treba za posamezne elemente in prikaze na večjih oziroma celotnih območjih občin ali republike uporabljati tudi manjša merila, v občini do merila 1:50.000, v republiki pa do 1:200.000 in celo 1:750.000.

Numerični del GPD se bo vodil v obliki seznamov izbranih podatkov v okviru mej teritorialnih enot, kot so: statistični okoliš, krajevna skupnost, katastrska občina, upravna občina in republiška, tako kot je določeno v Zakonu o geodetski službi oziroma drugih geodetskih zakonih in kot se bo pokazalo za potrebno glede na zahteve v občini in republiki.

O avtomatski nastavitvi sicer razmišljamo, vendar mora prej brezhibno delovati grafično in numerično vodena GPD.

Izdelava GPD bo potekala fazno, to je s postopno nastavitvijo delov GPD, tako kot bodo zahtevale potrebe v občini in republiki oziroma kot bo nujno glede prikazov nekaterih elementov.

Najprej bo treba izdelati grafični del GPD, šele nato numeričnega.

Meni se, da bi bilo treba najprej urediti osnove tako, da bi izdelali grafični prikaz mej teritorialnih enot. S posameznimi občinskimi geodetskimi upravami so o tem že potekali razgovori in se je ugotovilo, da je to mogoče izvesti v sorazmerno kratkem času – ne glede na to, da za vsa območja še niso izdelani temeljni topografski načrti v merilih 1:5000 in 1:10.000.

Neposredna uporaba grafičnega prikaza mej teritorialnih enot, predvsem statističnih okolišev, katastrskih občin in upravnih občin, je povezana s predvidenim statističnim popisom leta 1981. Tu je predvideno tesno sodelovanje geodetske in statistične službe. Grafični prikaz mej teritorialnih enot je možno izdelati v letih 1978, 1979 in 1980 tako, da bi bil že neposredno del oziroma osnova GPD, oziroma tako, da bi kasneje, ko bodo izdelane vse ustrezne geodetske osnove (TTN 5, TTN 10), lahko služil kot natančna osnova za izdelavo GPD.

5. Vzdrževanje GPD, hranjenje in izdajanje podatkov

Ažurnost GPD se zagotovi z vzdrževanjem, ki naj bo v občini tekoče in sprotno, kot se pojavljajo novo stanje oziroma spremembe. V grafičnem delu se briše staro in vriše novo stanje, v numeričnem pa se črtajo stari in vpišejo novi podatki. Za vzdrževanje republiške GPD bodo občinske geodetske uprave v določenih rokih pošiljale podatke (kopije občinske GPD) na Geodetsko upravo SRS, ta pa jih bo grafično transformirala v ustrezno manjše merilo oziroma obdelala numerične podatke. Za pregled stanja v preteklosti se občasno in po potrebi pred vnosom novega stanja izdelajo kopije GPD.

Glede na to, da se šteje GPD, tako kot izvorni materiali, iz katerih so podatki pretežno prevzeti, za uradno tajnost, je treba temu primerno ravnati pri hranjenju in pri izdajanju podatkov.

Javno publiciranje bo možno in celo nujno, če naj GPD služi družbenemu informiranju, vendar bo za grafične prikaze treba vsebino reducirati, generalizirati in prikazati v ustreznem oziroma manjšem merilu in numerične podatke tako prirediti, da ne bodo v nasprotju z določbami o zagotavljanju varnosti in tajnosti podatkov.

6. Vsebina GPD

Tudi za vsebino GPD še ni izdelan dokončni koncept. Načeloma naj bi GPD vsebovala naslednje skupine podatkov:

- izraba zemljišč; to so podatki o obstoječi, sedanji izrabi zemljišč v kmetijske, gozdarske, urbane in druge namene;
- infrastrukturalni graditvi; to so podatki o prometnem omrežju (ceste, železnice ipd.), energetskem omrežju (elektrika, plin ipd.), vodnogospodarskih ureditvah (tekoče vode, stoječe vode, pitna voda);
- superstrukturalni graditvi; to so podatki o graditvi objektov širšega družbenega in gospodarskega standarda (šole, tovarniški kompleksi...);
- zavarovana območja in objekti; to so podatki o že obstoječih območjih in objektih, ki zaradi svojega krajinsko varovalnega, zgodovinskega, kulturnega ali posebnega gospodarskega in drugih pomenov pomenijo določene ovire in omejitve v razpolaganju s prostorom,
- planski elementi; to so podatki o območjih rezerviranih za namensko rabo, ki so s prostorskimi plani določena za prihodnjo namensko ureditev in gradnjo;
- drugi podatki o prostoru; o katerih se bo pokazalo, da jih je treba prikazovati, a danes še niso v celoti znani in jih ni mogoče uvrstiti v zgornje skupine.

Zaradi dopolnitve osnov bo treba izdelati grafične prikaze mej teritorialnih enot, to je tistih enot, ki pomenijo osnovo oziroma enote, po katerih se zbirajo določeni podatki in vodijo evidence.

Zaradi dopolnitev osnov bo treba izdelati tudi preglede podatkov o geodetskih osnovah; to naj bi bili prikazi območij različnih geodetskih izmer in razdelitev, ki bi služili predvsem kot pomoč pri strokovni presoji in planiranju geodetskih del.

Dokončne vsebine GPD še dalj časa ne bo mogoče definirati, ker še niso uvedene in izdelane nekatere evidence in katastri, ki so izvorno gradivo za GPD. Predvsem gre za problem predhodne nastavitve katastrskega prostorskega operata, ki je že sam na sebi lahko tudi del geodetske prostorske dokumentacije (zlasti na občinski ravni) ali pa vsaj močan vir podatkov.

Glede vsebine bodo potrebna še obširna posvetovanja - po eni strani z geodetskimi upravnimi organi o možnostih in obsegu podatkov obstoječih geodetskih evidenc, po drugi strani pa z uporabniki podatkov GPD o njihovih zahtevah glede obsega in oblike podatkov GPD za njihovo uporabo.

Sklepne besede

Iz prispevka oziroma referata je razvidno, kateri cilji in nameni se želijo doseči z vodenjem GPD. Pred geodetsko službo je torej odgovorna naloga, ki bo zahtevala določene dodatne obremenitve poleg sedanjih dejavnosti: zemljiški kataster, geodetska izmera, kataster komunalnih naprav, storitve itd. tako glede kadrov kot tudi glede nadaljnje intenzivnejše povezave geodetske službe in njenih evidenc s splošnimi družbenimi interesi, konkretno pri informiranju in sodelovanju v procesih prostorskega planiranja.

Uspešno opravljena naloga - čeprav postopno, po fazah - pa bo (za kompenzacijo večjih obremenitev) pomenila večje družbeno priznanje geodetske stroke, ugled in vstopnico v bolj neposredno sodelovanje in soodločanje pri urejanju prostora na območju občine in republike.

Tomaž BANOVEC, namestnik direktorja Zavoda SRS za družbeno planiranje

Uvodoma se opravičujem, ker razpravljam brez pisanega gradiva, četudi se tudi jaz sklicujem na vse oblike in definicije, ki jih razumemo glede informacijskih sistemov. V zvezi s tem bom posredoval pismeno razpravo, če je bo Zveza geodetov potrebovala.

Citiranih pet dokumentov, ki jih je omenil tovariš Naprudnik, poznam, pri večini sem tudi sodeloval. Ti dokumenti dolgoročno in kratkoročno zavezujejo tudi geodetsko službo, kar bi lahko pomenilo tudi določene spremembe v Zakonu o geodetski službi; posebej pa na nekatera prizadevanja v zvezi z različnimi oblikami evidenc, ki smo jih rezervirali za geodetsko službo. Eden takih problemov je kataster zgradb in stanovanj. Na koncepte čakamo toliko časa, da to nalogo družba poverja v zadnjem času drugim. Take spremembe lahko doživimo tudi pri drugih evidencah, o katerih menimo, da so naše, geodetske oziroma da smo si jih rezervirali.

- Zakon o temeljih sistema družbenega planiranja SR Slovenije v osnutku predvideva tudi minimalne kazalce za družbeno planiranje, med njimi so tudi kazalci za prostorsko planiranje. Kot primer bi dal, da zakon predpostavlja tudi izdelavo prostorskih bilanc poleg družbenih bilanc za občino kot družbenopolitično skupnost. Taka bilanca bi obsegala poleg prostorskih kazalcev tudi bilanco nekaterih najpomembnejših naravnih virov (vode, zemlja in podobno). Taka in podobne zahteve v zakonu že pomenijo bistvene spremembe v sistemu geodetskih evidenc.
- Na novo zasnovani informacijski sistem republike, ki ga je utemeljil tudi tovariš Kardelj (sistem evidenc), predpostavlja v Sloveniji razdeljeno obravnavanje informacij in premik osnovnih baz informacij k uporabniku ter njihovo funkcionalno integracijo v republiki. To pomeni ob dodatno dogovorjenih zahtevah, zlasti pa ob zahtevi po enkratnem vodenju in zajemanju podatka, poudarek na izvorni informaciji in podatku in preprečevanje nastajanja sistemov izvedenih informacij na zalogo ali celo iz izvedenih informacij, kar geodeti v veliki meri tudi počnemo (generalizacije, prerisovanje iz oleate v oleato in podobno). Ob znanih problemih vzdrževanja osnovnih evidenc se tako srečujemo s problemi vzdrževanja izvedenih in iz njih izvedenih informacij, kar ni informacijsko korektno, niti ni družbeno upravičeno in zaradi zaostajanja odriva mogoče celo dobro koncipirane evidence na rob družbenih dogajanj, v neuporabnost in nepotrebna predvajanja. To je še toliko nevarnejše, ker se borimo za neke planerske funkcije teh evidenc in istočasno bežimo od teorije in pravil informacijskih sistemov in bistvenega določila, naj evidence svojo statistično funkcijo gradijo na upravljavski funkciji, ali preprosteje s primerom: Zbirni kataster komunalnih naprav služi samo za identifikacijo problema, soglasje dobimo pri posameznem nosilcu - konkretni komunalni organizaciji. Tako tudi geodezija kot stroka ne združuje ali ni organizirana za operativno združevanje pridobivanja posameznih soglasij, marveč od te naloge beži in celo sama podvaja informacije.
- Dokument o stanovanjski graditvi, zemljiški politiki in prostorskem planiranju, ki je v razpravi v Skupščini SR Slovenije, je načel prav te probleme, skupščinski odbori pa so v analizi ugotovili še nekatere druge. Domnevam, da že danes lahko govorimo, da bomo na osnovi vseh teh dokumentov morali v geodeziji pripraviti nove koncepte, kar ne bo ne lahko ne prijetno delo. Bistveno bo, da se dogovorimo za tiste delovne prioritete v geodetski službi, ki so družbeno res pomembne, in se za nje lahko strokovno in delovno ustrezno pripravimo in da področje, ki smo ga opredelili kot delovno področje geodezije, skrbimo na fiste naloge, za katere po ustavni preobrazbi nimamo novih nosilcev interesa in ustreznih organizacij in skupnosti.
- Akcija sprejemanja dogovorov o temeljih prostorskih planov in prostorskih planov, ki zdaj poteka, nam bo zastavila še nove naloge, zlasti glede priprav osnov minimalnih kazalcev

in evidenc. Podobno funkcijo ima Resolucija o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v prihodnjem letu.

Na zadnji seji Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem smo med drugim razpravljali tudi o tem, da bi v prizadevanja za realizacijo vseh teh nalog vključili tudi društva; ne samo tista, ki so na tem področju stalno prisotna, kot so npr. ekonomisti in urbanisti, marveč tudi druga. V zvezi s tem predlagam, da bi sklicali posvetovanje v okviru naše zveze, ko bosta prva dva dokumenta v javni razpravi, da bi se z njima podrobneje seznanili, da bi pridobili nekatere izkušnje in da bi tudi mi v javni razpravi dovolj strokovno tudi po svojih močeh prispevali k izboljšanju teh dokumentov. Ta naloga kot pravica in dolžnost izhaja tudi iz opredelitve funkcij društev v okviru SZDL.

Ahmet KALAČ, dipl.ing.geod., direktor Geodetskega zavoda Maribor

Govoriti o vprašanih, ki so bila osnova razmišljanja tovariša Naprudnika, novega direktorja Geodetske uprave SRS, je danes zelo težko. To pa zaradi tega, ker o teh vprašanih do sedaj še nismo slišali. Najbrž bi bila razprava plodnejša in vsebinsko bogatejša, če bi vnaprej vedeli vsaj za teze, o katerih je razmišljal tovariš Naprudnik.

V svoji razpravi bi želel opozoriti na skupščinsko razpravo, o kateri je že razpravljal tovariš Banovec in se nanaša na izvajanje prostorske, urbanistične in zemljiške politike v SR Sloveniji.

V skupščinski razpravi je bilo izrečene veliko kritike na račun strokovnih organizacij, upravnih organov, in sicer tistih, ki so bili posredno ali neposredno zadolženi za izdelavo regionalnih planov in vseh tistih, ki skrbijo za izvajanje te politike. Na geodetske organizacije in geodetske uprave sicer kritika ni bila direktno naslovljena, vendar bi bil tudi pri geodetih koristen kritičen pogled na izvajanje te politike.

Osnutki predloga stališč, sklepov in priporočil za izvajanje prostorske, urbanistične in zemljiške politike govorijo med drugim o poenostavitvi postopka za pridobivanje raznih soglasij, potrdil in določenih opravil. Znani so primeri, da je za gradnjo npr. individualne hiše potrebnih ca. 30 raznih soglasij, dovoljenj, potrdil itd.

Ali smo se kot društvo kdaj vprašali o našem prispevku k poenostavljanju tega postopka? S predpisi s področja geodetske službe smo nekatera opravila celo zakomplicirali. Npr. če vza-memo občane, ki želijo graditi, se morajo pred geodetsko upravo ali geodetsko organizacijo pojaviti večkrat, in sicer za geodetski posnetek, ki služi za izdelavo lokacijske dokumentacije, za parcelacijo, za zakoličbo in za posnetek po koncu gradnje za uporabno dovoljenje. Pri izvajanju parcelacij je po sedANJI zakonodaji najbolj zapleten in zamuden mejni ugotovitveni postopek. Nekatero določbe predpisov o mejnem ugotovitvenem postopku, kot so podpisi sosedov in podobno, zavlačujejo sam postopek izvajanja parcelacij. Zaradi tega nas stališča in sklepi Skupščine SR Slovenije obvezujejo, da take postopke poenostavimo. Zveza GIG pa bi morala dati pobudo za takšne spremembe.

V naših geodetskih razpravah se veliko govori o prostoru in o novih nalogah, zlasti o prostorskem planiranju in o banki podatkov, nikoli pa se ne vprašamo, ali tiste naloge, ki so osnova naše dejavnosti, v redu opravljamo.

Vsi skupaj lahko ugotovimo, da pri naši osnovni dejavnosti ne dajemo tistega, kar bi lahko in kar bi morali dati. Tovariš Naprudnik je npr. povedal, da geodeti nismo izpolnili svoje naloge pri izdelavi in vzdrževanju katastra komunalnih naprav. To je res in res je tudi to, da je ta naloga že zdavnaj opredeljena, finančna sredstva pa niso vprašljiva.

V preteklosti smo pri programiranju in izvajanju nalog zagrešili velike napake, zlasti pri izdelavi temeljne topografske karte v merilu 1:5000, ker nismo istočasno postavljali mreže iz-

meritvenih točk, ki bi pozneje služile za vsa druga geodetska dela. Tako se zemljiški kataster in druga dela izvajajo z metodo navezave, namesto da bi imeli in uvajali koordinatni sistem katastra. To narekuje revizijo srednjeročnega programa izvajanja geodetskih del ali pa prioriteto izmeritvene mreže v novem srednjeročnem programu, kar bi bilo strokovno in ekonomsko upravičljivo.

V geodetski službi nam manjka razvojni koncept, zato nimamo usklajenih razvojnih programov delovnih organizacij s srednjeročnimi programi geodetskih del. Prav tako nimamo programa šolanja strokovnega kadra. Znano je, da imamo danes samo eno srednjo geodetsko šolo v Ljubljani, ki izobražuje srednji kader, ki pa ne zadošča vsem potrebam v SR Sloveniji, da bo kadrov z visokošolsko izobrazbo kmalu dovolj in da ni poklicnih šol za risarje in geodetske pomočnike. Takšna nerazvita in neusklajena šolska mreža bo pripeljala do tega, da se bo visokošolski kader ukvarjal z osnovnimi deli, kar pa bo družbeno neupravičljivo. Zato se moramo povezati z izobraževalnimi skupnostmi in prikazati potrebe po profilih, ki jih potrebuje geodetska služba.

Sama organizacija geodetske službe, kot je predpisano z zakonom, je neustrezna. Zakonodajca ne loči upravne od operativne dejavnosti, kar je zelo redko pri drugih dejavnostih, zato se upravni organi (geodetske uprave) ukvarjajo z operativnimi deli, manj pa s tistimi, ki bi jih kot upravni organi morali opravljati. Posledica neustrezne organiziranosti geodetske dejavnosti je tudi to, da imamo v nekaterih geodetskih upravah po enega geodetskega strokovnjaka, ki pa ne more izvajati niti najnujnejših opravil, in zato bodo najbrž naše želje po novih prostorskih nalogah ostale samo želje, ker jih v taki organiziranosti ne bi mogli realizirati.

Pri organizaciji geodetskih delovnih organizacij smo bili vseskozi v razkoraku z nosilci zakonodaje, ker smo bili drugačnega mnenja. Želeli smo, da bi bile geodetske delovne organizacije ustanovljene v širših regijah, da bi bile samoupravno povezane in da bi bile bolj prilagojene politiki policentričnega razvoja. Najbrž danes tudi ni ekonomično, da bi imeli v dveh ali treh večjih centrih delovne organizacije, v ostalih področjih pa ne. Tudi to je za razvojni koncept zelo pomembno vprašanje.

Lahko rečem, da je dosedanja zakonodaja manjše delovne organizacije postavljala v negotov položaj glede nadaljnjega obstoja, razvoja, opravljanja del itd.

V manjših delovnih organizacijah smo zato razmišljali o preusmeritvi naše dejavnosti, npr., da bi postali servis za gradbeno dejavnost, da bi izvajali zlasti dela uporabne geodezije, ker nam obstoječa zakonodaja ni dovoljevala, da bi izvajali svoja osnovna dela. Mislim, da se v zadnjem času te zadeve nekoliko urejajo in da se ta koncept zakonodajalca ne bo mogel dolgo obdržati.

TRANSFORMACIJA NAČRTOV ZEMLJIŠKEGA KATASTRA V MERILU 1:2880 V NAČRTE NOVE IZMERE**

Za razumevanje natančnosti in uporabnosti načrtovgrafičnega zemljiškega katastra v merilu 1:2880 oziroma 1:5760 se je treba seznaniti z osnovnimi tehničnimi operacijami nastanka in izdelave teh načrtov. Do izdelave načrtov grafičnega zemljiškega katastra je prišlo na osnovi odločbe iz leta 1805. Izmera je bila opravljena po posebni tiskani instrukciji in je slonela na računski in grafični triangulaciji, detajlna izmera parcel pa je bila opravljena grafično z mersko mizo. Za območje Kranjske je bila detajlna izmera opravljena od leta 1822 do 1828, za Štajersko od leta 1820 do 1825, za Primorsko pa od leta 1818 do 1822 (nekaj občin na meji Primorske in Furlanije so izmerili že francoski geometri v času od 1811 do 1813. leta v lokalnih občinskih mrežah), izmero Prekmurja pa so opravili v okviru izmere Madžarske v kasnejšem razdobju od leta 1856 dalje.

Podrobna navodila za izmero vsebujejo instrukcije iz leta 1824, 1865 in 1905, iz katerih povzemamo naslednje bistvene podatke.

Koordinatni sistemi

Večina katastrskih načrtov Slovenije je izdelana v starem seženjskem merilu 1:2880. Triangulacijo so opravili za Štajersko v letih 1819-1823, za Kranjsko, Koroško in Primorsko v letih 1817-1825, za Prekmurje pa po letu 1856. Na območju Slovenije je bila razvita triangulacija v treh nepovezanih koordinatnih sistemih (Instruktion zur Ausführung der Vermessungen mit Anwendung des Messtisches - Wien 1905):

za Štajersko s koordinatnim izhodiščem Schöckelberg severno od Graza

$$\varphi = 47^{\circ}11' 54,8745'' \text{ in}$$

$$\lambda = 15^{\circ}28' 14,184'' \text{ (Greenwich)}$$

za Kranjsko, Koroško in Primorsko z izhodiščem Krim južno od Ljubljane

$$\varphi = 45^{\circ}55' 43,75''$$

$$\lambda = 14^{\circ}28' 32,947''$$

za Prekmurje pa z izhodiščem na Gellert hribu na zahodnem bregu Donave v Budimpešti

$$\varphi = 47^{\circ}29' 15,97''$$

$$\lambda = 19^{\circ}03' 05,81''$$

Vsak koordinatni sistem ima + X os proti jugu in + Y os proti zahodu. V vsakem od teh sistemov je bilo območje razdeljeno v vzhodne (Ost) in zahodne (West) kolone (rimska oštevilčba) ter od severa proti jugu v vrste (Schicht-arabska oštevilčba), tako da imajo dobljeni kvadrati dolžino stranic ene pošne milje = 4000 sežnjev = 7585,936 metra. Razpored razdelitve je razviden iz priloženega načrta. Vsaka kvadratna milja je bila razdeljena na detajlne liste izmere v merilu 1:2880, in sicer v 4 kolone v smeri Y osi po 1000 sežnjev in 5 vrst v smeri

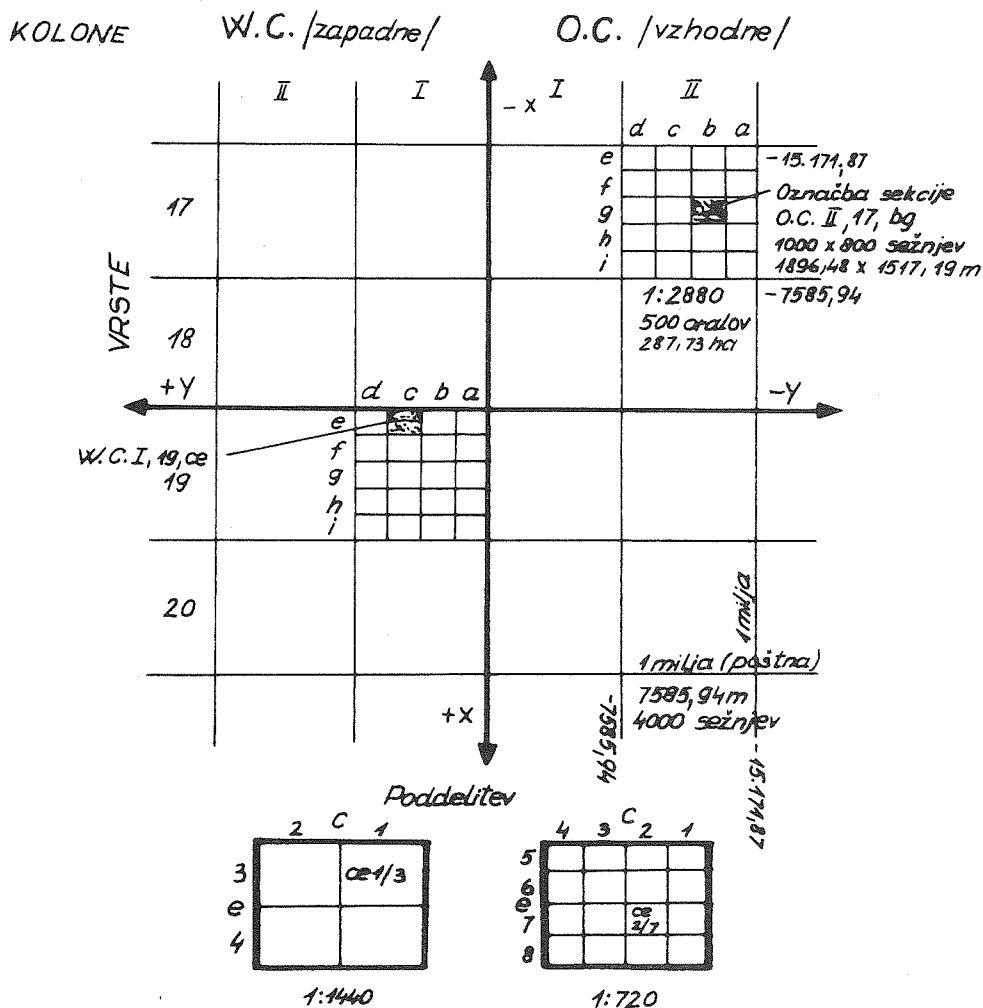
* 61000 Ljubljana, YU, Jamova 2
Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo
Ivan Čuček, prof.dipl.ing.geod.
Miroslav Črnivec, prof. v pok.,dipl.ing.geod.

Prispelo v objavo 1978-01-23

** O predmetni problematiki je razpravljal prof.Ivan Čuček na geodetskem dnevu 9.12.1978 v Murski Soboti

X osi po 800 sežnjev. Ti listi so označeni s črkami a, b, c, d po Y in e, f, g, h, i po X osi.

1 list v merilu 1:2880 ima tako po Y smeri 1000 sežnjev = 1896,484 metra, po X smeri pa 800 sežnjev = 1517,187 metra. Okvir sekcije je razdeljen na 25 palcev po Y in 20 palcev po X osi, kar je označeno s črticami navzven od okvira lista (1 palec = 40 sežnjev = 75,86 m).

Triangulacija

Triangulacija je bila računsko do gostote treh točk na eno poštno kvadratno miljo (7.585,936 m), tj. na 5750 ha, ali ena točka na 1900 ha, kar ustreza dolžini stranic ca. 5 km. Pred izmero je bila triangulacijska mreža zgoščena v merilu 1:14.400 grafično tako, da so na vsak od 20 detajlnih listov, kolikor jih je imela ena kvadratna milja, prišle komaj tri triangulacijske točke, upoštevajoč skupne točke na robovih, torej ca. 1 točka na 100 ha (stranice ca. 2 km). Za detajlno izmero je bila mreža ob izmeri grafično še nadalje zgoščena, tako da so bila stališča merske mize v medsebojni razdalji ca. 400 m (geometrične točke).

Računska triangulacijska mreža treh točk na kvadratno miljo je bila zgoščena grafično v petkrat manjšem merilu, tj. 1:14.400, 1 palec je ustrezal 200 sežnjem v naravi, velikost sekcij

je je bila torej 20 x 20 palcev, tj. ca. 500 x 500 mm. Listi so bili predhodno nalepljeni z beljakom na steklo, narisana je bil okvir z razdelitvijo na detajlne liste in nanešene račun-ske triangulacijske točke (tri). Na vsakem detajlnem listu (20 po številu) so bile izbrane tri triangulacijske točke, njihov položaj je bil določen s presekom smeri (urezi) grafično, koor-dinate pa so se odmerile iz nalepljenega lista ter vpisale v poseben zapisnik. Na eno sekcijo je tako odpadlo skupaj ca. 60 točk. Točke grafične triangulacije so bile označene z veliki-mi arabskimi črkami; vsaka točka je morala biti določena s presekom vsaj treh ugodnih smeri v okviru grafične natančnosti 0,2 mm = 2,88 (1:14.400). Grafična mreža je imela stalne točke in stališča. Kot stalne triangulacijske točke so bili izbrani zvoniki, dimniki, kapelice, križi itd., na splošno objekti, ki so bili sorazmerno stalni. Točke so bile izbrane tako, da je bila njihova razdalja prek 500 sežnjev, tj. več kot 1 km. Za vsak detajlni list so morale bi-ti zbrane vsaj tri točke, od katerih je morala biti vsaj ena tudi stališče, s katerega se je moglo vizirati na eno od drugih dveh točk. Stališča so bila označena s signali, stabilizacija ni bila predvidena, zato te točke najdemo samo izjemoma. Če je bil signal piramida, se je točka stabilizirala s kolom. Te točke so na originalnih listih detajlne grafične izmere (v dr-žavnem arhivu Slovenije Ljubljana) označene s trikotnikom za račun-ske trigonometrične in s kvadratom za grafično določene točke.

Bivša dežela Štajerska s površino 22.495 km² je imela prvotno 733 trig. točk (ena točka na 31 km²), po reambulaciji pa 1235 trig. točk (1 točka na 18 m²). Kranjska in Koroška s po-vršino 20.325 km² sta imeli prvotno 741 trig. točk (ena točka na 28 km²), po reambulaciji pa 2073 trig. točk (ena točka na 20 km²); Primorska s 7959 km² prvotno 580 trig. točk (ena toč-ka na 14 km²), po reambulaciji pa 1379 trig. točk (ena točka na 6 km²). Ni znano, koliko so bile te točke stabilizirane in so še danes ohranjene (inštrukcija 1905, str. 24) oz. ob ream-bulaciji 1867-69 spremenjene.

Detajlna izmera

Trigonometrične točke, tako račun-ske kot grafične, so se nanesele na posamezne sekcije, nalep-ljene na mersko mizo. Geometer je moral pred detajlno izmero obstoječo mrežo danih točk še nadalje zgostiti z geometrično mrežo grafično z urezi tako, da so bile stranice trikotne mreže ca. 200 sežnjev (400 m) dolge, vsaka točka pa določena vsaj s tremi ugodno sekajočimi se smermi. Točke so bile označene s črkami in obkrožene s krožci v svinčniku.

Izmera parcel se je izvajala po zaključenih skupinah, ki imajo večkrat tudi ledinska imena in so večinoma omejene z naravnimi mejami. Vsako skupino je geometer pred izmero obhobil in mejne točke označil z oštevilčenimi kali, za kar je bila izdelana posebna skica zamejni-čenja. Po zamejničenju posameznih skupin je neposredno sledila izmera. Vse mejne točke so bile določene s preseki vizur ali pa s smerjo in razdaljo, vendar slednje le na slabo pregled-nem terenu. Obseg skupin je razviden iz prvotnih parcelnih zapisnikov v Državnem arhivu Slo-venije v Ljubljani.

Takoj po izmeri posameznih skupin so bile mejne linije tuširane. Inšpektor je opravljal kontro-lno izmero tako, da je iz poljubne detajlne točke kontroliral vizure na posamezne okolne mej-ne točke. Dovoljeno nesoglasje je bilo 1/200 razdalje, tj. 1 m na 200 m; napake je moral geometer popraviti na svoje stroške. Izmera zazidalnih predelov je bila opravljena z abscisami in ordinatami, pri čemer je bila kot abscisa vzeta vizura s stališča merske mize. Po potrebi so bili zazidani predeli kartirani v merilih 1:1.440 ali celo 1:720 in nato pomanjšani v meri-lo 1:2880.

Za triangulacijske in skupne vezne točke, določene na dveh sosednjih listih (na enem ali dru-gem čez rob), je bilo dovoljeno nesoglasje M/2000. Kot prava lega se je vzela sredina Y oziroma X koordinate in se je za polovico nesoglasja popravil rob sekcije. Na ta način so do-bili nekateri okviri listov krive sekcijske linije in neenake palčne razdelbe na okvirjih listov (inštrukcija 1905, str. 79).

Pretvorba katastrskih načrtov v merilu 1:2880 s postopkom transformacije v Gauss-Krügerjev sistem

Kar se tiče pretvorbe starih katastrskih načrtov v nove v merilu 1:1000 oziroma 1:2000 izdelane načrte, so izkušnje v Avstriji (3) pokazale, da bi bilo za to potrebnih 100 let, če bi se to delo omejilo samo na 30 do 35 % gospodarsko pomembnih območij. Tudi katastrska fotogrametrija, še manj pa klasična izmera, bi lahko to delo opravila v času, ki ga planerska dejavnost zahteva.

Obnova katastrskih načrtov je praktično možna samo pod dvema pogojema:

1. Vse izmere kakršnegakoli tehničnega značaja morajo biti izvedene v enotnem koordinatnem sistemu.
2. Izmere naj bodo tako izvedene, da se lahko v katastrskih načrtih nedvoumno predstavijo.

Izpolnitev gornjih dveh pogojev je možna samo, če se mreža koordinatno danih točk zgosti.

Dokazano je, da originalna grafična izmera niti ni bila tako slaba; stanje se je poslabšalo predvsem z nestrokovnim vzdrževanjem ali vrisavanjem sprememb, ki so bile spreslabo povezane s starim stanjem, tj. oslonjene na bolj ali manj nesigurne mejne točke, za katere se je upoštevalo, da so tam, kjer so bile tudi ob prvotni izmeri, vendar pa ni bilo vedno tako.

Različni poizkusi, da bi se to stanje popravilo, niso uspeli, ker posamezne izmere niso bile nikoli tako obsežne, da bi zajemale celotni katastrski list. Eden izmed poizkusov je bil tudi ta, da so se izmere vzdrževanja kartirale na nove liste. Upali so, da bo sčasoma tak list toliko poln, da bi ga z manjšimi domeritvami lahko kompletirali. Poizkus ni uspel predvsem zaradi tega, ker je bilo treba vzdrževati nove in stare katastrske načrte. Da bi se temu izognili, so se nove izmere vzdrževanja sicer kartirale na nove liste, istočasno pa se je tudi katastrski načrt v to novo merilo povečal in v nove liste ročno prerisal. Novi koordinatografi omogočajo, da se to delo kartiranja in povezave točk izvede avtomatično.

Tako avstrijska geodetska služba upa, da bi v 10 do 15 letih dobila nove katastrske liste, ki se bodo med vzdrževanjem vedno bolj dopolnjevali, z novimi meritvami in postopoma nadomeščala stara grafična izmera.

Za pretvorbo predlaga avtor članka (3) naslednjo kombinacijo metod:

1. reprofotografija,
2. grafično izvrednotenje aeroposnetkov,
3. elektronska obdelava podatkov.

V praksi so metode običajno kombinirane, končna obdelava pa je ročna. Z uporabo reprofotografije kot edinega načina nastanejo zelo obsežna dela pri montaži, različni formati katastrskih listov in deformirani robovi sekcij povzročajo poleg tega zelo občutna nesoglasja. Grafično izvrednotenje aeroposnetkov je možno le tedaj, če so posestne meje predhodno signalizirane, kar bi bilo v tem primeru identično z izdelavo novih načrtov. Ker so ta dela preobsežna, uporabljamo ta način le za ugotavljanje in odpravo lokalnih spačenj in zasukov na starih načrtih.

Uporaba elektronske obdelave je primerna v primerih, kjer so obstoječi katastrski načrti homogeni, kar ugotovimo iz izkušenj geodetov, ki so katastrske načrte vzdrževali. Če tega ni možno ugotoviti, bomo homogenost ugotovili pri transformaciji identičnih oslonilnih točk. Te identične točke izberemo na obstoječih katastrskih načrtih prvotne izmere, npr. točke trimeje, stalnih objektov itd., o katerih domnevamo, da so ostale med vzdrževanjem na istem mestu. Za vsako katastrsko sekcijo izberemo 20 do 30 točk. Tem točkam določimo koordinate v Gauss-Krügerjevem sistemu in odmerimo grafične koordinate v katastrskem sistemu, upoštevajoč skrčke. S transformacijo po Helmertu ali na afini način dobimo izravnane konstante transformacije in preostala nesoglasja v posameznih izbranih točkah. Če si postavimo npr. mejo natančnosti $l \text{ mm} = 2,88 \text{ m}$, izločimo po transformaciji vse točke, ki to mejo nesoglasja presegajo, pri čemer sponiramo, da nismo izbrali identičnih točk. Transformacijo ponovimo in pri tem določimo

morebiti dodatne točke ali pa samo neuporabne izpustimo in ponovimo transformacijo brez njih. Če je pretežno število točk zadovojivih, menimo, da so katastrski načrti v merilu 1:2880 homogeni, in lahko določimo koordinate oglišč sekcij ter oslonimo preris detajla na identične oslonilne točke. Namesto prerisa lahko določimo z digitajzarjem grafične koordinate za vse lomne točke, ki jih avtomatično transformiramo in kartiramo; s tem dobimo solidno ogrodje ročnega dorisa. Osnovna naloga prenosa katastrskih mej iz merila 1:2880 v načrte ali karte Gauss-Krügerjevega sistema je v tem, da določimo dovolj gosto mrežo oslonilnih točk, na katere lahko detajl oslonimo in prerišemo.

V nadaljnjem objavljamo še nekaj nadaljnjih izkušenj pri obnovi katastrskih načrtov v merilu 1:2880 v Avstriji. (4)

Do leta 1940 so se katastrski načrti dopolnjevali z izmerami, ki so bile naslonjene na okolne mejne točke. Leta 1949 so posamezne katastrske uprave že razpolagale z novimi trigonometričnimi točkami. Izdan je bil predpis, naj se te točke vnesejo v obstoječe katastrske načrte na osnovi povezave z okolnimi posestnimi mejami. S tem je bil storjen prvi korak, da se vzdrževanje katastrskih načrtov poveže z novo triangulacijo. S prenosom novih trigonometričnih točk v obstoječe katastrske načrte v merilu 1:2880 naj bi dosegli:

1. grafični prikaz položaja trigonometričnih točk v obstoječih katastrskih načrtih,
2. naslonitev izmer za vzdrževanje načrtov na novo triangulacijsko mrežo v Gauss-Krügerjevem sistemu.

Na ta način se katastrski načrti postopoma obnavljajo, kajti vse izmere so vezane na enotne mreže danih točk v Gauss-Krügerjevem sistemu. Mrežo teh točk je treba zgostiti s poligonskimi oziroma navezovalnimi točkami.

Nadaljnja zahteva, da se za oglišča sekcijevih listov določijo transformirane koordinate v Gauss-Krügerjevem sistemu, se je izkazala kot neumestna, ker oglišča, prikazana na načrtih izmer, niso v istem merilu kakor izmerjena katastrska občina. Vzrok tega je bil neizbežni pogrešek grafične triangulacije in prenos teh točk v sekcijske liste, pri čemer je nastal pogrešek ca. ± 7 m. Posledice tega pogreška so se pokazale tako v merilu kot tudi orientaciji glede na okvir sekcije. Zato že prvotna izmera občine tako v celoti kot po delih lista nima enotnega merila.

S preizkusom je bilo ugotovljeno, da je primerjava koordinat za 248 točk stare katastrske triangulacije (večinoma cerkveni zvoniki) z novo Gauss-Krügerjevo pokazala srednji pogrešek $\pm 3,8$ m, pri čemer je znašal maksimalni pogrešek ± 9 m.

Zaradi neenotnosti merila in orientacije katastrske triangulacije nimajo robovi listov po konformni transformaciji niti enotne dolžine niti premočrtnega poteka. Zaradi tega nosijo transformirane koordinate sekcijevih oglišč opozorilo, da se za osnovo kartiranja in izmere ne smejo uporabljati.

Z ozirom na gornja izvajanja predlaga avtor članka 4 glede katastrskih načrtov in njihove obnove naslednji postopek:

- a) Vse večje izmere naj se navežejo ne samo na identične točke v katastrskem načrtu (trimeje), temveč tudi na nove triangulacijske točke, s čimer je omogočena naknadna povezava in povezano kartiranje.
- b) Ostoječo mrežo koordinatno danih točk je treba zgostiti z navezovalnimi točkami, ki bodo omogočale potrebno navezavo izmer.
- c) Navezovalne in poligonske točke je treba trajno stabilizirati.
- d) Opustiti je treba vsako kartiranje, ki sloni na koordinatah sekcijevih linij in oglišč.
- e) Kartiranje detajlnih izmer, ki so navezane na stalne točke v Gauss-Krügerjevem sistemu, naj se izvede na posebnih listih.

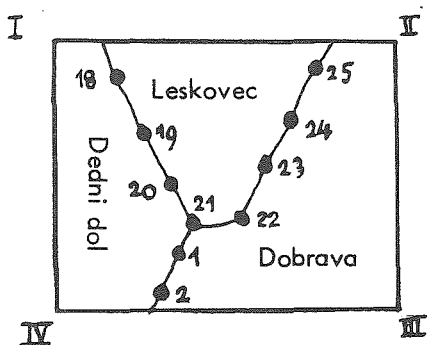
Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo v Ljubljani je začel maja 1977 raziskavo tega problema na prenosu katastrske meje k.o. Leskovec in je do danes opravil naslednje operacije:

1. Preslikani so katastrski načrti katastrske občine Leskovec in občin, ki mejijo nanjo.
2. Določene so grafične koordinate identičnih mejnih točk z afino in Helmertovo transformacijo tako za originalne načrte iz leta 1825 kakor tudi za reambulirane iz l. 1868, ki se danes uporabljajo.

Zaključki: Koordinate identičnih mejnikov (ca. 30 na terenu) se razlikujejo tako zaradi nesoglasij v grafični triangulaciji kakor tudi ločene izmere meja katastrskih občin v okviru pričakovanega srednjega pogreška ± 7 m; nekateri mejniki odstopajo tudi do 10 metrov.

3. Za vse najdene mejnike so izračunane koordinate v Gauss-Krügerjevem sistemu. Ugotovljeno je, da enotna transformacija ne daje dobrih rezultatov, posamezni odseki katastrske meje so zasukani in merilo ni enotno. Vzrok je v pogreških trigonometrične in geometrične mreže, za katero bo treba za vsako točko določiti Gauss-Krügerjeve koordinate (klasično ali fotogrametrično).

Že sam preizkus identičnosti mej katastrskih občin je pokazal naslednja nesoglasja.

Da lahko na posameznih katastrskih sekcijah vrisane parcelne meje sestavimo v skupne liste, moramo preizkusiti, ali so katastrske meje na posameznih sekcijah identične. Mejniki, ki so v npr. v treh katastrskih občinah Leskovec, Dedni dol in Dobrava označeni s številkami, bi morali imeti na vseh treh sekcijah enake koordinate. To se ne bo zgodilo, ker je vsaka katastrska občina merjena posebej, iz načrtov izmere pa ni razvidno, ali je geometer meje katastrskih občin preverjal med seboj glede soglasnosti.

Na istih sekcijah vseh treh katastrskih občin izmerimo koordinate (načrti iz l. 1825!), pri čemer upoštevamo skrček po y in x smeri. Iz razlike koordinat mejnikov bomo dobili nesoglasja. Ta nesoglasja pomenijo pogreške v grafični izmeri meje katastrskih občin. Po instrukcijah dovoljena nesoglasja niso bila določena, lahko jih samo suponiramo kot dovoljene pogreške detaljne izmere, to je $\frac{1}{200}$ razdalje (v najslabšem primeru na osnovi 400 m za stranice geometrijske mreže, iz česar sledi dolžina vizure ca. 500 m). Nesoglasje bi znašalo tako ca. $500/200$, tj. 2,5 m, oziroma iz obeh izmer katastrske meje ca. $5m = 1,7$ mm. Če ohranjene mejnike katastrskih občin izmerimo na novo tudi na terenu - klasično ali fotogrametrično - dobimo, koliko sredina grafičnih koordinat odstopa od stvarne izmerjene vrednosti. Princip pravilnega prenosa je, da spravimo vsako katastrsko občino v njene na terenu označene meje. V transformacijo lahko poleg mej katastrskih občin pritegnemo tudi druge nesporno identične točke (trig. točke, stališča, geom. točke, trimeje itd.)

Izbira oslonilnih točk v bližini trigonometričnih točk je verjetno primernejša, ker bo natančnost izmerjenega detajla v bližini teh točk večja. Zato bi bilo treba ugotoviti položaj točk računske in grafične triangulacije. V ta namen bi izmerili nekaj mejnih točk v okolici bivše točke in izvedli transformacijo iz katastrskega detajla v izmerjeni detajl (po principu iskanja zgubljenih trig. točke).

Podatki za koordinate grafične triangulacije tudi v arhivu na Dunaju ne obstajajo več. Dobimo jih lahko samo z grafično odmero iz originalnih načrtov v merilu 1:2880 v Državnem arhivu Slovenije v Ljubljani. Tudi točke v k.o. Leskovec, prikazane na priloženem načrtu so določene na ta način; pri tem se je na terenu ugotovilo, da so tri točke B, C in Q, tudi stabilizirane s kamni, česar avstrijska instrukcija iz l. 1905 ne predvideva.

Nadaljnje delo naj bi na osnovi gornjih dejstev obsegalo:

- a) Ugotovitev obstoja triangulacijskih točk prvotne grafične izmere v merilu 1:2880 v naravi in prenos v občinske katastrske načrte ter določitev koordinat v obeh sistemih.
- b) Zgostitev mreže z navezovalnimi točkami in prenos teh kakor tudi obstoječih triangulacijskih točk v Gauss-Krügerjevem sistemu v katastrske načrte v merilu 1:2880.
- c) Afina transformacija po trikotnikih stare mreže in drugih identičnih točk, npr. mejnikov katastrske občine, navezovalnih in drugih koordinatno danih točk, z redresiranjem (optično in preris), še boljše pa z digitalizacijo, transformacijo in avtomatičnim kartiranjem (v Avstriji je že 50.000 listov v delu). Z afino transformacijo bi se vsebina katastrskih načrtov pretvorila v enotno merilo brez nesoglasij na straneh trikotnikov, razpačili bi se tudi pogreški prvotne triangulacije. V mrežo trikotnikov je treba vključiti tudi mejo katastrske občine in jo na terenu na novo izmeriti ter uporabiti kot osnovo, v katero se mora vklopiti cela katastrska občina. Podroben originalni opis meja katastrskih občin je v Državnem arhivu Slovenije v Ljubljani. Katastrski operat bi zaenkrat ostal nespremenjen in bi se med vzdrževanjem popravljaj, kakor se že sedaj, ko se nove površine računajo iz direktnih mer. Tudi zemljiška knjiga bi ostala nespremenjena in bi se obnavljala vzporedno z vzdrževanjem.

Afino transformacijo po trikotnikih izvedemo po naslednjih enačbah:

\bar{x} \bar{y} so geodetske koordinate v Gauss-Krügerjevem sistemu

x y so grafične koordinate iz načrtov v merilu 1:2880

Koordinate težišča:

$$\begin{aligned} \textcircled{1} \quad \bar{x} &= a_1 x + b_1 y + c_1 = a_1 \Delta x + b_1 \Delta y + \bar{x}_s & x_s &= \frac{[x]}{n} & y_s &= \frac{[y]}{n} & n: & \text{število} \\ \bar{y} &= a_2 y + b_2 x + c_2 = a_2 \Delta y + b_2 \Delta x + \bar{y}_s & x_s &= \frac{[\bar{x}]}{n} & y_s &= \frac{[\bar{y}]}{n} & & \text{danih točk (3)} \end{aligned}$$

Iz koordinat v obeh sistemih si izračunamo koordinatne razlike $x = x - \bar{x}$ in $y = y - \bar{y}$ oziroma $\Delta \bar{x} = \bar{x} - \bar{x}_s$ in $\Delta \bar{y} = \bar{y} - \bar{y}_s$

Konstante izračunamo po enačbah, kar je praktično prikazano v priloženem obrazcu. Zelo hitro jih izračunamo z žepnim računalnikom, ki ima ustrezno število spominskih registrov za program računanja.

$$\textcircled{2} \quad \begin{aligned} a_1 &= \frac{[\Delta x \Delta x] [\Delta y \Delta \bar{x}] - [\Delta y \Delta \bar{x}] [\Delta x \Delta y]}{[\Delta x \Delta x] [\Delta y \Delta y] - [\Delta x \Delta y] [\Delta x \Delta y]} = \frac{A_1}{N} & b_1 &= \frac{[\Delta y \Delta x] [\Delta x \Delta \bar{x}] - [\Delta x \Delta \bar{x}] [\Delta x \Delta y]}{N} = \frac{B_1}{N} \\ a_2 &= \frac{[\Delta y \Delta y] [\Delta x \Delta \bar{x}] - [\Delta x \Delta \bar{x}] [\Delta x \Delta y]}{[\Delta x \Delta x] [\Delta y \Delta y] - [\Delta x \Delta y] [\Delta x \Delta y]} = \frac{A_2}{N} & b_2 &= \frac{[\Delta x \Delta \bar{y}] [\Delta y \Delta y] - [\Delta y \Delta \bar{y}] [\Delta x \Delta y]}{N} = \frac{B_2}{N} \end{aligned}$$

Če uporabimo več kot tri dane točke za transformacijo, dobimo iz nesoglasij v_x in v_y med danimi geodetskimi in na osnovi enačb $\textcircled{1}$ transformiranimi koordinatami srednje pogreške m_x , m_y in m_{xy} .

$$m_x = \sqrt{\frac{[v_x v_x]}{n-3}} \quad m_y = \sqrt{\frac{[v_y v_y]}{n-3}} \quad m_{xy} = \sqrt{m_x^2 + m_y^2}$$

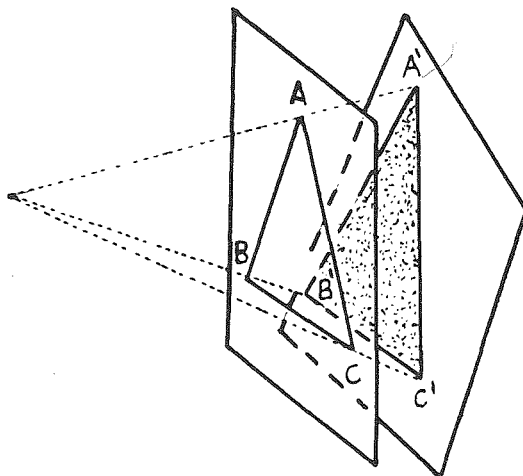
Pri takšni transformaciji pa nastanejo med dvema sosednjima trikotnikoma razlike v skupni stranici; zaradi tega se enotnost mreže izgubi in takega načina ne uporabljamo, čeprav bi se v okviru enega trikotnika bolj prilagodili najverjetnejšemu rezultatu.

Optičnografična in optičnofotografska transformacija-redresiranje načrtov v merilu 1:2880

V nadaljnjem želimo prikazati optično fotografski način pretvorbe katastrskih načrtov iz merila 1:2880 v merilo 1:2500 pri reprodukciji. Katastrski načrti v merilu 1:2880, izdelani za Slovenijo v letih 1820-1825, imajo veliko pomanjkljivosti predvsem v tem, da so bili naslonjeni na grafično zgoščeno triangulacijsko mrežo. Raziskave v Avstriji so pokazale, da je srednji pogrešek ene točke ca. $\pm 3,8$ m, maksimalna nesoglasja pa ca. 10 m.

Na tako nanešeno mrežo je geometer izvršil grafično izmero. Če vzamemo, da je bila mreža razporejena po trikotnikih, ki jih tvorijo triangulacijske točke, so bili ti trikotniki že kot os-

nova napačni; zaradi pogrškov je imel trikotnik na terenu ABC npr. obliko $A'B'C'$ na načrtu. Zaradi pogrškov je imela vsaka stranica tudi svoje merilo in izmerjene parcele v notranjosti trikotnika pomenijo neko grafično izenačenje med izmero.

Zato je najprimernejše, da obstoječe načrte pravilno razpačimo samo po delih, ki ustrezajo v glavnem mreži triangulacije in od geometra z urezi določenih geometričnih točk.

Ker je matematično znano, da lahko vsak, tudi pogršeni trikotnik pretvorimo z afino transformacijo v drug trikotnik, v našem primeru v trikotnik, ki ima po merilu pravilne dolžine, obstaja možnost, da dobimo transformacijske konstante za vsa oglišča parcel v trikotniku. Namesto da bi izvedli transformacijo računsko, jo lahko tudi z redresiranjem tako, da projiciramo nepravilni trikotnik na podlogo s pravilnim trikotnikom. Redresiranje pa lahko uporabljamo le do neke meje ker pri večjih naklonih merilo po stranici ni konstantno. Posamezne redresirane trikotnike in parcele v njihovi notranjosti prerišemo na liste in tako dobimo katastrski načrt, transformiran v Gauss-Krügerjevo projekcijo. Namesto redresiranja lahko uporabimo tudi fotopantograf, tako, da transformirane parcele neposredno prerišemo. Na koncu pripominjamo, da se pri tem podatki pogršne izmere parcel v notranjosti trikotnika ne odpravijo, pač pa je triangulacijska osnova izmere, na katero je svoj čas geometer naslonil svojo izmero, redresirana v pravilno mero in obliko, poleg tega pa je za nadaljnje vzdrževanje vrisana nova dodatna mreža navezovalnih točk.

Opisana metoda transformacije se lahko uporablja za vse ozemlje Slovenije in Hrvatske. Omo-gočala bo, da dobimo iz obstoječega po trikotnikih stare mreže izmerjenega katastra novo stanje, pretvorjeno v Gauss-Krügerjev sistem, pri čemer na stikih ne bi smelo biti nesoglasij. Sistematično delo bi obsegalo:

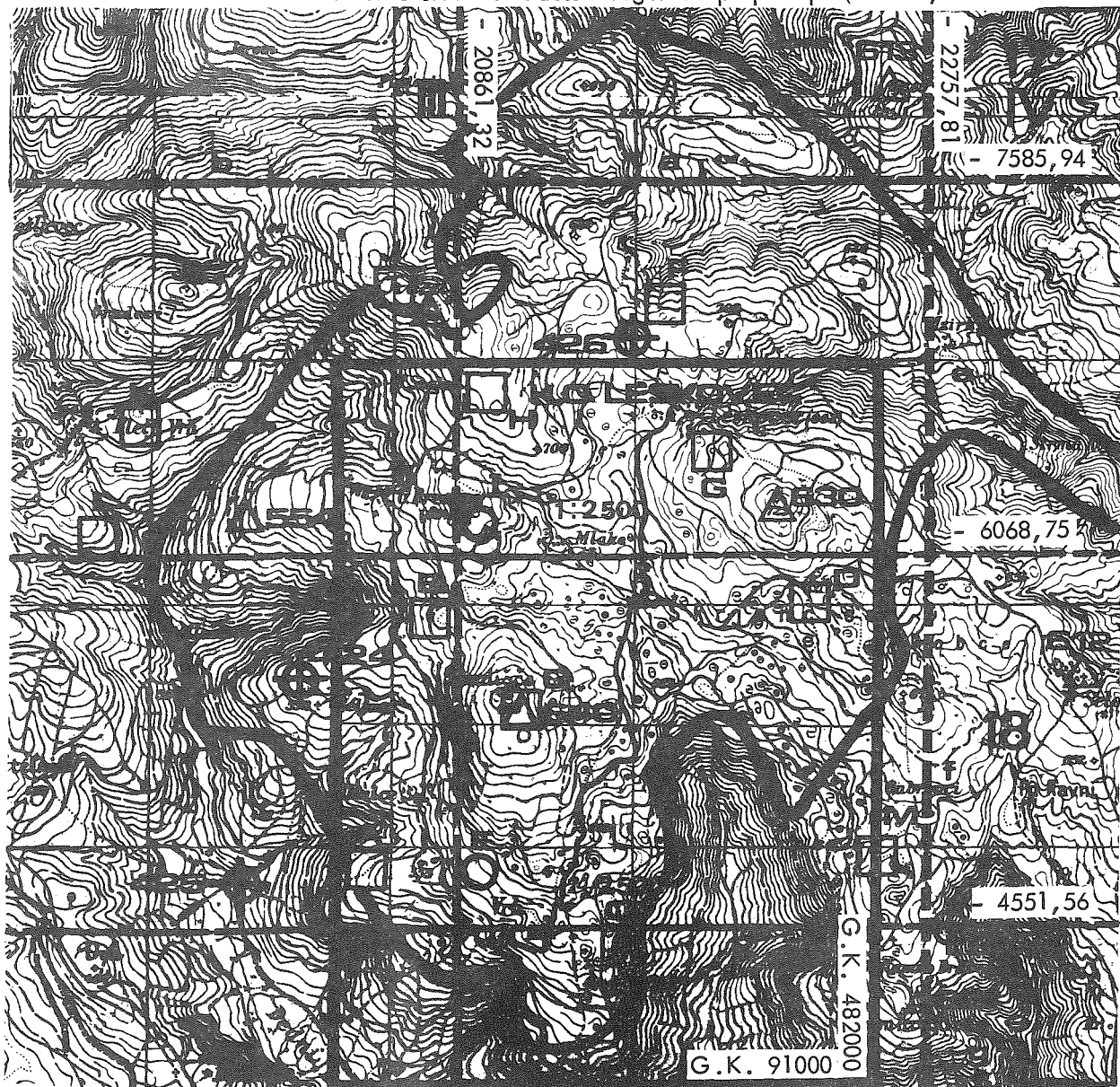
1. Stabilizacija točk stare katastrske triangulacije po podatkih grafičnega katastra (Državni arhiv Slovenije - načrti 1825). Zgostitev te mreže z navezovalnimi točkami - na ca. 20 ha ena koordinatno dana točka vseh redov v obeh sistemih (razdalja 400 m) - njih vris v katastrske načrte na osnovi okolnih fiksnih točk (detajl - trimeje).
2. Obnova meja katastrskih občin (fotogrametrična ali klasična izmera).
3. Signalizacija vseh točk pod 1. in 2.
4. Fotogrametrično snemanje v merilu 1:20.000 in določitev Gauss-Krügerjevih koordinat vseh koordinatno zahtevanih stabiliziranih točk (natančnost: ± 10 cm).
5. Postopna transformacija in preris na folije v merilu 1:2500. Kopija na poliesterdiazo papir (brez skrčka) za nadaljnje vzdrževanje in dopolnjevanje originala na foliji.

Vse koordinatno dane točke bi se kartirale na liste v merilu 1:2500. V te načrte bi se kartirale vse izmere vzdrževanja, ki bi morale biti priključene na mrežo. Za začasni vris bi se ob reprodukciji prerisala vsebina iz merila 1:2880 (predhodno razpačena v 1:2500). Vsa dela bi lahko opravile geodetske delovne organizacije v SR Sloveniji.

Zaključek: Naloga glede transformacije katastrskih načrtov grafične izmere v Gauss-Krügerjev sistem, posebno glede prenosa mej katastrskih občin v osnovno gospodarsko karto v merilu 1:5000, je prijavljena Raziskovalni skupnosti Slovenije s predlogom sofinanciranja po Republiški geodetski upravi SRS in Geodetskem zavodu SRS kot potencialnem interesentu za izvedbo del v večjem obsegu. O nalogi je obveščena tudi Republiška geodetska uprava v Zagrebu, ki je v tesnem stiku z avstrijsko geodetsko službo, kjer se ta transformacija praktično že izvaja. Opisana problematika pa ni aktualna samo v republiškem, temveč tudi v občinskem merilu, kjer se vzdrževanje katastrskih načrtov neposredno izvaja, kar bi upravičevalo tudi ustrezno sofinanciranje predložene raziskovalne naloge.

Ekonomsko bi imela predlagana pretvorba prednost tudi v številu katastrskih listov. Slovenija obsega pri ločenih listih za vsako katastrsko občino ca. 26.000 listov v merilu 1 : 2880. Po pretvorbi v merilo 1 : 2500 bi bile katastrske občine kartirane skupaj in bi se število listov zmanjšalo na ca. 6000.

- Literatura: 1. Borčić - Frančula: Stari koordinatni sustavi na području SR Hrvatske i njihova transformacija u Gauss-Krüger projekciju
2. Inštru je avstrijskega katastra 1824, 1865, 1905
3. Höllrigel: Die Umbildung der österreichischen Katastralmappen mit EDV
4. Reibhorn: Katastraltriangulierung und Neutriangulierung (Wien 1953)
5. Frančula: Primjena automacije u transformaciji sadržaja planova starih koordinatnih sustava u Gauss-Krügerovu projekciju (SGIGJ, Dubrovnik 1977)

POLOŽAJ OBČINSKEGA UPRAVNEGA ORGANA ZA GEODETSKE ZADEVE V SKUPŠČINSKEM SISTEMU

S tem kratkim sestavkom bi želeli opozoriti predvsem na naloge upravnih organov v sedanjem času, s posebnim poudarkom na upravnem organu za geodetske zadeve.

Uvodoma bi morali poudariti, da se je na podlagi ustave, uveljavljanja delegatskega sistema in na tej podlagi skupščinskega sistema začel nov razvoj socialistične samoupravne demokracije, kar je sprožilo tudi nadaljnje procese podružbljanja funkcij države. Že pred naštevanjem osnovnih funkcij upravnega organa želimo jasno poudariti, da so te osnovne funkcije upravnega organa po obstoječi zakonodaji sicer določene, da pa proces podružbljanja državne uprave omogoča spreminjanje teh funkcij in prilagajanje potrebam združenega dela, samoupravnim skupnostim in drugim družbenopolitičnim dejavnostim. Sama praksa v upravnih organih za geodetske zadeve potrjuje to usmeritev, saj nam delovne naloge postavljajo mnogo širše zahteve, kot naj bi jih sicer upravni organi za geodetske zadeve v skladu z ostoječimi zakoni izpolnjevali. Ali zelo poenostavljeno rečeno, opravljamo nekatera opravila, za katera nismo zadolženi konkretno po zakonu.

Osnovno vlogo in funkcijo uprave določa ustava, vendar pa še ni dokončno razjasnjeno, kako bo funkcijo uprave začrtala nova sistematska zakonodaja oziroma kakšno vlogo bo uprava dobila glede na dosedanje izkušnje pri urejanju družbenih zadev in glede na prihodnji razvoj samoupravljanja. Vsekakor pa bo morala opravljanje svojih funkcij usmeriti predvsem v razvijanje in krepitev samoupravnih odnosov, v odkrivanje slabosti in nepravilnosti v teh odnosih ter v pravočasno in učinkovito ukrepanje proti negativnim pojavom.

Glavne funkcije uprave so:

- izvrševanje zakonov in skrb za njihovo izvrševanje,
- izvajanje določene politike,
- spremljanje stanja na posameznih upravnih področjih,
- opravljanje nalog za skupščino in njen izvršilni organ,
- nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov,
- dajanje strokovne pomoči organizacijam združenega dela in občanom.

V zadnjem času so se naloge upravnih organov po vsebini in obsegu precej spremenile in povečale. Vloga uprave je postala mnogo širša in njeno delo ustvarjalnejše - ne samo sodelovanje pri sprejemanju predpisov, temveč tudi pri nastajanju najrazličnejših samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov in drugih podobnih oblik samoupravnega dogovarjanja in sporazumevanja.

Pri izvrševanju zakonov in skrbi za njihovo izvrševanje moramo opozoriti predvsem na to, da geodetski upravni organi postopke in opravila sicer izvajajo po zakonih, da pa je še vrsta nerešenih problemov. Pomanjkanje podzakonskih predpisov, pravilnikov ali celo kompleksnih evidenc ne sme biti vzrok za to, da marsičesa še ne izvajamo tako, kot nam nalagajo zakoni. Treba je pregledati samo kazensko določbo vseh štirih zakonov (o temeljni geodetski izmeri, zemljiškem katastru, komunalnem katastru in o geodetski službi), pa lahko ugotovimo, da precej stvari še ne izvajamo. Vzrokov je lahko več: neažurnost ali malomarnost upravnih organov samih, to, da sploh nimamo svoje inšpekcijske službe, premajhna angažiranost nadrejenega resornega organa ali pa morda celo to, da dosledno izvrševanje geodetske zakonodaje ni niti družbeno upravičljivo oziroma zaželeno. Kljub malce ironični zadnji ugotovitvi menimo, da uporabnost nekaterih geodetskih evidenc in podatkov ni dovolj natančno opredeljena glede na uporabnike teh podatkov in da je to eden izmed glavnih vzrokov, da je skrb za izvrševanje geodetske zakonodaje prepuščena nam samim celo po lastni presoji. Najbolj pa seveda drži,

da je treba takoj začeti reševati kadrovsko in šolsko politiko v naši stroki.

Izvajanje določene politike po geodetskih upravnih organih je nasproti skupščinskemu sistemu praktično neopazno, ker so pač naše pristojnosti precej ozko strokovno omejene. Za skupščino ali njen izvršni svet praktično ne opravljamo nalog, razen morda občasno določenih tehničnih opravil. O nadzoru nad izvajanjem predpisov v upravnih organih za geodetske zadeve tudi ne moremo govoriti. Nedvomno pa drži, da opravljamo večino del za druge samoupravne strukture, ki imajo značaj stanovanjskih, komunalnih, urbanističnih, premoženjskopravnih in tehničnih opravil. Iz te ugotovitve sledi, da upravni organi za geodetske zadeve opravljajo precej manj upravnih nalog, ki so sicer značilne za upravne organe, da se njihovo delo zelo prepleta z opravili drugih institucij in pravzaprav te institucije uporabljajo naše podatke za reševanje aktualnih vprašanj. Ravno zaradi tega bi morali mnogo več razmišljati o tem, da bi določena opravila, za katera praktično prispeva najpomembnejše podatke naša stroka, spadala v našo pristojnost. Naša služba bi morala imeti veliko več pristojnosti pri nadzoru nad prostorsko problematiko in premoženjskopravnim stanjem. Menimo, da tisti, ki ima izvirne podatke o prostoru ali o premoženjskopravnem stanju, bi moral imeti tudi mnogo več pristojnosti glede nadzora v tem prostoru. Če bi pregledali vse predpise samo nekaterih služb, kot na primer urbanistične, gradbene, komunalne, premoženjskopravne, zemljiškoknjižne, bi lahko takoj ugotovili, da te službe pravzaprav v nekaterih zadevah naše podatke posredujejo v končni obliki za svoje. Menimo, da bi morala neka komisija pri Geodetski upravi SRS ali pri društvu temeljito proučiti upravni postopek za lokacijski postopek, gradbeno dovoljenje, uporabno dovoljenje in izdajo hišne številke in v vse tri postopke smiselno vključiti probleme vzdrževanja geodetskega načrta, zbirnega katastra komunalnih naprav in bodočega prostorskega in hišnega katastra.

Ažurnost vodenja naših evidenc oziroma prostorskih podatkov ne bi smela biti v celoti odvisna samo od upravnega organa za geodetske zadeve, temveč bi morali že v vseh drugih postopkih vključiti določbe, ki bi nalagale in obenem zagotavljale geodetski službi ažurnost prostorskih podatkov. Velika prednost geodetske službe je ravno taka organiziranost upravnih organov, kot je danes; zadnja zakonodaja je dejansko mnogo prispevala k uveljavitvi naše stroke, zato bi morali ta proces nadaljevati.

Osnutek Zakona o državni upravi prinaša vrsto novosti in med organizacijskimi oblikami je predvidena tudi organizacija upravnega značaja. Če drži, da smo upravni organ, ki se po svojih funkcijah, metodah dela in zaračunavanju storitev razlikujemo od drugih upravnih organov, moramo tudi resno razmišljati o naši organizacijski obliki. Že sedaj je jasno, da lahko upravne organe za geodetske zadeve razdelimo v dve skupini: na takšne, ki težijo k temu, da bi vsa opravila iz občinske pristojnosti opravljali sami, in na takšne, ki pooblaščajo geodetske delovne organizacije za dela storitvenega značaja. Skoraj gotovo je, da se bodo upravni organi za geodetske zadeve tudi v prihodnje nagibali k takšnim rešitvam. Bližina geodetske delovne organizacije, politika občine, položaj upravnega organa - vse to so momenti, da lahko ta trditev drži.

Zaradi drage opreme, količine dela oziroma vrste dela tudi ne bo kazalo ustanavljati geodetskih delovnih organizacij povsod, temveč le v regijskih centrih.

Še vedno bo najcenejša drobna geodetska storitev, napravljena v občinski geodetski upravi. Kakršnikoli prostorski podatki bodo najbolj smiselno zbrani na občinski ravni. Teh trditev verjetno ni treba podrobno razčlenjevati. Potrebe po "geodetskem standardu" so v občinah tako različne, kot so različne občine glede razvitosti. Zato je nesmiselno v zakonu o geodetski službi razmejevati pristojnosti med upravnim organom in geodetsko delovno organizacijo. Bojaznen, da bi se upravni organi preusmerjali v izvenupravno delo, s to rešitvijo ni dosežena, zato bi se morali uporabljati drugi upravni ukrepi. Krepitvi geodetskih uprav pa bi morali dati največjo podporo, saj vendar že drugi momenti (proračun, sistemizacija itd.) povzročajo upravnim organom zadosti skrbi. Če bi, recimo, v tem trenutku vse uprave pooblastile geodetske delovne organizacije za opravljanje vseh geodetskih storitev, smo mnenja, da bi velika večina geodetskih uprav izgubila še tisto malo pomembnosti, ki jo ima v občinskem merilu.

Z izpopolnjevanjem naše zakonodaje, prenašanjem stvarnih pristojnosti na geodetske uprave, združitvijo zemljiških knjig z geodetskimi upravami bomo postopoma dosegli cilj, da bodo geodetske uprave upravljale tiste osnovne upravne funkcije, ki jih po ustavi morajo. V danem trenutku je umetna razmejitev glede geodetskih opravil med geodetskimi upravami in geodetskimi delovnimi organizacijami nesmiselna.

Organizacija geodetske službe bi morala biti za nas posebno pomembna. Samoupravljanje bo prej ko slej potekalo v upravnih organih kot v tozdih. Ne bi smeli privoliti v kakršnekoli upravne organe v sestavi drugih. Samo s krepitvijo svojega upravnega postopka, prenašanjem stvarnih pristojnosti glede prostorskih in premoženjsko pravnih zadev na upravne organe za geodetske zadeve nam daje jamstvo po takšni organizaciji upravnih organov, kot je danes. Vsi smo prepričani, da geodetske delovne organizacije s svojimi medsebojnimi spori geodetski stroki niso napravile usluge. Resnično ne bi smeli na tako majhnem prostoru, kot je Slovenija, notranjih organizacijskih problemov iznašati izven naše stroke.

Morali bi se zavedati temeljnih pravic vsakega posameznika, občine in republike, ob tem pa ne bi smeli pozabiti interesov stroke in njenega napredka.

Medobčinsko geodetsko društvo Celje je na seji dne 16.2.1978 razpravljalo o organiziranosti geodetske službe in daje naslednja predloga:

1. Za vso republiko naj bi obstajala ena geodetska delovna organizacija s svojimi tozdi.
2. Upravni organi naj srednjeročno (vsakih 5 let) in kratkoročno (vsako leto) čim točneje planirajo potrebna geodetska dela s čim točnejšo razmejitvijo, kaj bodo lahko opravili sami (brez omejitev) in kaj naj bi zanje opravila združena geodetska delovna organizacija.

Zavedamo se, da tako konkretnega predloga ali celo recepta nikjer ni priporočljivo dajati, vendar pa menimo naj bo, takšna ali podobna oblika organiziranosti naš dolgoročni cilj, ki se lahko doseže po različnih poteh.

Na novo organizirana poslovna skupnost je šele začetek sodelovanja, da med delovnimi organizacijami ne bi prihajalo do nesoglasij, zato je treba proces organiziranosti nadaljevati.

Enotna geodetska operativa pa bo kmalu spoznala, da dobro organizirane občinske geodetske uprave, kljub temu da opravljajo tudi drobne storitve, vendar pa ne zanemarjajo drugih pravnoorganizacijskih zadev, lahko mnogo več koristijo, kot pa škodijo.

25-LETNICA ZVEZE GEODETSKIH INŽENIRJEV IN GEOMETROV JUGOSLAVIJE IN 30-LETNICA IZHAJANJA GEODETSKEGA LISTA

V letu 1977, ko smo praznovali Titove jubileje, smo jugoslovanski geodeti proslavili tudi 25-letnico Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije in 30-letnico izhajanja Geodetskega lista.

Predsedstvo Zveze GIG Jugoslavije je ustanovilo organizacijski odbor za proslavo jubilejev z nalogo, naj pripravi slovesno sejo konference, na kateri naj se sprejme tudi nov statut Zveze. Organizacijo te seje je prevzela Zveza GIG Hrvatske in je predlagala, naj bosta slovesna in redna seja konference v Zagrebu 18. in 19. novembra 1977 v dvorani Direkcije za Savo.

Za konferenco so republiške zveze določile po 10 delegatov, pokrajinski zvezi pa po 7.

Zveza geodetov Slovenije je delegirala 10 članov, 4 člane na predlog Ljubljanskega geodetskega društva, 2 člana sta delegirali mariborsko in celjsko geodetsko društvo, 2 člana pa je delegiralo predsedstvo Zveze geodetov Slovenije.

Delegati Zveze geodetov Slovenije so bili:

Jože Avbelj	Franc Pakiž
Ivan Golorej	Alojz Pucelj
Franc Jenič	Vinko Pušnik
Boris Kren	Rihard Robinšak
Gojmir Mlakar	Peter Šivic

Soglasno je bil sprejet tudi statut Zveze, ki je plod večletne temeljne razprave v republiških in pokrajinskih zvezah ter v predsedstvu Zveze.

Na slovesni seji konference so bili proglašeni častni in zaslužni člani Zveze in podeljene plakete.

1. Roza Ruso	na predlog Zveze GIG Makedonije
2. Boris Mikoš	na predlog Zveze geodetov Slovenije
3. Bogdan Bogdanovič	na predlog Zveze GIG Srbije
4. Pantelija Čosić	na predlog Zveze GIG Vojvodine

Za zaslužne člane so bili proglašeni naslednji člani posameznih republiških oziroma pokrajinskih zvez:

1. Iz Zveze GIG Bosne in Hercegovine	Muftić Husein, Omerbašić Ferid, Tadić Fabijan
2. Iz Zveze GIG Črne gore	Glomazić Radoš, Luketić Branko, Rajović Nikola
3. Iz Zveze GIG Hrvatske	Božičnik Marijan, Galić Stjepan, Lovrić dr. Paško
4. Iz Zveze GIG Makedonije	Hristov Kosta, Stojanovski Kiro
5. Iz Zveze geodetov Slovenije	Banovec Tomaž
6. Iz Zveze GIG Srbije	Ivanovič Miloš, Matović Djordje
7. Iz Zveze GIG Vojvodine	Jakić Marko, Popović Boro
8. Iz Zveze GIG Kosovo	Mitrić Jovan
9. Iz sekretariata Zveze GIGJ	Čavić Vladimir

Plakete so prejeli:

1. Iz Zveze GIG Bosne in Hercegovine	Podružnica Tuzla
Lukić Vladimir
2. Iz Zveze GIG Hrvatske	Podružnica Rijeka
Petković Veljko, Car Dragutin, Škegro Roko
3. Iz Zveze GIG Makedonije	Podružnica Gevgelija
Mirčevski Jovan
4. Iz Zveze geodetov Slovenije	Ljubljansko geodetsko društvo
Golorej Ivan
5. Iz Zveze GIG Srbije	Podružnica Šabac
Mijin Milorad
6. Iz Zveze GIG Vojvodine	Podružnica Južni Banat
7. Iz sekretariata GIGJ	Jovanović Velibor, Čorović Mirko, Krpo Muhamed
8. Geodetski list	

Delovna seja konference je bila v soboto 19. novembra 1977. Obširno poročilo o delu predsedstva ZGIGJ je podal sekretar sekretariata Prvoslav Jovanović, referat o prihodnjih nalogah SGIGJ pa je podal predsednik predsedstva Ivan Buder.

Konferenca je potrdila in sprejela poročilo o delu predsedstva in sekretariata ter sprejela poročilo nadzornega odbora.

S pohvalo je sprejela razrešnice predsedstva in izvolila novo predsedstvo.

Za člane predsedstva so bili izvoljeni:

1. Roko Škegro, predsednik predsedstva in delegat ZGIG Hrvatske
2. Peter Šivic, podpredsednik predsedstva in delegat ZG Slovenije
3. Nikola Rajović, podpredsednik predsedstva in delegat ZGIG Črne gore
4. Božidar Milišić, član predsedstva in delegat ZGIG Bosne in Hercegovine
5. Slavko Polekšić, član predsedstva in delegat ZGIG Črne gore
6. Srečko Rudetić, član predsedstva in delegat ZGIG Hrvatske
7. Dine Sazanov, član predsedstva in delegat ZGIG Makedonije
8. Kostadin Hadžikocev, član predsedstva in delegat ZGIG Makedonije
9. Gojmir Mlakar, član predsedstva in delegat ZG Slovenije
10. Dragutin Car, član predsedstva in predsednik ZGIG Hrvatske
11. Boris Kren, član predsedstva in predsednik ZG Slovenije
12. Boris Paunovski, član predsedstva in predsednik ZGIG Makedonije
13. Milorad Mijin, član predsedstva in predsednik ZGIG Srbije
14. Mirko Čorović, član predsedstva in delegat ZGIG Srbije
15. Branko Perović, član predsedstva in predsednik ZGIG Kosovo
16. Zoltan Típd, član predsedstva in delegat ZGIG Vojvodine

V tem seznamu manjka še 6 članov predsedstva, ker še nismo dobili dokončnega seznama izvoljenih članov predsedstva ZGIGJ.

Za predsednika nadzornega odbora je bil izvoljen Ivan Buder, dosedanji predsednik predsedstva ZGIGJ.

Predsedstvo sestavljajo po trije delegati vsake republiške zveze in po dva delegata pokrajinskih zvez.

Takoj po koncu konference se je sestalo na novo izvoljeno predsedstvo, ki se je konstituiralo in izvolilo izvršni odbor predsedstva ZGIGJ.

Na predlog poročevalca koordinacijske kadrovske komisije Božidarja Milišića je bil soglasno izvoljen izvršni odbor v naslednji sestavi:

1. Mištin Milorad predsednik izvršnega odbora
2. Zuber Ranko podpredsednik izvršnega odbora
3. Joksić Dušan sekretar za organizacijska vprašanja
4. Jovanović Prvoslav sekretar za mednarodne zveze
5. Benedetić Ruža sekretar za finančne zadeve

Člani izvršnega odbora so še:

Ranko Četković, Ilija Sarapa, Aco Tišer, Jože Avbelj, Neđeljko Čolić, Milan Pantelić

Zveza GIG Hrvatske se je kot gostiteljica zelo potrudila, da je delo konference potekalo brez zastojev. Slovesna in redna seja konference sta bili v dvorani Opčeg poljoprivrednog poduzeća (direkcija za Savo). Organizator je poskrbel tudi za prenočišča delegatov in organiziral obisk Titovega rojstnega kraja in spomenika v Stubici.

18.11.1977 je glavni urednik Geodetskega lista prof. Mate Janković priredil slovesen sprejem ob 30-letnici izhajanja Geodetskega lista. Sprejem je bil v prostorih Geodetske fakultete Univerze v Zagrebu. Predsednik predsedstva ZGIGJ Ivan Buder je v priložnostnem govoru poudaril, da Geodetski list predstavlja našo geodetsko stroko, in dal priznanje zlasti prof. Jankoviću za dolgoletne nesebične napore, da je Geodetski list do sedaj uspešno premagoval vse težave in lahko s ponosom praznuje 30-letnico izhajanja.

Pozval je vse republiške in pokrajinske zveze, naj podprejo izhajanje Geodetskega lista tudi v prihodnje, in pozval novo predsedstvo ZGIGJ, naj pri svojem delu posveti primerno pozornost izhajanju našega glasila.

V splošnem lahko zaključimo, da je jubilejna konferenca uspela in nam dala napotke za delo v prihodnjem 4-letnem obdobju. Delo konference je potekalo zelo intenzivno in se je komaj našlo kaj časa za pogovor s prijatelji in znanci, ki se ob takih priložnostih spet srečajo po daljšem času.

Boris Kren

IGNACIJU FRICU V SPOMIN

Dne 7. januarja 1978 je v Mariboru umrl Ignacij Fric, geodet v pokoju. Pogrebna slovesnost je bila dne 9. januarja 1978 na pobeškem pokopališču v Mariboru, ki se jo je udeležilo mnogo kolegov iz vse Slovenije. Ob odprtem grobu sta se od pokojnika poslovila tudi direktor Geodetskega zavoda Maribor in predsednik Društva geodetov Maribor.

Nace je bil človek, ki je z vedrino plemenitil tovarištvo med sodelavci in ki je s pristnim in zdravim humorjem in gledanjem na življenje vplival in krepil zaupanje v še boljše medsebojne odnose. Bil je človek, ki bi moral po vseh človeških zakonitostih še živeti in uživati življenje po upokojitvi, ki si jo je po več kot 40-letnem delu res zaslužil. Govoriti in pisati o Nacetu ni težko. Stavki so lažji, sproščeni, odkriti in brez leporečja zaradi splošno znanih dejstev, ki so dajale Nacetu legitimacijo poštenega in dobrega človeka, kolega in učitelja. Verjetno so težki življenjski in delovne razmere izbrusili njegov značaj, ki je prepletal njegovo delovanje s čutom pravičnosti vodilnega delavca, zaradi česar je užival spoštovanje svojih kolegov in zunanjih sodelavcev. Njegove odlike so bile predvsem, da je z lastnim delom kazal mlajšim kolegom, kako je treba delati na terenu, kako izdelovati načrte v pisarni, ter jim vcepljal v kri in meso odgovornost do dela, ljubezen do geodetske stroke ter pripadnost svoji delovni organizaciji in družbeni skupnosti. Zaradi tega so izgube kolegov njegovega kova boleče in močno vznemirljive, vendar nam zapuščajo dediščino, ki je v strokovnih krogih in človeških odnosih zelo cenjena in upoštevana.

Nace Fric iz Ribnice na Dolenjskem je po diplomi nastopil težko življenjsko pot, kot večina njegovih vrstnikov, ki ga je vodila iz Slovenije v Srbijo na novo izmero. Od tam se je po osvoboditvi vrnil v Slovenijo in se s svojo družino stalno naselil v Mariboru. Delal je kot šef Geodetske sekcije Maribor in pozneje do upokojitve kot direktor Geodetskega zavoda Maribor. Njegova dela polnijo omare geodetskih in sorodnih ustanov in pomenijo neprecenljivo vrednost naše družbenopolitične misli. Zato vrednotimo njegovo življenjsko delo z globokim spoštovanjem in hvaležnostjo.

Za svoje dolgoletno plodno in nesebično delo na geodetskem področju in pri društveni dejavnosti ga je Društvo geodetov Maribor proglasilo za zaslužnega člana svojega društva, Zveza geodetov Slovenije pa mu je podelila naslov častnega člana Zveze geodetov Slovenije.

Rihard Robinšak

IN MEMORIAM

Umrli je dolgoletni častni član Zveze geodetov Slovenije, generalpolkovnik v pokoju Jaka Avšič.

Minilo je nekaj več kot eno leto, odkar smo obiskali prvega častnega člana Zveze GIG Slovenije Jaka Avšiča in mu v imenu članstva čestitali k njegovemu življenjskemu jubileju - 80-letnici. Takrat je bil še veder, čil in zdrav ter poln humorja in spominov na svojo vseskozi aktivno življenjsko pot.

2.januarja je Slovenijo in še posebej Ljubljano nepričakovano pretresla žalostna vest, da generalpolkovnika v pokoju Jaka Avšiča ni več med nami. Težko se je sprijazniti s kruto resnico, da smo zgubili sposobnega generala, velikega bojevnika, dolgoletnega predanega družbenopolitičnega delavca in resničnega tovariša, ki je vse svoje življenje in delo posvetil boju za našo svobodo, humanizem in socialistične družbene odnose.

V aktivno politično življenje je posegel že kot osemnajstleten dijak, sodeloval v boju za osvoboditev jugoslovanskih narodov izpod Avstro-Ogrske ter bil obsojen zaradi veleizdaje. Bojeval se je v prvi svetovni vojni, pobegnil na rusko stran in v Odesi pristopil k prostovoljcem jugoslovanskih narodov, ki so se bojevali na solunski fronti. V bivši Jugoslaviji je končal vojaško akademijo ter dosegel čin konjeniškega polkovnika in položaj načelnika štaba divizije.

V drugi svetovni vojni se je takoj pridružil oboroženemu boju proti okupatorju. 15. maja 1942 je postal član glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet. Od 1.oktobra 1942 pa do konca vojne je bil na položaju namestnika poveljnika glavnega štaba NOV in PO Slovenije. Z ukazom vrhovnega poveljnika maršala Tita z dne 1. maja 1943 je bil povišan v čin generalpolkovnika.

Po osvoboditvi je opravljal številne odgovorne dolžnosti. Bil je šef vojaške misije na Dunaju in Berlinu, minister v vladi SR Slovenije, zvezni ljudski poslanec in član Sveta SR Slovenije.

Kot predsednika mestnega ljudskega odbora v Ljubljani ga je v letu 1952 zaradi zaslug in razumevanja za geodetske probleme takratno Društvo geodetskih inženirjev in geometrov imenovalo za svojega častnega člana. Tudi pozneje se je večkrat spomnil naših problemov, s posebnim razumevanjem pa je spremljal kartografsko dejavnost. Za njegov prispevek smo mu izrazili globoko zahvalo in priznanje.

Pogrešali ga bomo prijatelji in znanci, saj preprostost tovariša Jake Avšiča, njegova nacionalna pripadnost in zvestoba idejam, za katere se je boril, njegovo plodno in uspešno življenje, ki je bilo resnično v celoti posvečeno revoluciji in napredku domovine, bo ostalo vedno živo med nami in postalo vzor in ideal tudi prihodnjim generacijam.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu, kot dobrega tovariša, sposobnega bojevnika, generala in naši stvarnosti predanega človeka.

Slava njegovemu spominu.

Anton Košir

IZ DELA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE IN ZVEZE GIG JUGOSLAVIJE

SKUPŠČINA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE

dne 10. decembra 1977 v sejni dvorani skupščine občine Murska Sobota z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev skupščine in izvolitev delovnega predsedstva
2. Izvolitev zapisnikarja in overiteljev zapisnika
3. Izvolitev kandidacijske komisije
4. Izvolitev verifikacijske komisije
5. Ustanovitev geodetskega društva Novo mesto
6. Poročilo predsednika ZGS
7. Poročilo blagajnika
8. Poročilo nadzornega odbora
9. Poročilo komisije za šolstvo
10. Razprava po poročilih
11. Poročilo verifikacijske komisije
12. Razrešitev predsedstva in odborov ZGS
13. Izvolitev novega predsedstva in odborov ZGS
14. Razno

Podano je bilo poročilo predsednika ZGS, blagajnika, nadzornega odbora, komisije za šolstvo in poročilo o izdajanju Geodetskega vestnika za obdobje 1976-1977. Vsa poročila (razen nadzornega odbora) so objavljena v nadaljevanju tega prispevka. Skupščina je na predlog predsedstva ZGS potrdila sprejem Dolenjskega geodetskega društva v ZGS.

Z javnim glasovanjem so bili v organe ZGS izvoljeni tile tovariši:

za predsednika predsedstva ZGS: Boris Kren
za podpredsednika predsedstva ZGS: Dušan Mrzlekar
za člane predsedstva: Stanko Majcen, Gojmir Mlakar, Peter Šivic

Izvršni odbor:

za predsednika: Anton Lesar
člani: Franc Vilfan, Zmago Čermelj, Vaso Zlatner, Jože Avbelj

Nadzorni odbor:

člani: Ivan Golorej, Tomaž Banovec, Jože Senčar

V nadaljevanju je skupščina sprejela še naslednje pomembnejše sklepe:

- Skupščina je potrdila predlog za podelitev priznanj najzaslužnejšim članom. Priznanja so bila podeljena na geodetskem dnevu dne 7.12.1977 v Murski Soboti.
- Zakon o temeljih sistema družbenega planiranja SRS in osnutek dokumenta Informacijski sistem SR Slovenije je treba obravnavati še pred junijem. Skupščina je zadolžila predsedstvo ZG Slovenije, naj pravočasno skliče javno razpravo o teh vprašanjih. Gradiva za razpravo bosta pripravila tovariša Banovec in Svetik.

- Potreben je dolgoročen program razvoja geodetske dejavnosti. Skupščina je razpravljala o tem, kdo naj pripravi predloge, o katerih bi razpravljali v čim širšem krogu, in sprejela sklep, da bodo pri pripravi programov sodelovali vsi člani društev ZGS in v svojih delovnih organizacijah izdelali predloge, ki se bodo nato usklajevali.
- Naslednji geodetski dan bo organiziralo Dolenjsko geodetsko društvo. Ker je mesec december znan po slabem vremenu skupščina priporoča, da bi organizirali geodetski dan že v jesenskih mesecih.
- Uredniški odbor Geodetskega vestnika poziva vse člane društev, da bi čimbolj sodelovali pri izdajanju Geodetskega vestnika. Sprejet je bil sklep, da bo vsako društvo določilo po enega člana, ki bo zbiral prispevke v društvu in sodeloval z uredniškim odborom. Imena predstavnikov naj društva sporočijo predsedstvu ZGS oziroma uredniškemu odboru Geodetskega vestnika.
- Nekatera organizacijska nesoglasja v geodetski stroki, o katerih se je razpravljalo že na Geodetskem dnevu v Velenju, še niso rešena. Skupščina priporoča, da se za reševanje teh problemov ustanovi pri Geodetski upravi SRS ustrezno usklajevalno telo.

Po zapisniku pripravil:
B. Demšar

POROČILO O DELU PREDSEDSTVA IN IZVRŠNEGA ODBORA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE

Poročilo zajema čas od 6.12.1975, to je od skupščine v Kranju, do današnje skupščine. V tem času sta se predsedstvo in izvršni odbor sestala na 9. skupnih sejah, izvršni odbor pa je imel 1 posebno sejo.

Glavne teme, o katerih je razpravljalo predsedstvo na svojih sejah, so zlasti naslednje:

- financiranje Geodetskega vestnika, da se je omogočilo redno izhajanje Geodetskega vestnika;
- sprejem Pravilnika o urejanju, izdajanju in upravljanju Geodetskega vestnika;
- organizacija geodetskega dneva v Velenju in 10. geodetskega dneva v Murski Soboti;
- o šolstvu, kadrih in organiziranju VTO za gradbeništvo in geodezijo;
- o sistemizaciji delovnih mest v občinskih upravnih organih;
- o srednjeročnem programu raziskav s področja geodezije;
- organizaciji izredne skupščine Zveze geodetov Slovenije v Velenju.

Posebno skrb je predsedstvo posvetilo tematikam, ki so bile posebno poudarjene na skupščinah ZGS v Kranju in Velenju.

Problemu šolstva je bilo posvečenih več sej; o tej problematiki je predsedstvo razpravljalo že na zadnji 9. seji predvčerajšnjim.

O problemu šolstva bodo poslani zaključki, ki jih je na osnovi razprave v predsedstvu pripravila komisija za šolstvo, ki jo je oblikovalo predsedstvo.

Drugi problem, s katerim se je ukvarjalo predsedstvo, je sodelovanje geodetskih delovnih organizacij. Na izredni skupščini v Velenju je bila dana sugestija, naj se ustanovi aktiv komunistov geodetov, ki naj premakne vprašanje sodelovanja geodetskih delovnih organizacij z mrtve točke. Predsedstvo je oblikovalo tri člansko komisijo, ki naj bi realizirala ta sklep. Ugotovljeno pa je bilo, da je treba tak aktiv komunistov konstituirati v skladu s Statutom ZKS, to pa bi bilo zelo težko izvesti. Kljub temu da ni bil ustanovljen tak aktiv, vendar lahko

ugotovimo, da so se geodetske delovne organizacije same lotile ustanavljanja skupnosti geodetskih organizacij. Oblikovan je bil iniciativni odbor, ki je pripravil dokončno besedilo samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti geodetskih organizacij združenega dela, v katero se vključujejo Geodetski zavod Celje, Geodetski zavod Maribor, Geodetski zavod SRS in Ljubljanski geodetski biro. Predvideno je, da bodo delegirani predstavniki teh delovnih organizacij 27. t. m. podpisali ta samoupravni sporazum, članice te skupnosti bodo delegirale svoje predstavnike v koordinacijski odbor, v katerem bodo enakopravno odločali o zadevah, ki so v skupnem interesu članic, in sicer predvsem pri:

- usklajevanju tehnologije pri izvajanju geodetskih del,
- usklajevanju pri uvajanju novih tehnologij,
- usklajevanju strokovnih raziskav,
- boljšem izkoriščanju kapacitet,
- usklajevanju samoupravnih splošnih aktov.

Prepričan sem, da izražam željo in upanje nas vseh, da bi ta skupnost uresničila cilje, ki si jih je zastavila.

Po oceni primernosti organiziranja mednarodnega posvetovanja o prostorskem informacijskem sistemu (PIS) se je predsedstvo odločilo, da se bo posvetovanje preložilo na kasnejši rok, ker je bil v tem času koledar posvetovanj in simpozijev prenatrpan.

V okviru Zveze GIG Jugoslavije pa je Zveza geodetov SR Slovenije zadolžena, da v jeseni 1978 pripravi posvetovanje o zemljiškem katastru.

V obravnavanem obdobju so delegati Zveze geodetov Slovenije aktivno sodelovali tudi v predsedstvu Zveze GIG Jugoslavije. Po dva delegata sta se udeležila sej predsedstva Zveze v Hercegovnem, Banja Luki, Beogradu, Zrenjaninu in v Zagrebu. Aktivno smo sodelovali pri pripravi statuta zveze ter v komisiji za kadrovska vprašanja in komisiji za priznanja. Na jubilejni skupščini Zveze GIG Jugoslavije je sodelovala tudi delegacija Zveze geodetov, naša Zveza pa je tudi delegirala podpredsednika predsedstva Zveze GIG Jugoslavije in delegata v izvršni odbor.

Člani naše zveze so dali pomembne strokovne prispevke na strokovnih posvetovanjih v Hercegovnem, Dubrovniku in Ohridu, ki so bila organizirana v okviru Zveze GIG Jugoslavije.

Predsednik predsedstva Zveze geodetov Slovenije je sodeloval tudi na sejah predsedstva Zveze inženirjev in tehnikov Slovenije. Predsedstvo je obravnavalo tudi samoupravni sporazum o financiranju Geodetskega lista in ga podpisalo z nekaterimi pridržki.

Kot eno najbolj vidnih manifestacij delovanja naše zveze lahko imamo Geodetski vestnik. Da seznanim delegate te skupščine s problematiko našega Geodetskega vestnika, vam bom prebral poročilo o izdajanju Geodetskega vestnika za obdobje 1976/77, ki ga je pripravil predsednik uredniškega odbora Stanko Majcen.

Dovolite mi, da se s tega mesta zahvalim uredniškemu odboru, ki je pri svojem nesebičnem in požrtvovalnem delu žrtvoval mnogo časa, da je naš Geodetski vestnik dosegel raven, za katero nam dajejo priznanja druge strokovne zveze in Zveza GIG Jugoslavije. Posebno bi se rad zahvalil tudi tovarišu Petru Svetiku, ki je odločilno prispeval, da naš vestnik sofinancira Raziskovalna skupnost Slovenije, geodetskim delovnim organizacijam, ki so se odzvale naši prošnji, da finančno podprejo naš vestnik, Inštitutu za geodezijo in fotogrametrijo, ki skrbi za videz našega glasila, in pa seveda vsem našim kolegom, ki so s svojimi prispevki omogočili, da ne ostanemo samo pri platnicah.

Med sejami predsedstva je stalno deloval izvršni odbor in uspešno reševal administrativne in finančne zadeve. Poleg teh stalnih nalog je skrbel še za to, da sta SZDL in Republiški sekretariat za notranje zadeve potrdila naš statut za zbiranje naročnikov za Geodetski vestnik, zbiranje naročnikov za večjezični geodetski slovar ter zbiranje prispevkov geodetskih delovnih organizacij in drugih delovnih organizacij za delo Zveze in izdajanje Geodetskega lista.

Vsem članom izvršnega odbora iskrena hvala za njihovo nesebično in požrtvovalno delo !

Na koncu še nekaj o delu naših osnovnih organizacij, geodetskih društev. Zadovoljni smo, da je aktivnost geodetskih društev vse večja, še posebno pa nas veseli, da imamo v naši zvezi z na novoustanovljenim Dolenjskim geodetskim društvom že 4 člane.

Udeležil sem se ustanovnega občnega zbora Dolenjskega geodetskega društva in prepričan sem, da bodo naši kolegi v tem društvu lažje reševali svoje specifične probleme. Z večjo aktivnostjo osnovnih organizacij zajemamo vse širšo bazo, angažiramo zlasti mlajše člane in na ta način v najširšem smislu uresničujemo osnovne naloge naše zveze, ki smo si jih zastavili v statutu, zasnovanem na idejnopoličnih izhodiščih samoupravnega socializma ter programski usmeritvi Socialistične zveze delovnega ljudstva.

V letih 1976 in 1977 so bile izdane po štiri ločene številke (št. 4/77 izide še v decembru t.l.) Geodetskega vestnika (GV).

Pregled prispevkov po posameznih zvrsteh po posameznih letih nam kaže naslednjo sliko:

	Strani v GV		Norma strani	
	1976	1977	1976	1977
Znanstveni članki	120	136	224	256
Strokovni članki	65	67	118	126
Poljudno znanstveni članki	36	43	64	82
Ostali prispevki (novice iz dela ZGS in ZGIGJ, novi predpisi itd.)	64	77	112	144
Skupaj	285	323	518	608

Opomba: Do razlike med norma stranjo in stranjo v GV prihaja zaradi tega, ker je tekst v GV pomanjšan.

Iz pregleda je razvidno, da je, kar se tiče obsega, Geodetskega vestnika izpolnil svoj plan; predvideno je namreč bilo, naj vsaka številka obsega vsaj 50 strani. Torej gre za 42 odstotni presežek v letu 1976 in 62 odstotek v letu 1977. Tudi primerjava s prejšnjimi leti kaže na določeno povečanje glede obsega Geodetskega vestnika.

Glede vsebine GV pa, žal, ne moremo biti tako zadovoljni kot glede obsega. Ni nam uspelo uvesti vseh novih rubrik (Iz sodne prakse), še premalo je prispevkov z nekaterih področij geodetske dejavnosti (zemljiški kataster, kataster komunalnih naprav, inženirska geodezija, geodetska dejavnost v urbanizmu, gozdarstvu, cestnem in vodnem gospodarstvu ...), tudi raznih novic in zanimivosti je premalo.

Prispevke izven Ljubljane je težko zagotoviti. Že v letu 1976 je uredniški odbor GV predlagal, naj bi vsako geodetsko društvo določilo poverjenike za GV. S predlogom se je strinjalo tudi predsedstvo ZGS, vendar pa zelenih rezultatov ni bilo. Vsa društva so sicer določila poverjenike, a le mariborsko društvo se je toliko angažiralo, da je določilo naslove in nosilce prispevkov. Vsekakor bodo morala po mariborski poti tudi druga društva, da bomo zagotovili, da bo GV aktualen za vsakega geodeta v Sloveniji.

Z letom 1976 smo izvedli tudi nekatere oblikovne spremembe GV, kot so enotni ovitek in barva, tiskanje vsebine in splošnih podatkov na posebnem listu v posebni barvi, pomanjšava tekstov. Za to smo se odločili iz finančnih razlogov, pa tudi zaradi praktičnosti in videza.

V rubriki Uredništvo bralcem smo večkrat pozvali bralce, naj pošljejo pripombe k vsebini in obliki GV. Žal nismo dobili nobenega pismenega sporočila, razen kot odgovor na vprašanja, ki smo jih organizirali ob 20-letnici izhajanja GV. Ustno smo slišali pripombo, da je GV postal preveč znanstven. V zvezi s tem je treba poudariti, da je GV tudi znanstveno glasilo,

na to pa je tudi vezano sofinanciranje Raziskovalne skupnosti Slovenije, ki se je v letu 1977 povečalo za 79.000 dinarjev od dosedanjih 27.000 dinarjev. Zato je uredniški odbor dolžan zavzemati se za objavo znanstvenih prispevkov. Uredniški odbor se je trudil, da bi objavljali tudi strokovne in informativne prispevke, vendar pa pri tem nismo bili tako uspešni. Delni razlog za to je iskati tudi v premajhni angažiranosti posameznih društev, kot je že bilo rečeno v tem poročilu.

V letošnjem letu se je naklada GV povečala od 650 na 700 izvodov, vendar menimo, da bi bilo možno še povečati naklado. To naj bi dosegli z zvečanjem kolektivnih naročnikov. Še vedno je precej organizacij združenega dela, ki imajo zaposlene geodetske strokovnjake, pa niso naročeni na GV. Občinski geodetski upravni organi pa bi bili lahko naročeni na več kot en izvod. Ker dosedanje akcije niso obrodile zaželenih rezultatov, bi bilo treba izvesti ustrezno akcijo prek geodetskih društev z neposrednimi geodetskimi strokovnjaki v posameznih organih in organizacijah.

Od časa do časa v posameznih primerih zaškriplje v ekspeditu, predvsem zaradi netočnih naslovov. Že v začetku leta 1976 smo se odločili za takšen ekspedit, ki bo omogočal, da bo GV čimprej v rokah bralca. To bi naj dosegli s pošiljanjem kolektivnim naročnikom in članom društev po pošti. Le za člane društev z območja mest Celja, Ljubljane in Maribora pošiljamo izvode ustreznim odborom geodetskih društev.

Kot že rečeno, je GV proslavljal v 1976 letu 20-letnico izhajanja, ki je šla mirno in delovno mimo nas. Ob tej priložnosti pa najbrž smemo ugotoviti, da je GV prav ob tej obletnici dosegel določen napredek. O oblikovanih spremembah GV smo že povedali, prav tako o povečanem obsegu. Tudi krog sodelujočih v GV se je povečal. Ne glede na določene pomanjkljivosti pa upamo, da je GV opravil svoje poslanstvo kot znanstveno, strokovno in društveno informativno glasilo ZGS. Jasno pa mora biti vsakemu članu ZGS, da je GV odraz pripravljenosti sodelovanja tako posameznih članov kot društev ZGS.

POROČILO KOMISIJE ZA ŠOLSTVO ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE

Predsedstvo Zveze geodetov Slovenije je na svoji zadnji seji dne 8.12.1977 obravnavalo problematiko šolstva in razvojni koncept študija geodezije. Oba dokumenta je FAGG poslala v javno razpravo v tem letu.

Predsedstvo je v zvezi s tem sprejelo te ugotovitve, priporočila in sklepe, ki jih predlaga v realizacijo tudi skupščini:

1. Oba dokumenta sta dobra osnova za javno razpravo, četudi še nista kompletna in še ne popolnoma usklajena z drugimi pristopi na tem področju (usmerjeno izobraževanje).
2. Članstvo v zvezi in organi zveze so sodelovali v dosednji razpravi, vendar se vseeno nismo dobro organizirali. Prav tako ocenjujemo, da odmevnost na tem področju ni bila dovolj dobra.
3. Problematika, ki jo rešujeta oba dokumenta, je izredno zahtevna in kompleksna, saj je vidik družbenega planiranja in v zvezi s tem problematika šolanja kadrov za geodetske potrebe zelo zahtevna naloga. Posebej težko je opraviti tako delo, če nimamo usmeritev in koncepta razvoja geodetske službe in stroke za daljše obdobje.
4. Nadalje ugotavljamo, da so sedanje družbene potrebe v določeni meri sicer izražene v obstoječi geodetski zakonodaji, vendar nimajo ustreznega odziva v sistemu geodetskih evidenc in tudi v okviru geodetskega šolanja. Poznamo tako vsebinske kadrovske razlike kot tudi strukturna neskladja glede na stopnjo izobrazbe, potrebne za realizacijo geodetskih strokovnih nalog. V celoti pa je ostalo nerešeno vprašanje strategije razvoja kadrov za potrebe

- Geodetska uprava SRS - objava prilog v GV v letu 1976	6.500,00 din
- Geodetski vestnik (prenos sredstev iz Maribora 1976)	22.669,75 din
- Geodetska uprava SRS (plačilo GV št. 4/76)	28.850,00 din
- Geodetski zavod SRS (plačilo deleža za GV v letu 1976)	20.000,00 din
- Ljubljanski geodetski biro (plačilo deleža za GV v letu 1976)	5.000,00 din
- IGF Ljubljana (plačilo deleža za GV v letu 1976)	5.000,00 din
- Raziskovalna skupnost SRS (sofinanciranje GV v letu 1976)	35.700,00 din
- Obresti za leto 1976	1.275,40 din
- Raziskovalna skupnost SRS (sofinanciranje GV v letu 1977)	63.400,00 din
- Geodetski zavod Celje (plačilo deleža za GV v letu 1977)	3.000,00 din
- LUZ Ljubljana - objava oglasa v GV	3.000,00 din
- Obresti za leto 1977 (delno)	<u>474,45 din</u>
Skupaj	294.209,60 din

B - IZDATKI

- Materialni stroški (nabava knjig, SDK provizija, kopiranje itd., najemnina ZIT)	8.577,40 din
- Zveza GIG - statut	300,00 din
- Lektoriranje GV/76	2.953,85 din
- Vračilo akontacije Raziskovalne skupnosti SRS (odpoved posvetovanja)	30.100,00 din
- Obdelava, tisk, vezava in razpošiljanje, računi IGF/76	64.261,55 din
- Obdelava, tisk, vezava in razpošiljanje, računi IGF/77	101.364,65 din
- Materialni stroški (SDK provizija, potni stroški, material, najemnina ZIT itd.)	6.940,20 din
- Lektoriranje GV/77	3.544,30 din
- Honorarji za prispevke v GV	14.214,70 din
- Urbanistično društvo za DIT	<u>657,00 din</u>
Skupaj	232.913,65 din

OBČNI ZBOR GEODETSKEGA DRUŠTVA CELJE

Dne 23.11.1977 je bil sklican občni zbor Geodetskega društva Celje v Rogaški Slatini. Udeležila sta se ga tudi častni član društva dipl.ing. Milan Naprudnik in predstavnik Zveze geodetov Slovenije dipl.ing. Lesar. Obravnavali so problematiko nadaljnjega razvoja in perspektive geodetske stroke, ing. Mlakar je seznanil navzoče s potovanjem na Švedsko in izvolili so nov upravni odbor v sestavi:

Predsednik Ivan Gaber

Člani: Gojmir Mlakar, Bernard Leskovar, Marjan Nečimer, Tone Tiršek, Franc Gajšek, Vida Cegnar.

Na novo izvoljeni odbor se je sestel 2.12.1977. Na prvi seji so obravnavali program dela in financiranje društva. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

- Vsa vpašanja strokovne, organizacijske ali finančne narave, ki se največkrat posredujejo posameznim upravam in organizacijam in so splošnega pomena, bo obravnavalo tudi društvo in predlagalo usklajene rešitve.
- Lastna dejavnost bi se naj usmerila predvsem na kartografsko področje (zbiranje podatkov), in sicer za tiste tematike, ki so skupne za celjsko regijo.
- Z ekskurzijami in strokovnimi predavanji večkrat na leto aktivirati celotno članstvo.
- Z dopisništvom v Geodetski vestnik razširiti poljubno tematiko in o nekaterih problemih poizkusiti razviti polemiko. Geodetski vestnik naj bi poleg izrazito strokovnih člankov objavljal tudi čim več poljubnih tem.

Pripravil B. Demšar

USTANOVNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA GEODETOV DOLENJSKE

Dne 25. novembra 1977 je bil v Novem mestu ustanovni občni zbor Društva geodetov Dolenjske, ki zajema geodete iz območij občin Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

Dnevni red občnega zbora je bil naslednji:

1. Otvoritev in izvolitev organov občnega zbora
2. Pozdravne besede gostov
3. Prispevek o vlogi in nalogah društva v zvezi z razvojem geodetske dejavnosti
4. Obravnava in sprejem pravil društva
5. Volitve organov društva
6. Razno

Občni zbor sta pozdravila in zaželela temu zboru in Društvu geodetov Dolenjske čim več uspehov predsednik Zveze geodetov Slovenije Boris Kren in član Izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto Ivan Hrovatič.

O vlogi in nalogah društva geodetov je govoril Franc Jenič. Njegov prispevek je v celoti objavljen v nadaljevanju.

Na zboru so bila po razpravi sprejeta - z določenimi spremembami in dopolnitvami - pravila društva, ki jih je pripravil iniciativni odbor za ustanovitev Društva geodetov Dolenjske pod vodstvom Alojza Puclja.

V posamezne organe društva so bili izvoljeni:

V izvršni odbor:

- za predsednika: Jenič Franc, GU Krško
- za člane: Šetina Jože, GU Novo mesto, Kancilija Franc, Komunalno in gradbeno podjetje Novograd, Novo mesto, Vovko Marinka, GU Novo mesto, Sašek Janez, Gozdno gospodarstvo Novo mesto, Trebušak Janez, GU Brežice, Hodnik Zdenko, Posestvo Snežnik Kočevje, Vovko Jakob, Dominvest Novo mesto, Slak Janez, GU Trebnje;

V nadzorni odbor:

Pucelj Alojz, GU Novo mesto, Slokar Bojan, GU Kočevje, Vajs Boris, TGP Metlika

V častno sodišče:

Rustja Vinko, Vodnogospodarsko podjetje Novo mesto, Žbontar Miha, upokojenec, Brežice, Marinček Ivan, upokojenec, Novo mesto

Na občnem zboru je bilo med drugim sklenjeno, naj znaša letna članarina 50 dinarjev.

Priloga: Prispevek Franca Jeniča o vlogi in nalogah Društva geodetov Dolenjske

Po zapisniku sestavil:
S. Majcen

VLOGA IN NALOGE DRUŠTVA GEODETOV DOLENJSKE

Cenjene stanovske tovarišice in tovariši, spoštovano predsedstvo !

Dovolite mi, da poskusim v imenu iniciativnega odbora Društva geodetov Dolenjske z nekaj besedami povedati, kaj pravzaprav želimo doseči z ustanovitvijo našega društva oziroma katere so naloge in vloga društva v naši skupnosti.

Današnji dan je pravzaprav rojstni dan tega društva in menim, da je ta dan še posebno pomemben in slovesen, ker letos praznujemo ne samo mi geodeti, temveč celotna jugoslovanska skupnost jubileje ki s svojo veličino odmevajo izven meja domovine. Mi geodeti tem jubilejem dodajamo še svoje, to je 25. obletnico ustanovitve Zveze inženirjev in geometrov Jugoslavije in 30. obletnico izhajanja strokovnega glasila Geodetski list.

Tudi mi smo kot člani Zveze geodetov Slovenije člani tega jugoslovanskega strokovnega združenja.

Če se ozremo še dlje nazaj, vidimo, da so naši kolegi že veliko prej čutili potrebo po združevanju in organiziranju v raznih oblikah, kajti le tako so se uspešno upirali vplivu nemškutarstva, se borili proti nezaposlenosti in aktivno sodelovali pri socialistični preobrazbi naše skupnosti. Ponosni smo lahko na prehojeno pot, posebno pa še na tiste navzoče, ki so opravljali pionirsko delo v najtežjih trenutkih naše zgodovine, v časih, ko se je rojevala naša družbenopolitična skupnost.

Tudi mi želimo, da bi postalo Društvo geodetov Dolenjske tribuna, na kateri bomo samoupravno obravnavali in združevali delo misli in ideje vsi tisti, ki se na kakršenkoli način ukvarjamo z geodetsko dejavnostjo ali se z njo srečujemo v vsakodnevem življenju. Tudi pravila Društva geodetov Dolenjske omogočajo včlanjenje vseh strokovnjakov (ne samo geodetov), ki so kakorkoli tesno povezani z geodetsko stroko.

Dovolite mi, da vsem, ki so navzoči na našem ustanovnem občnem zboru - in danes jih je precej - izrečem v imenu iniciativnega odbora toplo dobrodošlico in zaželim, da bi z delom v našem društvu zapolnili morebitne vrzeli pri delu za risalno ali pisalno mizo in se aktivno vključili v reševanje vseh aktualnih vprašanj, ki jih bomo obravnavali.

V pravilih Društva geodetov Dolenjske so začrtane naloge in namen društva. Mislim, da je med njimi nekaj takih, ki bi jim morali organi društva in društvo kot celota posvetiti še posebno pozornost.

Poznam pretežni del naših strokovnjakov, cenim njihovo delo in sem prepričan, da znamo čudovito razparcelirati in izmeriti našo Dolenjsko ter jo v treh dimenzijah prikazati na papirju ali pa še bolje na kakšnem dimenzijsko obstojnem materialu. Zastavljam še vprašanje dimenzije, to je, v prenešenem pomenu, vsega tistega, kar želimo prenesti v ta prostor oziroma tega kako se bo ta prostor oblikoval, čemu bo namenjen itd. Menim, da bi moral geodet kot dober poznavalec prostora in njegov interpret še naprej sodelovati tudi pri načrtovanju nadaljnjih posegov v prostor. Prihodnja naloga društva naj bi bila, da bi člani aktivno sodelovali tudi pri razgrnitvi vseh mogočih projektov in dajali nanje konkretne pripombe, te so potrebne in družbeno koristne, ne pa da kritiziramo takrat, ko se že pripravljamo na zakoličbo.

Vključevanje geodetske službe v naš obrambni sistem je vprašanje, ki ga praktično še nismo povsem rešili. To je široko področje, od izdelave kartnih osnov za razvijanje in registracijo elementov splošnega ljudskega odpora, graditve zaklonišč - pomembnih objektov, za katere daje naša družbena skupnost ogromna sredstva - pa do izdelave obrambnih načrtov za geodetsko službo.

Titove besede "Človek je naše največje bogastvo" po mojem prepričanju niso šle mimo naših vrst, vendar pa menim, da bi morali tu še marsikaj narediti. Po Zakonu o združenem delu je pred nami zahtevana naloga: kako pravilno vrednotiti delo, ga nagrajevati in vzpostaviti pravičen odnos do dela in družbe.

Nadalje bi društvo moralo omogočiti in organizirati več možnosti, da bi se njegovi člani na enostaven in čim večjemu številu dostopen način seznanjali z novostmi v stroki, ki jih ni malo. S tem mislim, da je nujno organizirati predavanja, sestanke in podobne oblike izobraževanja ne samo v naših središčih, temveč bližje naši bazi - našim ljudem. Predlagam tudi, da bi naši člani napravili kaj več pri dogovarjanju, medsebojni pomoči in usklajevanju programov in dela med občinskimi upravnimi organi oziroma med njimi in republiškimimi organi.

Prav bi bilo, da bi z našim delom, uspehi naše družbene skupnosti, naravnimi danostmi naše Dolenjske seznanili člane ostalih slovenskih in jugoslovanskih društev in pripravili eno izmed prihodnjih srečanj slovenskih geodetov na območju Dolenjskega društva.

Vesel sem, da lahko v zvezi s tem povem, da po dogovoru z našim predsednikom izvršnega sveta tov. Juvancem predlagam, da bi občina Krško v okviru Društva geodetov Dolenjske in Zveze geodetov Slovenije organizirala naslednji geodetki dan.

Tovarišice in tovariši !

Prepričan sem, da sem v teh nekaj minutah povedal mnogo premalo o nalogah in vlogi društva. Želel sem doseči to, da bi vsi skupaj v razpravi povedali več in skupno ustanovili tako društvo, ki ne bo kos samo strokovni problematiki, temveč bo znalo vzpodbujati procese samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja, vzgajati lik geodetskega strokovnjaka samoupravljalca, varovati pridobitve narodnoosvobodilnega boja, braniti svoboščine človeka in občana in družbenopolitično ter ekonomsko ureditev SFRJ.

Dovolite mi, da na koncu zaželim danes rojenemu društvu uspešno delo, s katerim naj bo dostojen naslednik težkega dela naših predhodnikov, kot član Zveze geodetov Slovenije in Zveze geodetskih inženirjev in geometrov pa sestavni del naše družbene skupnosti.

F. Jenič

OBČNI ZBOR LJUBLJANSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA

dne 25.11.1977 v sejni dvorani Geodetskega zavoda SRS Ljubljana z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev in izvolitev delovnega predsedstva
2. Izvolitev zapisnikarja, verifikacijske komisije in overiteljev zapisnika
3. Poročilo predsednika in blagajnika društva
4. Predavanje tovariša Janeza Kifnarja: Uporaba računalnikov HP 67 in HP 97 v geodetski praksi
5. Ogled kartografskega oddelka Geodetskega zavoda SRS
6. Poročilo nadzornega odbora
7. Poročilo verifikacijske komisije
8. Volitve predsednika, članov izvršnega in nadzornega odbora in disciplinskega sodišča
9. Volitve delegatov za skupščino ZGS
10. Razno

Poročilo o delu je podal predsednik društva Radko Brinovec, blagajniško poročilo pa blagajnik Emil Gostič.

V imenu nadzornega odbora je poročal Rado Dvoršak. Ugotovil je, da je izvršni odbor deloval v skladu s statutom in predlagal razrešnico.

Volitve novih članov izvršnega in nadzornega odbora so bile tajne, izvoljeni pa so bili:

za predsednika ponovno Radko Brinovec,
za izvršni odbor:

1. Emil Gostič	5. Pavel Zupančič
2. Franc Černe	6. Ciril Sluga
3. Florjan Vodopivec	7. Milena Stare
4. Albina Pregl	8. Brane Zakotnik

za nadzorni odbor:

1. Janez Kifnar
2. Marjan Jenko
3. Marjan Smrekar

za disciplinsko sodišče

1. Miroslav Črnivec ml.
2. Stanko Majcen
3. Peter Svetik

V nadaljevanju je bilo predlaganih 25 delegatov za skupščino ZGS v Murski Soboti in sprejet predlog, da bi 11. geodetski dan predvidoma organiziralo novomeško geodetsko društvo v Krškem. Profesor Franjo Rudl je predlagal ogled gradnje hidrocentrale na Dravi SD II. Formin.

Občni zbor sta dopolnila še predavanje Janeza Kifnarja o uporabnosti in primerjavi Packardovih prenosnih računalnikov HP 67 in HP 97 v geodetski praksi in ogled izdelkov kartografskega oddelka Geodetskega zavoda SRS.

Po zapisniku sestavil:
B. Demšar

POROČILO PREDSEDNIKA DRUŠTVA GEODETOV MARIBOR NA OBČNEM ZBORU
dne 17.2.1978

Dejavnost našega društva je zasnovana na ustavnih načelih, idejnopolitičnih izhodiščih samoupravnega socializma in programski usmeritvi Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije. Mi soočamo v SZDL, Zvezi DIT in ZGS svoje interese z interesi drugih družbenih dejavnikov in društev, se sporazumevamo in dogovarjamo za družbene akcije ter sodelujemo pri sprejemanju političnih in strokovnih smernic, stališč in sklepov. Na lastno pobudo se dogovarjamo o vseh aktualnih vprašanjih, še posebej o lastni strokovnoprogramski zasnovi, kadrovske politiki, strokovnem razvoju, mednarodnem sodelovanju, organizaciji geodetskih manifestacij, športni in rekreativni dejavnosti ter, končno, o finančni politiki v društvu in skušamo vse zastavljene naloge in cilje uresničiti in uveljaviti.

Na lanskem občnem zboru, ki je bil dne 17.12.1976, in na prvi seji izvršnega in nadzornega odbora Društva geodetov Maribor, ki je bil dne 20.1.1977, so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. sprejem novih pravil društva
2. podelitev priznanj zaslužnim članom
3. organizacija geodetskega dneva v Murski Soboti
4. zvišanje članarine na 120 dinarjev in pobiranje članarine
5. izvršni odbor društva naj se sestane vsaj štirikrat na leto, vedno v drugem kraju
6. organizacija smučarskega dneva
7. organizacija strokovne ekskurzije
8. organizacija strokovnega posvetovanja
9. dopisovanje v Geodetski vestnik
10. možnosti ustanovitve geodetskega oddelka pri šolskem gradbenem centru Maribor

To so bili glavni sklepi zadnjega občnega zбора, ki so bili vodilo in plan dela novega izvršnega odbora v sedanjem mandatnem obdobju.

Lahko rečem, da smo plan dela skoraj v celoti realizirali, razen strokovne ekskurzije in deloma organizacije strokovnega posvetovanja.

Naj grem po vrsti:

Sprejem novih pravil društva je pogojeval nadaljnji obstoj društva sploh, ker je bilo treba nova pravila društva uskladiti z novim Zakonom o društvih. To delo je že v prejšnji mandatni dobi začel tovariš Mrzlekar in ga je v postavljenem roku tudi dokončal, seveda z določenimi korekcijami in usklajitvami z Zakonom o društvih. Po pregledu in sprejemu pravil je Republiški sekretariat za notranje zadeve v Ljubljani izdal odločbo, s katero se vpiše naše društvo v register društev. Nato smo si morali pri Republiškem zavodu za statistiko preskrbeti obvestilo o razvrstitvi našega društva. Zatem smo morali skleniti pogodbo s Kreditno banko Maribor o finančnih srestvih na vpogled pri SDK Maribor. Sledila je registracija podpisnikov žiro računa pri SDK Maribor in tako smo bili končno registrirani kot pravna oseba z možnostjo uporabljanja lastnih finančnih sredstev in razpolaganje z njimi.

To delo je bilo treba v preteklem letu opraviti zaradi bližnjega geodetskega dneva v Murski Soboti, ker je bila celotna organizacija geodetskega dneva povezana s precejšnjim finančnim poslovanjem.

Podelitev priznanj zaslužnim članom Društva geodetov Maribor tovarišem Fricu, Jeclju in Rusu je bila na prvi seji izvršnega in nadzornega odbora. Njim v čast je bilo tudi prirejeno slovesno kosilo, ki so se ga udeležili vsi člani izvršnega in nadzornega odbora.

Organizaciji desetega, jubilejnega geodetskega dneva in skupščine ZGS v Murski Soboti smo posvetili veliko pozornost in skrb, predvsem z željo, da bi geodetski dan in skupščina čim bolj uspela. V ta namen smo oblikovali skupino, ki so jo sestavljali tovarišica Srakova, tovariša Kekec in Mrzlekar ter moja malenkost, ki je do potankosti izdelala vsa opravila,

ki so potrebna pri taki organizaciji, od vabil, brošur, dvorane, vabila predstavnikom občine in drugim gostom, sprejemov, ogledov, družabnega večera s programom do spominkov, prenočišč, piknika in ogleda v Lendavi itd.

Manifestacija slovenskih geodetov v Prekmurju je bila na zavidljivi ravni, saj se je udeležilo ca. 250 članov in njihovih svojcev iz vse Slovenije ter številni domači in tuji družbenopolitični in strokovni predstavniki. Vsem, ki so nas podprli v naših prizadevanjih, še enkrat iskrena hvala, predvsem pa tovarišici Srakovi ter tovarišema Kekcu in Mrzlekarju.

Članarina

Na lanskem občnem zboru smo sprejeli sklep, naj se članarina poviša od takratnih 30 dinarjev na 120 dinarjev. Reči moram, da so člani razmeroma disciplinirano vplačevali svoj delež v društveno blagajno in da je ostalo le ca. 20 članov, ki svoje obveznosti do društva še niso poravnali. Tem smo poslali poštne položnice, vendar bo o finančnem poslovanju pozneje poročal tovariš Bratoš.

Sej izvršnega in nadzornega odbora društva je bilo 6, in sicer v Mariboru, Slovenski Bistrici, v Ptujju dvakrat, Ormožu in Murski Soboti. Vseh sej so se udeležili vsi člani in so bile torej vse sklepčne. Bile so nekako povezane s sestanki načelnikov geodetskih uprav severovzhodne regije, ki so se jih vedno udeležili predsedniki ali člani izvršnih svetov občin gostiteljic in predstavniki Geodetske uprave SRS, nekajkrat pa tudi predstavniki ZGS. Na teh sestankih in sejah smo se lahko osebno seznanili z najvišjimi predstavniki občin in jih neposredno informirali o geodetski problematiki, istočasno pa so bili v večini krajev organizirani ogledi večjih gradbišč, povezanih z geodetsko dejavnostjo, in drugih znamenitosti tistega kraja.

Vsebina sestankov je bila prilagojena katastrski problematiki občine in seveda tudi društveni problematiki, razpravljalo pa se je v glavnem o naslednjih stvareh: o obrazcih za katastrsko poslovanje, o pooblastilu Geodetskega zavoda Maribor, o izdaji prospekta o delovanju geodetskih uprav, o oblikovanju komisij za izračun novega katastrskega dohodka, o opisu in sistemizaciji delovnih mest, o pripravi obrambnih načrtov SLO, o odredbi GU SRS glede poveritve geodetskih del GZ SRS, o pobiranju zaostale in tekoče članarine, o priporočilu Geodetskega zavoda Maribor, da se finančno podpre izdajateljska dejavnost Geodetskega vestnika, o šolskih in kadrovskih problemih, o dopisovanju v Geodetski vestnik, o organizaciji geodetskega dneva v Murski Soboti, o delegatih za slovesno sejo predsedstva Zveze GIG Jugoslavije v Zagrebu, o predlogu za zaslužne člane Zveze GIG Jugoslavije in ZGS, o volitvah delegatov za skupščino ZGS, o finančnem poslovanju društva, o pripravah za občni zbor, o pripravah na smučarski dan SRS, o predlogu za zaslužne člane Društva geodetov Maribor, o sodelovanju v strokovnih sekcijah ZGS, o cenah Geodetskega vestnika, o mednarodnem sodelovanju itd.

Vsi sklepi sej so bili izvršeni ali pa se še izvajajo.

7. geodetski smučarski dan SRS bo dne 24.2.1978 na mariborskem Pohorju. Razpis je že razposlan vsem geodetskim ustanovam in organizacijam v Sloveniji. Tekmovanje bomo priredili v lastni organizaciji pod pokroviteljstvom Geodetskega zavoda Maribor, Zavoda za urbanizem Maribor, Geološkega zavoda Maribor in Geodetske uprave Maribor, predvsem zaradi izredno visokih cen smučarskega kluba Branik.

Strokovne ekskurzije v lanskem letu ni bilo mogoče izpeljati predvsem zaradi preobilice drugih pomembnejših opravil, predvsem geodetskega dneva SRS. Ta edini in najprijetnejši neizvršeni sklep bomo z veseljem realizirali letos.

Strokovno posvetovanje o mejnem ugotovitvenem postopku je bilo organizirano na pobudo Geodetske uprave SRS v Ptujju. To je v tem trenutku najaktualnejša, najboljčutljivejša in v praksi neobdelana dejavnost v geodetskih upravah in organizacijah. Mi smo razmišljali o organizaciji takega posvetovanja, vendar nas je Geodetska uprava SRS prehitela. Za to smo ji resnično hvaležni, saj je bilo predavanje predavatelja iz Geodetske uprave SRS o mejnem ugotovit-

venem postopku res na visoki ravni.

Dopisovanje v Geodetski vestnik smo razmeroma dobro organizirali, vendar bi bilo priporočljivo, da bi prispevali še dva članka, in sicer o komasacijah v občini Ptuj in o geodetskih delih pri plinovodu, kot smo se že obvezali.

Ustanovitev geodetskega oddelka pri Gradbenem šolskem centru v Mariboru je skoraj neuresničljiva zaradi objektivnih in subjektivnih okoliščin. Problematika srednjega šolstva je bila večkrat načeta na sejah našega odbora kakor tudi na sejah predsedstva ZGS v Ljubljani, vendar do kakšnih zaključkov in rešitev še nismo prišli. Zato bo nujno to problematiko tudi v prihodnosti še obdelovati.

Poudariti moram, da so stiki in sodelovanje z našo osrednjo geodetsko organizacijo ZGS pristni, neposredni in prijateljski ter je na ta način omogočeno plodno dogovarjanje in sodelovanje. Tako se vsi sklepi sprejeti, v predsedstvu ZGS, tudi realizirajo v društvu. Redno smo se udeleževali sej predsedstva ZGS v Ljubljani in sklepe, zaključke in informacije redno posredovali članom našega izvršnega odbora na sejah izvršnega in nadzornega odbora.

Ravno tako smo se udeležili slovesne seje predsedstva Zveze GIG Jugoslavije v Zagrebu in slovesne seje Zveze društev inženirjev in tehnikov v Mariboru.

Kot temna senca se je že nekaj let vlekla razprava ob sprejemanju Zakona geodetski službi, ker ta zakon ni enakopravno obravnaval vseh geodetskih organizacij pri izvajanju geodetskih del. Konec leta 1976 je bil zakon končno sprejet, vendar je Geodetska uprava SRS v letu 1977 izdala odredbo, ki ponovno pooblašča Geodetski zavod SRS kot izvajalca del iz republiške pristojnosti. To je ponovno zasejalo nemir v geodetski stroki, sledilo je delegatsko vprašanje v republiški skupščini in sledila bo ponovna razprava o tem vprašanju. Neenotnost stališč v geodetskih krogih škoduje ugledu stroke; v težkem položaju pa so tudi geodetske delovne organizacije, ki težko, vsaj srednjeročno, planirajo svoj razvoj in opremo za predvidena geodetska dela.

V današnji razpravi bo verjetno govor o tej problematiki in bomo njene zaključke imeli za nekako vodilo pri sprejetju sklepa in stališča društva, ki ga bo v prihodnje zastopalo pri morebitnih odločitvah pri tem zakonskem določilu.

Če povzamem vse do sedaj opravljeno delo, ki je temeljilo na sprejetih sklepih in smernicah zadnjega občnega zbora in sej izvršnega odbora, lahko ugotovim, da je bil izvršni odbor delaven in ekspeditiven in da mu v drugi polovici njegove mandatne dobe ni ostalo mnogo neizvršenih sklepov.

Razumljivo je, da bomo v prihodnje skušali realizirati neizvršene sklepe, ki so še vedno naš plan dela, da bomo tudi v prihodnje morali imeti najmanj 4 seje izvršnega odbora na leto, ker iz dosedanje prakse vemo, da moramo reševati aktualna dogajanja sproti in čimprej, ker lahko samo tako zagotovimo smotrnost naše dejavnosti in upravičimo naše poslanstvo.

V plan dela moramo potemtakem uvrstiti še organiziranje ekskurzije, ki bi naj bila v pomladanskem delu leta, in morebitno organizacijo seje predsedstva Zveze GIG Jugoslavije v Mariboru, o čemer je že bil govor na zadnji seji predsedstva ZGS.

Udeležili se bomo posvetovanja o komasacijah v Prištini, posvetovanja na Bledu in seveda geodetskega dneva, ki ga bo organiziralo dolensko društvo geodetov.

Vse naštetu bomo z lahkoto realizirali, vendar le, če bo izvršni in nadzorni odbor še nadalje sodeloval s tako zavzetostjo, odgovornostjo in zavestjo. Jasno pa je, da je vse to delo brez prave vsebinske vrednosti in jalovo, če je članstvo društva pasivno in nezainteresirano, zato pozivam vse, naj vsak po svojih močeh sodeluje in deluje v društveni dejavnosti in akcijah, ker nam bo le z aktivnim dogovarjanjem in sporazumevanjem uspelo še bolj uveljaviti našo lastno programsko usmeritev, strokovni razvoj in ugled našega društva.

1. skupna seja predsedstva in odborov ZGS dne 11.1.1978 v prostorih Geodetske uprave SRS v Ljubljani z dnevnim redom:

1. Konstituiranje predsedstva in odborov
2. Program dela ZGS za leto 1978
3. Razno

Ad. 1.

Konstituirani so naslednji odbori in določene naslednje zadolžitve:

Predsedstvo:

Kren Boris	- predsednik ZGS in delegat v predsedstvu ZGIGJ in ZITS
Mrzlekar Dušan	- podpredsednik ZGS
Majcen Stanko	- zadolžen za Geodetski vestnik
Mlakar Gojmir	- zadolžen za šolstvo in kadre, delegat v predsedstvu ZGIGJ
Šivic Peter	- podpredsednik ZGIGJ in delegat v predsedstvu ZGIGJ

Izvršni odbor:

Lesar Anton	- predsednik
Vilfan Franc	- tajnik
Čermelj Zmago	- blagajnik
Zlatnar Vaso	- zadolžen za družbenopolitično izobraževanje
Avbelj Jože	- delegat v IO ZGIGJ

Nadzorni odbor:

Golorej Ivan	- predsednik
Banovec Tomaž	- član
Senčar Jože	- član

Uredniški odbor:

Majcen Stanko	- predsednik
Kolman Vlado	- glavni in odgovorni urednik
Vodopivec Florjan	- urednik za znanstvene prispevke
Bregant Boris	- urednik za strokovne prispevke
Svetik Peter	- urednik za splošne prispevke
Demšar Božo	- član
Smrekar Marjan	- tehnični urednik

Vodje strokovnih sekcij:

Pucelj Alojz	- za zemljiški kataster
Gaber Ivan	- za kataster komunalnih naprav
Smrekar Marjan	- za kartografijo
Vodopivec Florjan	- za inženirsko geodezijo

Komisija za šolstvo in kadre:

Mlakar Gojmir	- predsednik
Banovec Tomaž	- član
Zupančič Pavle	- član
Svetik Peter	- član
Kifnar Janez	- član

Izbran je bil organizacijski in redakcijski odbor za organizacijo posvetovanja o zemljiškem katastru letos na Bledu in odbor za organizacijo seje predsedstva ZGIGJ, ki bo letos v Slo-

veniji.

Ad. 2.

V programu dela ZGS za leto 1978 se vključi zlasti naslednje:

Program izdajanja Geodetskega vestnika je naslednji:

Izdati v letu štiri ločene številke z naklado 700 izvodov. Povprečno bi naj imela ena številka vestnika 68 strani, z naslednjo delitvijo po posameznih prispevkih: znanstveni članki 34 strani, strokovni 8, poljudnoznanstveni 15 in ostali prispevki 11 strani. Vsebinske in oblikovne spremembe niso predvidene, težili bi za morebitnimi novimi rubrikami (geodetsko-pravosodna praksa...). Zagotoviti bo treba več splošnih prispevkov izven Ljubljane, kar naj bi dosegli prek zastopnikov - poverjenikov vestnika po društvih.

Ker se v letu 1977 ni dvignila naročnina za Geodetski vestnik, se predlaga, naj se v letu 1978 dvigne kolektivna naročnina za prvi izvod od 400 na 600 dinarjev, drugi izvod pa od 200 na 300 dinarjev. Honorarji za prispevke pa naj se dvignejo od 100 na 125 dinarjev za stran, objavljeno v vestniku.

Za leto 1978 je bilo predloženo Raziskovalni skupnosti, naj bi sofinancirala izdajanje Geodetskega vestnika v višini 120.000 dinarjev (v letu 1977 je bil ta znesek 79.000 dinarjev). Upoštevaje v dohodkih predvideno sofinanciranje Raziskovalne skupnosti, povišano naročnino in reklame bi bili skupni dohodki ca. 200.000 dinarjev. Za izdatke v zvezi z izdajanjem vestnika v načrtovanem obsegu pa bo porabljenih predvidoma ca. 180.000 dinarjev. V izdatkih je upoštevano: tipkanje, tisk, pomanjšava, vezava, ekspedit, honorarji za članke in lektoriranje. Niti v dohodkih niti v izdatkih niso upoštevane razne grafične, kartne in druge priloge, ker običajno nosijo stroške v zvezi z razmnožitvijo teh prilog razne organizacije oziroma organi.

Vsa društva (ljubljsko, celjsko, mariborsko in dolensko) morajo imenovati delegate v izdajateljski svet Geodetskega vestnika ter določiti zastopnika - poverjenika Vestnika, ki naj bo praviloma član odbora društva. Dopolniti je treba 5. člen Pravilnika o urejanju, izdajanju in upravljanju Geodetskega vestnika, da šteje izdajateljski svet 12 članov in da dolensko društvo delegira 1 delegata.

Delovanje po strokovnih sekcijah

Strokovne sekcije bodo svoje delo poživile, to pa je predvsem odvisno od prizadevanja predsednikov. Oblike delovanja strokovnih sekcij so raznovrstne:

- Sekcija za zemljiški kataster se bo vključila v sodelovanje pri organizaciji posvetovanja o zemljiškem katastru, ki ga v letu 1978 prireja ZGIG Jugoslavije.
- Sekcija za kataster komunalnih naprav se bo vključevala v pripravo podzakonskih predpisov in drugih aktov s svojega področja.
- Sekcija za kartografijo se bo vključila v razpravo o kartografskem sistemu v Sloveniji in v okviru strokovne komisije za kartografijo pri Geodetski upravi SRS.
- Sekcija za inženirsko geodezijo bo proučila možnosti za organiziranje strokovnih predavanj s svojega področja na naslednjem geodetskem dnevu, kar bi bilo pomembno tudi zaradi prireditve k sodelovanju strokovnjakov izven geodetske službe.

Možne so tudi druge oblike delovanja strokovnih sekcij, kot so organiziranje strokovnih predavanj, ekskurzij itd.

Vsako društvo zadolži po enega člana za delo v posamezni sekciji.

- Spremljanje in aktivno sodelovanje pri reševanju problematike kadrov in strokovnega geodetskega šolstva

V ta namen se ustanovi posebna komisija, ki zbira informacije o potrebah po kadrih in v

sodelovanju z Geodetsko upravo SRS, vodstvi geodetskih šol in drugimi institucijami in organizacijami predlaga prek predsedstva ZGS smernice za reševanje problemov.

- Sodelovanje z geodetskimi društvi

To sodelovanje je po organizacijski strani zagotovljeno z močno udeležbo društev v predsedstvu in odborih ZGS. Po strokovni strani bo predsedstvo ZGS pomagalo pri organiziranju strokovnih predavanj in po potrebi tudi finančno.

- Sodelovanje v odborih in strokovnih prireditvah ZGIGJ in ZIT SRS

Delegati ZGS se bodo udeleževali sej odborov teh organizacij, ZGS pa bo sodelovala tudi na strokovnih posvetovanjih. ZGS bo v okviru sprejetih obveznosti sofinancirala izdajanje Geodetskega lista.

- Sodelovanje pri družbenopolitičnem izobraževanju v okviru programa SZDL

V ta namen se zadolži član IO ZGS, da po potrebi organizira tako izobraževanje posebej za člane društev ali pa v okviru splošnih predavanj.

- Sodelovanje z Raziskovalno skupnostjo Slovenije

ZGS bo po svojem delegatu sodelovala v skupščini področne raziskovalne skupnosti za graditeljstvo in v strokovni komisiji za geodezijo ter dajala svoja mnenja o programih raziskav.

- Kot enkratne akcije se organizirata strokovno posvetovanje o zemljiškem katastru, ki ga prireja ZGIGJ na Bledu jeseni 1978, in seja predsedstva ZGIGJ letos v Sloveniji. Organizira naj se vsaj eno strokovno predavanje o aktualni splošni ali strokovni temi po društvih.

- Sklenjeno je bilo, da se program dela pošlje društvom v razpravo in se dopolnjeni program objavi v Geodetskem vestniku. Ker v splošnem roku 15.2. ni bilo nobenih pripomb društev, pomeni, da je program dela objavljen v tem prispevku dokončen.

Plan izdatkov ZGS je naslednji:

- Izdatki za Geodetski vestnik	175.000,00 din
- Dotacija geodetskemu listu	20.000,00 din
- Dotacija prireditelju Geodetskega dneva	10.000,00 din
- Stroški seje predsedstva ZGIG Jugoslavije	10.000,00 din
- Materialni stroški (najemnina, pošta, potni stroški, pisarniški material)	15.000,00 din
- Drugi izredni stroški	5.000,00 din

Skupaj 235.000,00 din

Plan dohodkov je naslednji:

- Naročnine za Geodetski vestnik	47.000,00 din
- Sofinanciranje Geodetskega vestnika od RSS	78.000,00 din
- Sofinanciranje Geodetskega vestnika od GU SRS	30.000,00 din
- Dotacije geodetskih delovnih organizacij	80.000,00 din

Skupaj 235.000,00 din

Plan izdatkov in dohodkov ZGS sloni pretežno na vrednosti iz leta 1977. V letu 1978 se bodo povečali predvsem izdatki za Geodetski vestnik, kar pa rešuje že sam predlog programa izdajanja Geodetskega vestnika za povečanje dohodkov.

Po zapisniku sestavil:

B. Demšar

UDK 528.44 (084.3-11) =863

Katastrski načrti

ČUČEK, Ivan*; ČRNIVEC, Miroslav*

61000 Ljubljana, YU, FAGG, Geodetski oddelek

TRANSFORMACIJA NAČRTOV ZEMLJIŠKEGA KATASTRA V MERILU

1:2880 V NAČRTE NOVE IZMERE

Geodetski vestnik, Ljubljana, 22 (1978) 1, pp. 24, 1 tab. 1 map.

Predložen je način pretvorbe in obnova zemljiško-katastrskih načrtov 1:2880 v državni GaussKrüger koordinatni sistem in merilo 1:2500. Predlog obsega v prvi fazi pretvorbo okvira sekcije v prvotni skrčka prosti pravokotnik, v drugi fazi pa razpačenje na mrežo točk določene v obeh sistemih. S perspektivno transformacijo četverokotnikov s stranicami ca 1 km se odstrani tudi pogrški prvotne mreže s čemer dobi nova mreža enotno merilo. Transformirana situacija se izriše na listih kontinuirano, ne pa vsaka katastrska občina posebej.

Izvirna študija

UDK 061.14:528.44 + 061.5:528.4+061.5:528.9
+371:528(497.12) = 863

Katastrski uradi, izmeritveni biroji, kartografske
institucije, izobraževanje, Slovenija

NAPRUDNIK, Milan

61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

NADALJNI RAZVOJ GEODETSKE SLUŽBE V SISTEMU NOVIH DRUŽBE-
NOEKONOMSKIH ODNOSOV

Geodetski vestnik, Ljubljana, 22 (1978) 1, pp. 12

Stanje in perspektive celotnega delovanja geodetske službe. Prvo poglavje navaja osnovne podatke in ocenjuje dosežke pri izdelavi novih načrtov v zadnjem desetletju. Drugo kritično ocenjuje organiziranost službe v republiki in njeno povezovanje v Jugoslaviji in navzven. Tretje poglavje razčlenjuje širša ustavna, politična in zakonska izhodišča za nadaljnji razvoj, četrto odnose znotraj službe, med upravno in operativno (proizvodno) dejavnostjo, in povezovanje z drugimi dejavniki. Peto poglavje obravnava spe-

Izvirna študija

cifiko organiziranosti izobraževanja in kritično ocenjuje prepočasno prenašanje pedagoškega procesa v proizvodno okolje in končno se zadnje poglavje zavzema za kvalitativne premike v okviru že sprejetih vsebinskih področij dejavnosti geodetske službe.

UDK 061.14:528.44+061.5:528.4+061.5:528.9
+371:528(497.12) = 863

Original study

Cadaster offices, surveying and cartographic institutions,
education, Slovenia

NAPRUDNIK, Milan

61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

FURTHER DEVELOPMENT OF GEODETIC SERVICE IN THE SISTEM OF
NEW SOCIETY - ECONOMIC RELATIONS.

Geodetski vestnik, Ljubljana, 22 (1978) 1, pp. 12

Status and future potential of geodetic service functioning. First chapter gives the basic data and estimates the results at elaboration of new maps in past 10 years period. Second chapter critically estimates the organisational aspects of the geodetic service in the republic and its relations in Yugoslavia and abroad. Third chapter analyses wider constitutional, political and legal aspects for further development; fourth chapter analyses the internal relations of geodetic service between administrative and productive activi-

ty. Fifth chapter deals with the educational organisation and critically estimates to slow transfer of educational process into productive environment; last chapter suggests the qualitative movements in the frame of already accepted activities of geodetic service.

GV - 45

Author's abstract

UDC 528.44 (084.3-11) = 863

Original study

Cadastral maps

ČUČEK, Ivan; ČRNIVEC, Miroslav*

61000 Ljubljana, YU, FAGG, Geodetski oddelek

TRANSFORMATION OF CADASTRAL MAPS IN SCALE 1:2880 INTO NEW
MAPS

Geodetski vestnik, Ljubljana, 22 (1978) 1, pp. 24, 2 fig. 1 tab. 1 map.

Proposed is a method to transform and adjust the cadastral maps 1:2880 into 1:2500 based on the Gauss-Krüger grid system. The work is foreseen in two steps, first each section is transformed in the original rectangular figure, after that the sections of each cadastral comune are joined to a unit. The following step consist of a partial perspective transformation based on quadrangles formed by points in distance about 1 km which coordinates are known in both systems. This points are the boundary stones of the cadastral comune, triangulation points in both systems and if necessary other checked boundary points. In this way the errors of the triangulation in the primary mapping 1:2880 on points forming the quadrangles are eliminated. Finally the transformed parcel

boundaries inside the quadrangles are designed on new sections in Gauss-Krüger system in a continuous way and not each comune on separated sections.

GV - 47

Author's abstract

UDK 528.94:711.2(084.325)(497.12) = 863

Izvirna študija

Serije kart, Slovenija, tematske karte za prostorsko planiranje

LESAR, Anton

61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

GEODETSKA PROSTORSKA DOKUMENTACIJA

Geodetski vestnik, Ljubljana, 22 (1978) 1, pp. 17

Geodetska prostorska dokumentacija bo imela grafični in numerični del. Izdelave se bo treba lotiti v fazah, glede na možnosti in potrebe. Grafični del geodetske prostorske dokumentacije se bo vodil v občinah praviloma na osnovi topografskih načrtov v merilu 1:5.000, v republiki pa na osnovi topografskih kart v merilu 1:25.000. Zagotovi se tudi vzdrževanje.

Vsebino geodetske prostorske dokumentacije sestavljajo podatki o izrabi tal, infrastrukturnih in superstrukturnih objektih, zavarovanih območjih in planskih elementih. Prikaz vsebine bo ustrezno generaliziran.

GV - 46

Avtorski izvleček

UDK 528.94:711.2(084.325)(497.12) =863

Original study

Map series, Slovenia, thematic map for
spatial planning

LESAR, Anton

61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

GEODETIC SPATIAL DOCUMENTATION (GSD)

Geodetski vestnik, Ljubljana, 22 (1978) 1, pp. 17

Geodetic spatial documentation will have graphical and numerical part. The elaboration should be phasely realised according to the existing possibilities and use. Graphical part of Geodetic spatial documentation will be worked out in the communities on 1:5000 maps and in republic on topographic maps 1:25000. The revision should be assured.

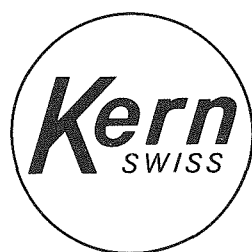
The content of Geodetic Spatial documentation consists of land use data, information about infra - and superstructure objects, reservates and planning elements. The content presentation will be generalised.

GV - 46

Author's abstract

DM 501

natakljivi
elektrooptični
daljinomer

Kern et Co. AG, 5001 Aarau Švica
Werke für Präzisionsmechanik
Optik und Elektronik
Telefon 064 251111
Telex 68106 CH
Telegramme Kern Aarau

NOVOSTI:

- samodejna zaslonka,
- obojestranska vrtljivost,
- doseg 2000 metrov

Zanimam se za novi DM 501:

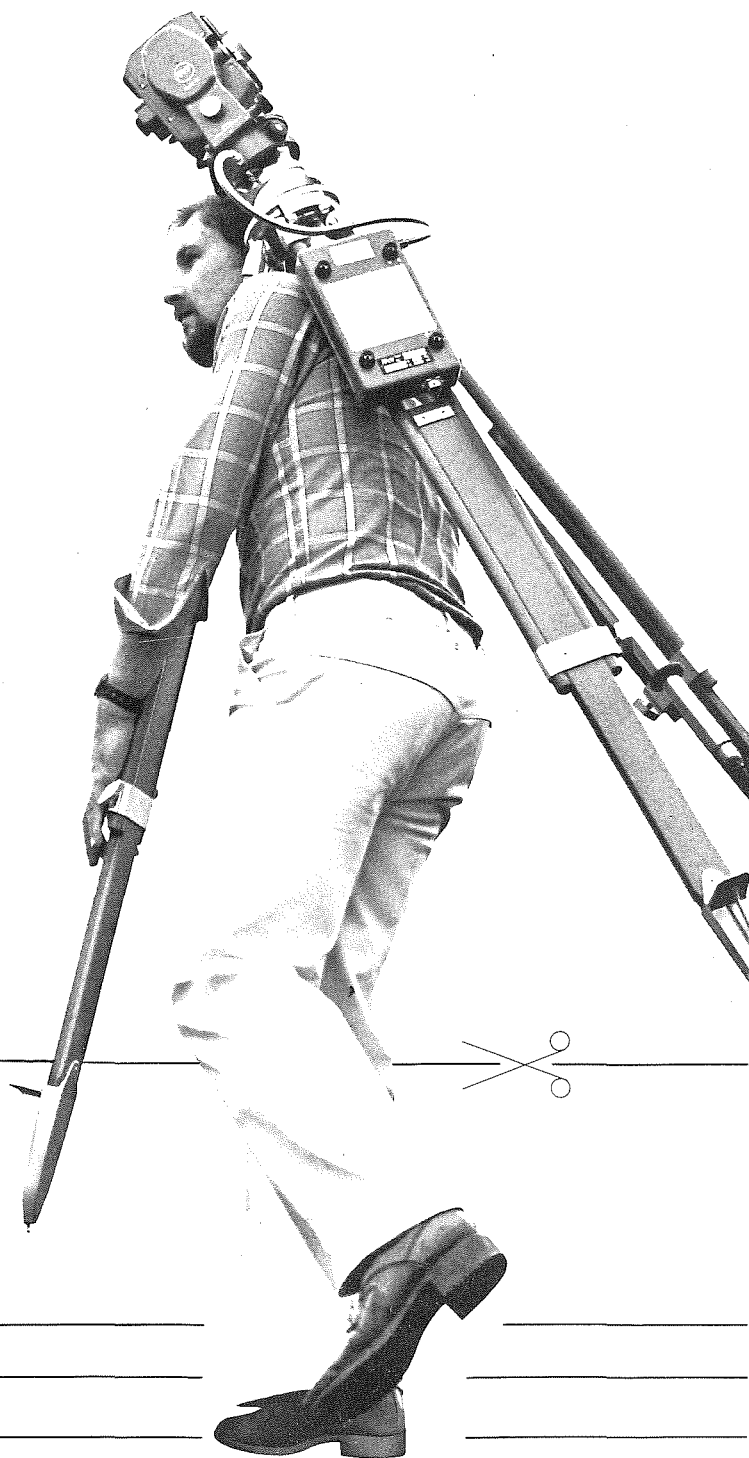
- * Pošljite mi barvni prospekt.
- * Želim prikaz instrumenta.
- * Pošljite mi ponudbo.

Name - ime

Beruf - poklic

Adresse - naslov

Uvozne in servisne storitve opravlja: MLADOST ZAGREB,
Predstavništvo Ljubljana,
Celovška c. 143

Kern DM 501, novi elektrooptični daljinomer

Elektrooptični daljinomeri so postali nepogrešljivi v vsakodnevni izmeritveni praksi. Po udobnosti in doseg merjenja ter po natančnosti prekašajo optične tahimetre in njihova uporaba je gospodarnejša na mnogih delovnih področjih.

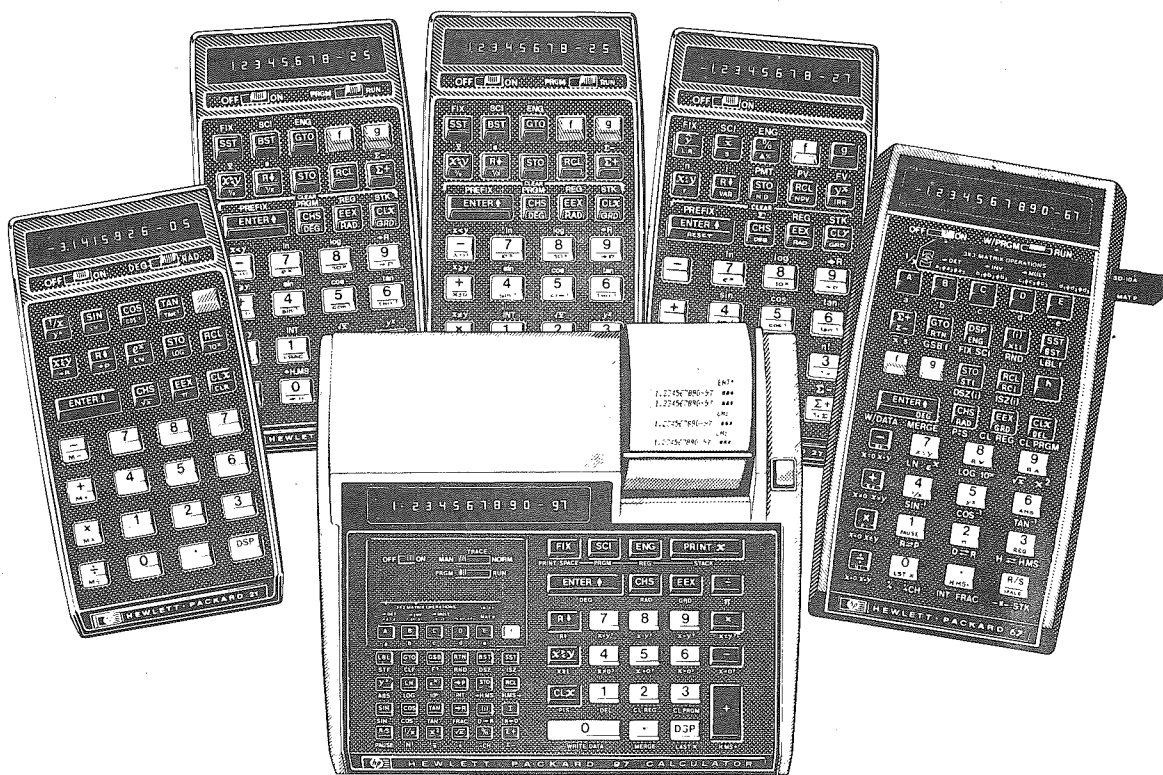
Novi DM 501 ima vse značilnosti, ki so jih cenili uporabniki njegovega predhodnika DM 500: kompaktnost, majhno težo, udobno uporabo in možnost sestavljanja s Kernovimi teodoliti DKM2-A in K1-S v priročne elektronske daljinomere.

Nove značilnosti so: večji doseg merjenja (1000 m z enim reflektorjem, 1600 m s tremi reflektorji in 2000 m s petimi reflektorji), samodejna zaslonka, ki odpravlja (dosedanje) ročno nastavljanje, obojestranska možnost prevračanja daljnogleda in možnost samodejnega prikaza razdalje vsaki dve sekundi, kar precej olajša dela pri zakoličbah.

Da bi mogli na terenu udobno izračunati vodoravno razdaljo in višinsko razliko kakor tudi vrednosti popravkov in nadaljnje izmeritvene podatke, dobavljamo praktični držaj za HP - žepni računalnik iz 20. serije, ki lahko nataknemo na nosilec teodolita.

Hewlett-Packard

znanstveni kalkulatorji

Poznajo in cenijo jih znanstveniki, inženirji, raziskovalci in poslovni ljudje celega sveta. Družina HEWLETT PACKARD žepnih kalkulatorjev je bila prva na področju tehničnih inovacij in še vedno vodi v razvoju in oblikovanju.

- HP - 21 HEWLETT PACKARD kvaliteta po ekonomični ceni
- HP - 25 znanstveni kalkulator z možnostjo programiranja
- HP - 25c isti kot HP-20, toda s stalnim spominom
- HP - 27 poslovni kalkulator za inženirje
- HP - 67 napredni kalkulator z možnostjo programiranja in magnetnimi karticami
- HP - 97 vse funkcije kot HP - 67 in vgrajen printer

HEWLETT **PACKARD**

Za vse dodatne informacije in praktične prikaze se obrnite na:

ISKRA STANDARD - Zastopstvo za HEWLETT PACKARD
61000 Ljubljana

Komercialne informacije in
tehnične informacije, servis:
Miklošičeva 38, tel. (061) 315-879
Trgovina:
Gregorčičeva 9a, tel. (061) 20-001